ÚJ!

videó magazin

8. szám
1988. január
Ára: 39 Ft

ötlet

Teszt:
56 kazetta
nyúzópróbája

Sky Channel-
riport

Kedves Olvasó!

Egyfajta szemlélet számára még mindig a video az egyik legfőbb veszély a nyolcvanas évek technikai civilizációjának termékei közül. Újra és újra felbukkannak a honi sajtóban olyan cikkek, nyilatkozatok, amelyek szerint a mértéktelen képmagnózás következtében „nő az alkoholizmus, a szorongás, a bűnözésre való hajlam, az étvágytalanság (!), csökken az igényesség, beszűkül az érdeklődés és fokozódik az emberek elszigetelődése". E roppant kényelmes gondolkodásmód a társadalmi problémák okainak kutatása helyett inkább azok tüneteit veszi célba: mennyivel egyszerűbb mondjuk az elmagányosodás szociális hátterének kimutatásánál a videokészülékek szidalmazása.

De ha már az okokat nem szívesen boncoljuk, legalább az okozat, a videózás hatásainak felmérésében maradnánk a tényeknél. Egy ilyen tény: az NSZK-ban az elektronikai termékek árának folyamatos csökkenése eredményeként a képmagnóval felszerelt háztartások száma az 1985. évi 21 százalékról 1986-ban 30 százalékra emelkedett. Az ugyanebben az időszakban több mint négyezer fiatal bevonásával végzett vizsgálatok szerint – írja a Rundfunk und Fernsehen című lap – „a rádiózás terén a különböző iskolát végzők között nincs különbség, a videoműsorokat azonban többet nézik a főiskolások. Többnyire társas, de nem családi körben használják a képmagnót". S a lényeg: a videóval rendelkező családoknál az olvasásra fordított idő hetenként 900 perc, a videóval nem rendelkezőknél 850 perc. Tehát nem kevesebbet, hanem valamivel többet olvasnak. A hazai „videoviszonyok" mintegy előképét adó NSZK-ban készült vizsgálat szerint a képmagnózás nem nyomja el a többi tömegkommunikációs eszközt, hanem inkább növeli a használatukra fordított időt.

A videózás ártalmairól időnként feltűnő aggodalmas megnyilatkozások némileg emlékeztetnek a hatvanas évek „frizsiderszocializmus" vitáira, melyek során évekig rágódtak azon, hogy vajon mennyire veszélyezteti a szocializmust a bűnös fogyasztói társadalom jelképe: a hűtőgép. Azóta eltelt két évtized...

Bíró Zoltán

video magazin

ötlet

VIDEOVILÁG

FILMGLÓBUSZ

TESZT ÉS TECHNIKA

HÁZUNK TÁJA

VÁSÁRLÁS

KISLEXIKON

KILÁTÓ

Az előző számunkban közzétett felhívásunknak megfelelően továbbra is várjuk magazinunk olvasóinak – nyomdai átfutási időnk hosszúsága miatt – várhatóan csak a következő Video Magazinban megjelenő hirdetéseit. Magánszemélyek videózással kapcsolatos, 100 szótagnál nem hosszabb hirdetéseit ingyenesen közöljük.

Az Ötlet hetilap magazinja • Felelős szerkesztő: Horváth Béla
Szerkesztő: Bíró Zoltán • Művészeti szerkesztő: Kerék Antal
Képszerkesztő: Kiss Árpád • Szerkesztőség: Budapest XIII., Jász utca 103–105.
Levélcím: Budapest 1986 • Telefon: 203-803, 203-804 • Telex: 22-7363

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: dr. Király V. István igazgató • Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16.

Kossuth Nyomda, Budapest 87.0735 • Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta

Címlap: Prohászka Imre
HU ISSN 0237-5141

Kék bársony

(BLUE VELVET)

Az erotika a filmművészetben már a némafilmekben is megjelent – lásd sorozatunkat! –, igaz, akkor még szexisnek számított egy elővillanó boka vagy egy nyitott nyakú blúz is. Éveket kellett várni az első filmvásznon elcsattanó csókra, de aztán felgyorsultak az események. Ma már szinte nincs is olyan kalandfilm, amelyben az ágyjelenet ne kapna fontos dramaturgiai szerepet. A krimi, az izgalom, a kegyetlen erőszak és a szex, úgy látszik, elválaszthatatlanok egymástól. A Kék bársony című film azonban még a „tisztes" átlagon is túltesz, s nem elsősorban a kiváló színészi játékokkal vagy a művésziesen megkomponált jelenetekkel. Főhőse egy polgári jólétben élő diáklány, akit Isabella Rossellini – a neves filmrendező lánya! – alakít. Az unalmasan egyforma napok sodrását hirtelen egy nem várt kaland szakítja félbe. A csinos, barna hajú lány házuk kertjében egy emberi fület talál a fűben. Első riadtságából eszmélve nekilát megkeresni a hallószerv egykori gazdáját, és nem téved, a hulla is a házban van.

Az egykor félénk, szótlan kislányból egy csapásra felnőtt lesz. Elhatározza, hogy megkeresi a gyilkost. Detektívkalandjai közben azonban megismeri az alvilág összes „bugyrát": a prostitúciót, a játékbarlangokat és a kábítószerárusokat. Találkozik emberi roncsokkal és fényűző gazdagsággal – míg végül a megoldás küszöbére jut.

USA, 1986

Főszereplők: Kyle MacLachlan, Isabella Rossellini, Dennis Hopper

Rendezte: David Lynch

115 perc

Perry Mason visszatér

(PERRY MASON RETURNS)

A kopottas ügyvédi irodában a titkárnő unottan rúzsozza száját. A telefon felberreg és izgatott hang kéri a főnökét. Az ügy, amint ezt Gardner detektívtörténeteiből már ismerjük, első pillantásra nem különösebben érdekes. Perverz milliomosok, kisstílű gazemberek, megcsalt feleségek kérik az ügyvéd segítségét valamilyen szokványos ügyben: eltűnt férjük, feleségük vagy éppen szeretőjük után kutatnak. Aztán kiderülnek egyéb dolgok is, és eldörren egy-két lövés. A jó megjelenésű és kifogástalan modorú alkalmi detektív természetesen bajba kerül, hiszen a rendőrség tudta nélkül kotnyeleskedik bele az ügybe, de a történet végén természetesen tisztázza magát és frappánsan kideríti a gyilkos személyét is. És még valami: szent fogadalmat tesz, hogy többé nem avatkozik bele ilyen piszkos ügyekbe.

Az élet azonban nincs tekintettel a fogadalmakra. Perry Mason újra és újra a legváltozatosabb bűnügyekbe keveredik bele. Mason eredeti történetei ma is – fekete-fehér kivitelben is! – az Egyesült Államok legnézettebb tévéprogramjai közé tartoznak. Ez az új, színes filmalkotás csak anynyiban tér el elődjeitől, hogy jelentős szerepet szán Dellának, Mason titkárnőjének. A többi jól bevált alkotóelem gyakorlatilag változatlan: extrém milliomos, féltékeny feleség, gyilkosság, izgalom s mindez kellemes iróniával körítve.

USA, 1986

Főszereplők: Raymond Burr, Barbara Hale, William Katt

Rendezte: Ron Satlof

95 perc

FILMISMERTETŐINK ILLUSZTRÁLÁSÁHOZ TÖBBEK KÖZÖTT FELHASZNÁLTUK A VIDEO, A VIDEO VIS, A VIDEO MAGAZIN ÉS A VIDEO AKTIV MAGAZINOK FOTÓIT IS.

A profi II.

(LE SOLITAIRE)

Francia, 1986

Főszereplők: Jean-Paul Belmondo, Frank Ayas, Michel Beaune

Rendezte: Jacques Deray

100 perc

Néhány hónappal ezelőtt a televízió jóvoltából egy csokorba kötve láthattuk a sohasem öregedő francia filmszínész, Jean-Paul Belmondo filmjeit. A Riói kaland, a Borsalino vagy a Nagy zsákmány, mi tagadás, jócskán vesztett egykori varázsából, érdekességéből, sőt helyenként kifejezetten unalmassá vált. Belmondo azonban nem adja fel, és a szálló éveknek fittyet hányva készíti egyre újabb és újabb filmjeit.

A Profi első részének sikere után most vetítik a folytatást. Az 55. évében járó Belmondo most is egy rendőrfelügyelőt alakít, aki Simon nevű kollégájával (Michel Creton) gyakran álmodozik a nyugdíjasévek gondtalan perceiről. A nyugalom, a kikapcsolódás, a tengeri szellő és napfény helyett azonban Párizs legzüllöttebb negyedében teljesítenek szolgálatot. Egy este szolgálat közben a régen üldözött betörőbanda nyomára bukkannak, és a Metropolis nevű éjszakai mulatóba követik a banda tagjait. Tűzharcra kerül sor és Simon meghal.

Stan felügyelő (Belmondo) kartársa és barátja tízéves fiának megígéri, hogy bosszút áll apja gyilkosain...

A profi második része nem ígér olyan felhőtlen szórakozást, mint az első rész. Belmondo kamaszos humora, fintorai is keserűséggel keverednek, és a brutális jelenetek elmaradása ellenére is megrázó alkotást láthatunk.

Hamburger

A műanyag tálcán illatozó kettévágott zsemlécskében – legalábbis nálunk többnyire ebben – jól átsült marhahúspogácsa található. A hús tetején salátalevél, uborka- és hagymadarabok, jól leöntve ketchuppal vagy majonézzel. Kapható emeletes és halhúsos kivitelben, dobozban vagy papírszalvétában, de a neve az egész világon ugyanaz: hamburger.

Az Egyesült Államokban, ahol jó ötven éve az első ilyen készítmény megszületett, a hamburgerkészítésnek is külön egyeteme van – legalábbis e film szerint! A már-már nemzeti ételeknek számító zsemlécskék elkészítésének fortélyaival ismerkednek itt meg – magas fokon! – a fiatal fiúk és lányok. A „Busterburger University" – a film szerint nagy népszerűségnek örvend. Fiatalok ezrei szeretnének bejutni a kulináris gyönyörök alma materébe, a húspogácsák és dresszingek eldorádójába.

A patinás intézményben nem csupán a hamburger elkészítésének mesterfogásait tanulják meg a nebulók, hanem a gyorsétkeztetés filozófiáját is. Külön professzor oktatja a „hagymaismereteket", a grillfőzés tudományát és a villámgyors kiszolgálás trükkjeit. Egy dolog azonban tilos az egyetem területén, ez pedig a szex.

Az étolajban őszült professzorok azt gondolják, hogy hallgatóik betartják ezt a szabályt, hiszen egy ilyen elitakadémiának csak öntudatos tagjai lehetnek. A fortyogó hússütéssel eltelt napok után azonban nehéz kordában tartani a szenvedélyeket...

USA, 1985

Főszereplők: Leigh McCloskey, Dick Butkus, Randi Brooks

Rendezte: Mike Marvin

90 perc

A rádió aranykora (RADIO DAYS)

Zsúfolt mozikban, telt házak előtt játsszák korunk nagy különcének, Woody Allennek tizenötödik filmjét a nyugat-európai fővárosokban. A videotékában azonban máris megjelent a film videováltozata.

Már megszokhattuk, hogy Woody Allen filmjei egy soha nem volt álomvilágban, a negyvenes-ötvenes években játszódnak, New York Brooklyn negyedében. A szemüveges, vörös hajú zsidó kisfiú szemszögéből a világ tele van megmagyarázhatatlan dolgokkal, s amellett, hogy ez a környezet néha furcsa és érthetetlen, roppantul szórakoztató is.

A Rádiós napok főhőse egy cigarettaárus kislány, Sally, akit Mia Farrow alakít. A történet a második világháború napjaiban kezdődik, s a lány életén keresztül egy család hétköznapjait mutatja be sok humorral és iróniával. Szemtanúi lehetünk a nagybácsikkal, nagynénikkel, nagypapákkal és bácsikákkal kibővült család perpatvarainak, közös örömeinek és együttesen vállalt bánatainak. Az összekötő szöveget most Allen mondja el, mintegy megszemélyesítve korunkat, s kizökkent bennünket a mesevilágból. A cigarettaárus kislányból a film végére – a rádió segítségével – igazi sztár lesz, s karrierjében egy egész kis közösség álmai testesülnek meg.

Woody Allen legújabb filmje azt a korszakot ábrázolja nem titkolt nosztalgiával, amikor az emberek még őszintén tudtak sírni és nevetni, szeretni és gyűlölni. Az élet lassú volt és érthető, s még az álmok is földközelibbek voltak.

USA, 1987 · Főszereplő: Mia Farrow, Woody Allen · Rendezte: Woody Allen · 115 perc

Zsarutörténet (POLICE STORY)

USA, 1986
Főszereplő: Jackie Chan
Rendező: Jackie Chan
101 perc

A tengerentúli bűnügyi filmek egyik kedvelt témája a rendőrség különleges csoportjának, a kábítószereseket üldöző elitcsoport munkájának bemutatása. Ezek a férfiak persze mindig kicsit különc, „magányos farkasok", akik a kitaposott utak helyett inkább vállalják a „szokatlan" kockázatát. Külsejük nem különösebben megnyerő, s cseppet sem hasonlítanak az alig néhány éve divatban levő jóképű hollywoodi detektívtípusra.

Jackie Chan, a film írója, rendezője, főszereplője valószínűleg Bruce Lee-t tekintette példaképének, amikor karatejelenetekben bővelkedő filmjét forgatta. Annyival azonban továbblépett, hogy egy árnyalatnyival tartalmasabb sztorit talált ki a virtuóz karatefigurák tálalására. A történet egy nagyváros kábítószer-ellenes csoportjában kezdődik. Nagy fogás várható, s ezt egy koronatanú előre jelzi. A várt zsákmány azonban elmarad, és a tanút is meggyilkolják. A felügyelő tehát nem tehet mást, mint hogy a nyomok és a gyilkos után ered.

Igyekezetét azonban nem kíséri szerencse: a tanúk eltűnnek, az árulkodó nyomok semmivé foszlanak. A véletlen siet segítségére. A város „méhkirálynője", az alvilág szoknyás uralkodója hajtóvadászatot indít a gyilkos és a kábítószer után, s mint ahogy ez szokás, a különös páros együttműködését már szerencse kíséri. Az már csak a hölgynézők kedvéért árulom el, hogy a sok kegyetlenség után néhány romantikus perccel fejeződik be a film.

Angyalszív

(ANGEL HEART)

Valóságos sztárparádé ez a film. A rendező Alan Parker, akinek Midnight Express című filmje és a közelmúltban a televízióban is vetített Hírnév (Fame) című alkotása két-két Oscar-díjat kapott. Robert de Nirót nem kell bemutatnunk a hazai nézőknek, és Mickey Rourke neve is ismerős az egyik legnépszerűbb videofilm, a Kilenc és fél hét (Nine and a Half Week) kockáiról.

Parker új filmje William Hjortsberg krimiregénye nyomán készült. A történet 1955-ben játszódik New Yorkban. Főhőse egy munka nélküli benzinkútkezelő, aki magándetektívnek csap fel. Új foglalkozását azonban nem kíséri szerencse. A kuncsaftok valahogy nem akarják megbízni jól fizető munkákkal. Végül, valóságos éhbérért egy ügyvédnek végez alkalmi munkákat.

Robert de Niro alakítja a film másik főhősét, egy szállítómunkást, aki egy kisváros vallási szektájában lel menedékre. Az étel, ital és lakás fejében azonban különös feladatot ad Harry Angelnek: meg kell keresnie egy régóta eltűnt slágerénekest, aki fölötte rejtélyes körülmények között tűnt el, tekintélyes adósságtömeget hagyva maga után.

A nyomozás első állomása az a klinika, ahol a sztárt hosszú ideig kezelték. Hamarosan kiderül, hogy a „gondos" kórházi ápolás miatt rohamosan gyengült szervezete. Azt is megtudjuk, hogy az énekes után kérdezősködők különös módon mind eltűntek vagy gyors halál áldozatai lettek. Nem tudni, ki lesz a következő áldozat...

USA, 1987

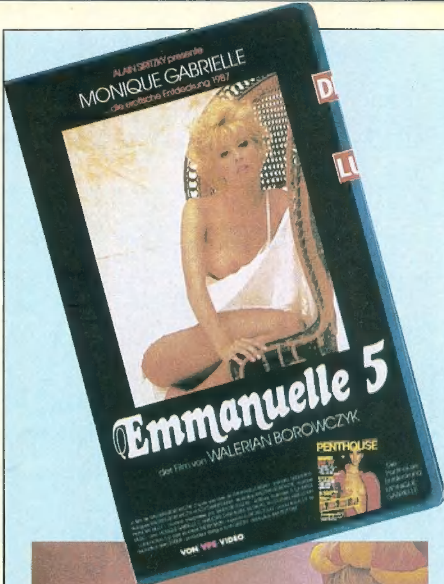
Főszereplők: Mickey Rourke, Robert de Niro, Lisa Bonet, Charlotte Rampling

Rendezte: Alan Parker

100 perc

Hosszú éveken át biztos sikerre számíthattak azok a bécsi mozisok, akik a nyári csúcsszezonban az Emmanuelle vagy az Utolsó tangó Párizsban című filmet vetítették. A magyar turistabuszokból ugyanis a nagyáruházak után oda áramlottak a fiatal és idős férfiak, akik nem sajnáltak akár több tucat schillinget sem leszurkolni azért, hogy az itthon „tiltott gyümölcsnek számító" filmeket végignézhessék.

Bár az Utolsó tangó Párizsban többéves késéssel legálisan is átlépte a hegyeshalmi határt, az Emmanuelle sorozat filmjei még ma is csak videón férhetők hozzá. 1986-ban egy filmforgatásra Budapestre érkezett a sorozat első két részének sztárja, a csodálatos szépségű dán Sylvia Kristel. Akkor legelfogultabb rajongói is szomorúan állapították meg, hogy az egykori szexbálvány sajnos kissé megöregedett, s már ezért is jogos az utánpótlás „bevetése".

Az Emmanuelle 3. folytatásában már Mia Nygren vette át a Kristel szerepét, majd Monique Gabrielle folytatta a sort. A videopiacon a közelmúltban megjelent 5. rész nem tartalmaz semmi újítást: romantikus helyszínek, gyönyörű környezet, elegáns ruhák és talán még elegánsabb kocsik, vonzó nők és délceg férfiak és persze „mindhalálig szex"...

Francia, 1986

Főszereplők: Monique Gabrielle, Dana Burns Westberg, Yaseen Khan

Rendezte: Walerian Borowczyk

82 perc

Az élet egy KABARÉ!

„Crazy Cabaret" – hirdeti Pest egyik ismert éjszakai bárja. A grafikus a „cabaret" szót nagyon is ismerős betűkkel rajzolja a plakátra. *Bob Fosse* Kabaré című filmjének főcímén, majd a film dalaiból készült nagylemez borítóján láttuk így. Remek fogás: a felületes reklámolvasónak az a benyomása támad, hogy ez a műsor nagyon ízes, nagyon fűszeres valami lehet, amit már nagyon szeretett egyszer. Ennek a „cabaret"-nak persze kevés köze van ahhoz, amit a magyar *kabaré* szó sugall. Nem tréfás jelenetek és viccek várnak a nézőre, hanem... mi is? Valami nagyon forró, intim és mulatságosan erotikus, ami azonban meglehetősen látványos, táncos és zenés, de főleg és elsősorban nagyon PROFI.

Bob Fosse magyarországi halhatatlansága ez a reklámfogás.

Bob Fosse-é, aki filmírói és koreográfusi, de számunkra legfőképpen filmrendezői minőségében a szigorú profizmust emelte könnyed művészi magasságokba.

Fosse zavarba ejtő figurája az egyetemes filmtörténetnek, feltéve, ha egyáltalán befogadja. Számtalan bombasikerű koreográfiát készített a Broodway-n, de csak öt filmet Hollywoodban. Ez a csak, persze, viszonylagos, hiszen akár egy filmmel is lehet rendező halhatatlan – feltéve, ha filmrendező. Ám Fosse, az ősprofi, filmrendezőnek amatőr volt.

Eleinte sikeres színpadi műveit vitte filmre: ha sok pénzt hozott eddig, hozzon még többet! – mintha csak ez a lendület hajtaná.

1955 óta koreográfus, tizennégy éve van a pályán, amikor *Fellini* Cabiria éjszakái című filmjéből írt musicaljéből, a Sweet Charityből forgatja első filmjét... A második, három év múlva, a Kabaré. Elég egy pillantást vetnünk az akkor már világhódító útjára indult musical eredeti, színpadi változatára, hogy lássuk: nem kicsit meghúzott, kicsit megmozgatott, meglátványosított, majd lefényképezett színházat, hanem öntörvényű filmes remekművet tett le Hollywood asztalára a másodfilmes koreográfus.

Ahhoz a nemzedékhez tartozott, amely kitanulta és tökélyre fejlesztette az eszmét: a jó musicalben a dal és a tánc a próza folytatása más eszközökkel. Ez a dramaturgiai törvény új színpadi gyakorlatot, az új gyakorlat új dramaturgiát szült. Ez a szikárabb és prózaibb zenés játék hódította meg aztán először Nyugat-Európát, majd lassan, talán, Kelet-Európát is.

Fosse a Kabaréban ezt a jól működő szerkezetet múlja fölül, egy rém egyszerű, ám annál szellemesebb „húzással". A dalra és táncra fakadás filmben még nehezebben föloldható ellentétét úgy simítja el, hogy minden számot a filmbeli mulatóba helyez s aztán már „csak" szerkesztenie kell. Egyszóval: vágnia. Rímeltetnie és ellenpontoznia. A kabarén kívül futó életet összesimítani és ütköztetni egy este műsorával. Ez a huszárvágás teszi, hogy a *musicalből* készült *film* – noha tizenkét remek dal hangzik el benne –, mégsem *film-musical.*

Nem új igazságok arcunkba csapása, ám nem is elkenése a musical ígérete: *átélhetővé* és árnyalttá tenni azt, amit többé-kevésbé tudunk. Kommerszebb, ám hatékonyabb program, mint a Nagy Mesteré, akinek módszere nem maradt hatástalan Fosse-ra.

„Fonákjáról mutatni valamit: elbájolónak föltüntetni a rémisztőt, kecsesen könnyednek lenni az iszonyat fölött, szenvtelen pofát mutatni a megrendülésben", ezt tanulta Fosse Bertolt Brechttől Molnár Gál Péter szerint. Ez a szemlélet adja a jó musicalnek azt a többletet, amely lehetővé teszi, hogy magáénak érezze a műfajt a fanyalgó vagy csak egyszerűen gyanakvó értelmiségi is. Hogy saját magát vélje fölismerni benne. Így lett a Kabaré, s aztán a Mindhalálig zene egy fiatal értelmiségi nemzedék kultuszális mítoszának alapműve. Pedig a megállapítás: az élet egy kabaré! – így szól a Kabaré fődalának refrénje, de ezt sugallja a Mindhalálig zene is – nem valami nagy igazság. Nem sokkal mélyebb, mint az ízetlenre csócsált Shakespeare-idézet, miszerint: „színház az egész világ...", vagy az, hogy „az élet olyan, mint a Lánchíd". Nagy lendületű metafora, amely éppen mert sokat ígér, keveset ad. Ezért ad*na.* Ha Fosse nem a Közhely Nagy Mágusa volna s nem sikerülne érzékivé tennie a konyhafilozófiát, élővé galvanizálni a halott moralizálást.

A Nagy Mágus maga is megjelenik, persze, nem saját arcával a Kabaréban s más filmjeiben is. Fosse visszatérő figurája a Konferanszié. Az amerikai szórakoztatásban önálló viccmesélő – a stand up comedian –, de Fosse-nál inkább az európai típus bukkan föl, az összekötő, műsorvezető, a véleményező. Ez a figura tökéletesen ismeri és érti a „kabarét", megvan róla a véleménye, ám nem tud és nem akar szabadulni, mert imádja. Ha kell, persze, tökéletesen táncol és énekel, de inkább a Közönség megbízottja a színpadon. Ez a konferanszié lisztes arcú, mert a bohócok utódja, de szmokingban van, mert kiválóan mozog a társadalomban. Ez a konferanszié ironikus, önironikus és szemérmesen érzelmes. Pontos és határozott a kegyetlenségig.

Aztán a végén az egészbe belehal, de abban sincs semmi tragikus. Inkább felszabadító sőt szinte közösségi élmény. Joe Gideon koreográfus meghal új musicalje bemutatója előtt a Mindhalálig zenében, éppúgy mint Bob Fosse koreográfus és filmrendező új musicalje főpróbahetében a Broodway-n, 1987 októberében.

Faragó Zsuzsa

BOB FOSSE filmjei

1969 Sweet Charity! (Drága Charity!)
1972 Cabaret (Kabaré)
1974 Lenny (Lenny)
1979 All That Jazz (Mindhalálig zene)
1983 Star '80 (Sztár '80)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: MÁRCZI IMRE

Video 8 – a győztes

Lehet, hogy unokáink (fiaink?) megilletődötten – esetleg elnéző mosollyal – bámulják majd a mostani évekből fennmaradt amatőr hordozható képmagnókat és kamerákat és sehogy sem fogják megérteni, miért használtak valamikor külön képmagnót és kamerát, amelyeket egy kábellel kellett összekötni, holott sokkal célszerűbb e kettőt egybeépíteni.

Valóban, a mai képmagnók és kamerák kicsik és könnyűek, értelmetlen tehát külön gyártani azokat, hiszen használatuk során száz esetből kilencvenkilencben együtt kell hogy működjenek. A Sony és a JVC japán elektronikai vállalat konstruktőrjei, okulva a fenti következtetésből, megszüntették a hordozható amatőr képmagnók és kamerák gyártását: mostantól csak kamkordereket gyártanak. Igaz, készülnek még olyan kamerák, amelyek kis stúdiókat szolgálnak ki és azok videorendszereiben hivatottak dolgozni. Ezek általában kívülről, egy másik videojelhez szinkronozhatók (genlock) és komolyabb, 8–14-szeres varioobjektívvel vannak felszerelve – hogy csak a legfontosabb jellemzőiket említsük.

De térjünk vissza a kamkorderekhez, méghozzá a nyolcmilliméteres, félvezetős képérzékelővel felszerelt típusokhoz. Úgy tűnik ugyanis, hogy ezeké a jövő. Elöljáróban foglaljuk össze a nyolcmilliméteres formátum és a félvezetős képátalakító legfontosabb tulajdonságait.

A video nyolcas formátum kifejlesztésének egyik lényeges célkitűzése volt a méretek csökkentése, mégpedig mind a hordozó (videokazetta) mind a képmagnó tekintetében. A kazetta hozzávetőleg akkora, mint egy kompakt hangkazetta. A képmagnó fejdobátmérőjét 40 milliméterre csökkentették és ezzel megvetették a képmagnó méretcsökkentésének alapját is. A videoszalag haladási sebessége a képmagnóban 20 mm/s, ami valamivel kevesebb, mint a VHS készülékek esetében (23,4 mm/s). A videofejdob fordulatszáma nem változtatható tetszés szerint, mert ez adja a lejátszáskor a tévék (monitorok) számára a képváltási frekvenciát. Az NTSC rendszerben ez 60 Hz, nálunk, a PAL rendszerben és a SECAM szerint 50 Hz. Mivel két videofej van a fejdobban, s egymással éppen szemben, a fejdob fordulatszámának 30-nak, illetve 25-nek kell lennie másodpercenként. A szalag hosszanti mozgásából és a fejdob fordulatszámából, valamint a fejdobátmérőből adódó kerületi sebességből következik a fej és a szalag közti relatív sebesség, amely a mágneses képrögzítés egyik legfontosabb paramétere. A rögzíthető legnagyobb frekvenciát – ami döntően meghatározza a képminőséget a felbontáson keresztül – ugyanis három dolog adja: az említett fej-szalag sebesség, a videofej résszélessége és a szalag mágneses részecskéinek szemcsefinomsága és egyenletes eloszlása.

A videofej résmérete nem lehet sokkal kevesebb, mint egy mikron, mert azon túl, hogy nehéz kézben tartani a rés geometriai kialakításának pontosságát, romlik a rögzítés hatásfoka: kisebb lesz a szalagra felírt mágneses tér, ami azt eredményezi, hogy visszajátszáskor a fej érzékelőképe romlik, ugyanis a kisebb jel könnyebben elveszik a mindenkor meglevő szalagzajban. Ezen ugyan egy rendszertechnikai trükkel lehet valamicskét segíteni, de az igazi megoldást a digitális rögzítés adja majd.

Arról van szó, hogy a szalagra történő felírás előtt különválasztják a világosságjelet (fekete-fehér videojelet) a színjeltől. A világosságjelet frekvenciamodulációval rögzítik a szalagon, ami jó jel–zaj viszonyt tesz lehetővé – és ez a lényeg, mert a szem felbontóképessége sokkal nagyobb fekete-fehér jelek, mint színes ábrák esetén. A színjeleket sokkal szerényebb körülmények között (értsd: sokkal rosszabb minőségben, kisebb felbontással, szűkebb frekvenciasávban) lehet átvinni, mert a szem nem nagyon érzékeli a színfoltok kevésbé jó bontását. Így hát a színjel spektrumát áthelyezik 1 MHz frekvencia alá és ebben a tartományban rögzítik, méghozzá amplitúdómodulációval. Mivel a világosságjel frekvenciamodulációval rögzített tartománya 3–5 MHz a színjel felett, ezt a rendszert Colour Under (szín alul) néven szokták emlegetni. Így történt eddig minden mágneses képrögzítés, a különbség csupán az, hogy mások a modulációs rendszer paraméterei a U-matic, a Betamax, a VHS és a V 8 esetében. Utóbb a videojelek rendszertől független, kódolatlan alapsávi formából kiinduló rögzítésével fejlesztenek ki rendszereket (pl. a Betacam), de ez egyelőre csak a professzionális videotechnikát érinti. Reméljük, nincs messze az „igazi", digitális rögzítés megjelenése az otthoni képmagnókban. A képlemezjátszókban ez a premier már megtörtént, bár ez nem mágneses elven dolgozik, hanem a lézertechnikát hívja segítségül.

A mellékelt táblázat összefoglalja az amatőr és félprofi terület szempontjából fontos képmagnórendszerek legfontosabb adatait. Láthatjuk ebből, hogy a fej-szalag relatív sebesség a V 8-nál kb. 3 m/s. Joggal merül fel az olvasóban a kérdés, hogyan lehet jobb a V 8 képminősége, mint a VHS rendszeré, ha – nagyjából azonos fejrés-szélesség mellett – a relatív sebesség kisebb? A választ a harmadik paraméter adja: a V 8 rendszerekhez különlegesen finomszemcsés videoszalagokat használnak. Ezért olyan drága a V 8 rendszerű kazetta.

A jobb szalagkihasználás érdekében bevezették a felezett sebességű üzemmódot, amely megduplázza a játékidőt anélkül, hogy a felvett kép minőségén sokat rontana. Ugyanis ha jól meggondoljuk, a szalag hosszanti mozgásának lelassítása a fej-szalag relatív sebességet gyakorlatilag nem csökkenti, hiszen az nagyrészt a fej forgási sebességéből adódik, amely szigorúan állandó. A probléma csak az, hogy a felírt ferde sávok amúgy is csekély, mindössze 34 mikronos szélessége ezzel a felére csökken. Így a sávon tartás (tracking) problémái megnőnek. A szalagvezető mechanizmus és a képmagnó szervórendszerének igen precíz kialakításával azonban úrrá lehetünk ezeken a nehézségeken – a Sonynak legalábbis sikerült. A videofejeknek persze olyan keskenyeknek kell lenniük, hogy a felezett sebességű, keskeny sávokra pontosan illeszkedjenek. Emiatt néha külön fejeket építenek be ezen üzemmód számára.

Itt jegyezzük meg, hogy a másolás során főleg a színjel minősége romlik. Ezért van az, hogy a szín lecsavarásával (kikapcsolásával) a monitoron a rossz kópiák fekete-fehérben még nézhetők, mert megszűnik a színzaj és a színes villódzás és némileg javul a kép élessége.

Minden rendszer használhatóságának egyik próbája az, hogy milyen háttértámoga-

AZ AMATŐR FELHASZNÁLÁSBAN ELTERJEDT KÉPMAGNÓFORMÁTUMOK LEGFONTOSABB JELLEMZŐI

	U-matic	Betamax	VHS	VHS–C	8 mm
Szalagszélesség	3/4′ (19 mm)	1/2′ (12,5 mm)	1/2′	1/2′	8 mm
A kazetta mérete (mm)	221 × 140 × 32	156 × 96 × 25	188 × 104 × 25	92 × 59 × 23	95 × 62,5 × 15
Maximális játékidő (perc)	60 (20)	195	240	30	120
Szalagsebesség (cm/s)	9,5	1,873	2,339	2,339	2
Fej–szalag relatív sebesség (m/s)	8,54	5,83	4,83	4,83	3,12
A fejdob átmérője (mm)	110	74,5	62		40
A video nyomvonal szélessége (μm)	85	32,8	49	49	34,4
A videofej dölésszöge (fok)	0	7	6	6	10
FM löket (MHz)	3,8–5,4	3,8–5,2	3,8–4,8	3,8–4,8	4,2–5,4
Vízszintes felbontás (sor)	300	270	250	250	300
Képi jel/zaj viszony (dB)	45	42	40	40	40
Editálási lehetőség (PAL rendszerben)	van	nincs	van	van	van
A hordozható gép mérete (mm)	258 × 117 × 338	215 × 80 × 325	210 × 70 × 270	180 × 75 × 215	126 × 191 × 350 kamerával
A hordozható gép súlya (kg)	5,5	4,3	2,5	1,5	2,6 kamerával
A hordozható gép ára ($)	4000	850	600		1400
Szalagköltség (Ft/perc)	80	4	3	50 újdonság	20 újdonság

trend?

tás van mögötte. Ez ■ videorendszereknél a következőket jelenti:

a) Teljes a jelfeldolgozó lánc egészen a végtermék előállításáig. A végtermék ■ videoműsor, amivel pedig elő lehet állítani, az ■ megfelelő szerkesztő (editáló) képmagnó. Sajnos a V 8 részére eddig egyetlen gyártó sem készített editálógépet, így a V 8-on felvett videoanyagokat valamely más rendszerben kell szerkeszteni. A Sony a saját rendszereit ajánlja erre: ■ U-matic vagy a Betamax formátumot.

b) Számos kiegészítő eszköz, adapter, előtét, rátét, tok és állvány kínálja magát a kérdéses feladat lehető legtökéletesebb és legkönnyebb elvégzése érdekében. E téren nincs is hiány, csak egyetlen olyan szerkesztő távvezérlő, amely ■ V 8 és ■ VHS közötti vágást lehetővé tenné.

c) Kazettaellátás. A kazetta beszerzése nem szabad hogy gondot jelentsen. E téren a V ■ nem feddhetetlen, mivel a hozzá való kazetták igen drágák. Az emberben persze felmerül a gondolat, hogy az igen olcsó V ■ rendszerű készülékek veszteségét a kazetták árának nyereségéből kívánják némileg kompenzálni – ami nem is rossz üzleti fogás...

A műsoroskazetta-ellátás sem hagyható figyelmen kívül. E téren a V 8 eleve hátrányban van, ugyanis rövidebb a kazetták műsorideje (30, 60 és 90 perc, illetve felezett sebességnél az előbbiek duplája), ami bizonyos mértékig megnehezíti a hosszabb műsorok felvételét. Ennek ellenére a legnagyobb külföldi műsorkölcsönzők meglehetősen bő kínálattal rendelkeznek ■ V 8 formátumban is.

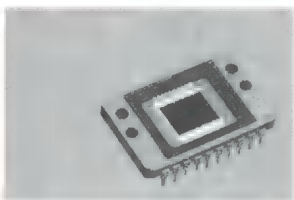
Az egymás közti kazettacsere a készüléktulajdonosok közt ugyancsak fontos motívum lehet ■ készülékvásárlásnál. Kétségtelen, hogy a V 8-on sokkal kevesebb anyag forog közkézen, mint ■ VHS kazettákon.

A másolhatóság igen lényeges, mert a műsorokhoz jutás egyik fő forrása ■ saját másolatok készítése.

d) A megbízhatóság terén a korábbi rendszerek elkényeztettek bennünket, ma már nem élne meg olyan készülék, amelyet állandóan javíttatni kellene és a legfontosabb helyzetekben hagyna cserben bennünket. Apropó, szerviz: míg ■ régebbi képmagnók és kamerák egy csavarhúzó és forrasztópáka segítségével a legtöbb esetben viszonylag könnyen javíthatók voltak, ■ mai videoeszközökhöz speciális szerszámok kellenek, a szakértelemről nem is beszélve.

Kezelhetőség, súly, méretek: ■ tekintetben ■ V 8 verhetetlen, ■ talán ebben van elterjedésének legfőbb oka. Az automatikus áramkörök megszabadítottak bennünket ■ körülményes manuális beállításoktól. Némi túlzással csak arra kell ügyelni, hogy az akku fel legyen töltve és szalag legyen ■ készülékben, a többi – egy gombnyomás dolga. Ezt a szintet a fényképezés száz év alatt érte el!

Amit a CCD-ről tudni kell

A korszerű félvezetőipar többféle félvezetős integrált technológián alapuló képérzékelőt is kifejlesztett az utóbbi években. Fontos tudni, hogy ezek fizikai működési alapjukat tekintve nem különböznek a képfelvevő csövektől: ezekben is a beeső fény hatására felhalmozódó töltések kisütése nyomán jön létre az elektromos jel. A különbség a módszerben van, ahogy ezeket a töltéseket hasznos jellé alakítják át. A képfelvevő csövekben alkalmazott elektronsugaras letapogatás helyett itt memória és léptető áramkörök végzik el ezt a feladatot.

A fentiekből következik, hogy a színes kép előállítása ugyanúgy ■ három alapszínre való bontással történik, mint ■ csöves kamerákban – tehát vagy három képérzékelőt kell alkalmazni, vagy az egycsöves kamerákból ismert piros-kék-zöld elemi függőleges szalagokból álló csíkszűrőt kell a képérzékelő felület elé helyezni. Az egycsöves videokamerák felbontását meghatározza ■ letapogató elektronsugár átmérője és ■ csíkszűrő finomsága. A félvezetős képérzékelőnél ugyanez ■ helyzet, csakhogy itt az elektronsugár átmérőjének helyébe az elemi fotodiódák mérete lép. Ez utóbbi legjobban az elemi érzékelők (pixelek) számával jellemezhető, mivel a felület mérete, amelyen elhelyezkednek, szabványos: 2/3 hüvelyk képátlójú, vagyis kb. 10 × 13,6 mm. Az első ilyen méretű képérzékelők felületén kb. 200 ezer pixelt tudtak integrálni – mára ez a szám több mint kétszeresére nőtt. De ne feledjük: ■ felbontás nemcsak ettől, hanem – egy darab érzékelővel épített kameránál – az érzékelő elé helyezett elemi csíkszűrő finomságától is függ. Így végeredményben a pixelek száma önmagában semmit sem mond a felbontás finomságáról.

Bár azt mondtuk, hogy a félvezetős képérzékelő működése – fizikai alapjait tekintve – azonos ■ képfelvevő csőével, ahhoz képest számos előnnyel rendelkezik. Amit az alábbiakban elmondunk, az a CCD (Charge Coupled Device) rendszerű képátalakítóra vonatkozik. Mellesleg ebből is többféle van, de ezek részletes ismertetése meghaladja kereteinket.

Nincs késleltetése (húzása). Ez annak az eredménye, hogy a fény hatására kialakult töltésképet a digitális áramkörök sokkal precízebben alakítják át elektromos jelekké, mint a felvevőcsövekben az elektronsugár. A késleltetés drasztikus csökkenése miatt ■ gyors mozgások is élesen kirajzolódnak ■ videoképen, az állóképek pedig sokkal tisztábbak, ami nagyban javítja a mozgáselemzés lehetőségét.

Nincs beégés. A hagyományos, felvevőcsővel működő kamerának ez volt ■ legnagyobb veszélye, ami gyakran idő előtt teljesen tönkretette a felvevőcsövet vagy legalábbis jelentősen csökkentette annak érzékenységét.

Nagyobb az érzékenysége. A korszerű videokamerák az átlagos világítási viszonyok között már elfogadható videoképet adnak, ami ■ legtöbb esetben nélkülözhetővé teszi a helyszín külön megvilágítását.

Jobb a jel–zaj viszony. A tökéletesebb jelfeldolgozás miatt tisztább, zajmentesebb képeket kapunk. Arról azonban ne feledkezzünk el, hogy rosszabb világítási körülmények között az automatika megnöveli az erősítést azért, hogy ■ kamera kimenőjele elegendő legyen a képmagnó számára. Ilyenkor megnő ■ zaj, vagyis erősen leromlik a jel–zaj viszony. A katalógusok által megadott jel–zaj viszony értékei mindig optimális, jól kivilágított felvételi körülményekre vonatkoznak!

Kitűnő ■ dinamikus felbontása. A hagyományos felépítésű kameráknál ez annyira rossz, hogy adatait meg sem szokás adni. Mivel a CCD-nek nincs húzása, sokkal jobb a mozgó jelenetek esetén értelmezett felbontás (l. az előző pontot).

A CCD elvisel minden hagyományos fényforrást, ami a videotechnikában előfordul, anélkül, hogy tönkremenne. Ez egyaránt előny ■ profi és ■ amatőr technikában. Mindazonáltal nem illik ■ tűző napba nézni vele és hasonló módon provokálni a CCD-t. Ha ilyesmit nem művelünk vele, élettartama gyakorlatilag végtelen.

Nincsenek rá hatással ■ mágneses terek. (Nincs a kamerában elektronsugarat eltérítő mágneses tér.)

Az objektív leképezéshibái jelentik az összes geometeriai torzítást, mivel letapogatási torzítás nincs, hiszen az egyes elemi képérzékelők ■ gyártás során abszolút pontosan ■ helyükre kerülnek.

Mechanikailag sokkal ellenállóbb, mint a felvevőcső, amely egy üvegből készült vákuumos szerkezet.

Gyártása nagy szériában sokkal egyszerűbb, mint a felvevőcsőé, így ára várhatóan erősen csökken. Ugyanakkor minősége a tömeggyártás precíz technológiája miatt javul.

Mérete, súlya igen kicsi, így miniatűr videokamerákat lehet ■ segítségével építeni. Már ma is az a helyzet, hogy a kamerák méretét és súlyát elsősorban az objektív határozza meg!

A trükk-kordertől a

Cikkünk kamkorderei a Sony új irányvonalát jelölik ki a kommersz videotechnikában. Burkolt beismerése ez annak, hogy a nagy reményekkel kecsegtető Betamax nem lesz egyeduralkodó, sőt ki fog szorulni ■ használatból. A V 8 fő erénye a kis méret, amely ■ kommersz elektronikában az egyik legfontosabb követelmény. Ez önmagában azonban nem döntő: ehhez társul a V 8 kitűnő (hifi) hangminősége, amely a Betamax egyik gyenge pontja – igaz, a hifi forgó hangfejekkel szerkesztett újabb Betamax képmagnók sem szenvednek ettől a hiányosságtól.

Tovább erősíti a V 8 pozícióját az, hogy több mint száz gyártó megállapodott a V 8 bevezetésében. Ebből eddig kevesen léptek a tényleges gyártók sorába, inkább ■ licenceket adják át egymásnak. Egy-egy új konstrukció kifejlesztése ugyanis hatalmas összeg, másrészt ■ V 8 eladhatósága nem kis probléma, mert a VHS formátumból ■ piac az utóbbi időben meglehetősen telítetté vált. A kamkorderek terén a legnagyobb ■ V 8 esélye, mert a VHS vagy ■ Beta kazetta túl nagy. A VHS–C formátumú kamkorderek legutóbbi nagy offenzívája ■ V 8 terjedésének megállítására irányult, úgy tűnik, nem nagy sikerrel. Minden jel arra mutat, hogy ■ V ■ szilárdan megvetette ■ lábát és széles körben való elterjedése csak idő kérdése.

Ezek után nézzük a Sony újabb csodáit. A család tagjai a következők: CCD–V 90 E, CCD–V 50 E, CCD–V 30 E, CCD–M 8 E, CCD–V 100 E, az utóbbit 1987. augusztusi számunkban mutattuk be. Az első két készülékről részletes ismertetést talál a kedves olvasó ■ nyugat-berlini világkiállításról szóló írásunkban, így azokról itt csak annyit jegyzünk meg, hogy ■ CCD–V 90 E jelű kamkorderben új, nagy felbontású CCD-t alkalmaztak: az eddigi 290 ezer elemi képérzékelő (pixel) helyett 440 ezer db található az új típusban! Tökéletesítették a színes csíkszűrőt is, miáltal megnőtt a felbontás, és ugyanakkor javult ■ kamera érzékenysége (7 lux). A másik lényeges újítás a változtatható kiolvasási sebesség, amely mintegy az expozíciós idő (zársebesség) változtatásának felel meg. Ezt ■ CCD sajátos működési elve teszi lehetővé. A CCD–V 90 E 1/50, 1/120, 1/500, 1/1000 valamint 1/2000 másodperc expozíciós időkkel tud felvenni, ami hallatlanul megjavítja a gyors mozgások precíz, húzásmentes leképezését.

A CCD–V 50 E azzal lepi meg a kedves felhasználót, hogy képes egy videoképet durva bontásban tárolni és ez bármikor hozzákeverhető egy élő képhez. Annak a törekvésnek a példája ez, hogy az amatőr videoeszközöket minél inkább önmagukban is alkalmassá tegyék egyszerű képkeverési, trükk- és egyéb műsorgyártási funkciókra, hiszen az amatőrnek a legritkább esetben van módja utómunkálati stúdióban elkészíteni videoanyagait.

A CCD–V 30 E tulajdonképpen egy egyszerűbb nyolcmilliméteres kamkorder: objektívje 12–30 mm között változtatható fókusztávolságú varioobjektív, amelynek makroállása minimálisan 9 cm távolságú beállítást tesz lehetővé. Ez persze kevesebb, mint ami ■ szokásos (hatszoros vario, 1–2 cm-es makroállás), de ennek ■ készüléknek az erénye nem is ebben van. A forgó törlőfej, amely kifogástalanul illeszti az egymás utáni snitteket, a hifi hangfelvétel és ■ felezett sebességű üzemmód, az autofókusz (kikapcsolható), az automatikus fehéregyensúly-beállítás és mindemellett a 12 lux minimális megvilágításszükséglet – ezek együttesen teszik vonzóvá ezt a készüléket. A 3/4 hüvelykes kereső is azt sugallja, amit a fentiek: ezt a készüléket ■ nem egészen kezdő, de nem gyakorlott videósok kezébe szánták. A gépnek van audio és video kimenete (mindkettő phono csatlakozó), ez és az asztali gépekhez hasonló szalagfuttatási lehetőségei kiválóan alkalmassá teszik másoláshoz bejátszó gépként való használatra. Az RF-adapter külön tartozékként kapható ■ készülékhez.

CCD–M 8 E névre hallgat az ■ kamkorder, amely ez ideig a legkisebb ilyen készülék a világon. (Elődjét már megemlítettük 1986. májusi számunkban.) A teljesen laikus használók számára készült. Nem is extra szolgáltatásaival akar kitűnni, hanem inkább árával: ez a készülék kb. ezer márkába kerül az NSZK-ban! Összehasonlításul megemlítjük, hogy egy jobb asztali képmagnó 1500–2000 márkába kerül. Ez a gép tehát igen olcsónak számít, ami azt mutatja, hogy a Sony mindent megtesz, hogy a nyolcmilliméteres formátumú gépeivel elhódítsa a piacot a VHS-től egy-két éven belül – ami nem lehetetlen, de addig még sok víznek kell lefolynia a Rajnán és a VHS gyártók sem tétlenkednek. És furcsamód egyik sem siet a V 8 típusú készülékeivel a piacra. Egyelőre a VHS a biztos üzlet.

Nos, ez ■ pici kamkorder fogantyúval együtt kb. 11 × 11 × 21 cm – mert ugye fogantyú nélkül egy aktatáskát sem lehet megfogni. A dologhoz tartozik, hogy azért más fontos szerepe is van: benne foglal helyet az akkumulátor. Ezzel és a kazettával együtt ■ készülék súlya 1,37 kg. Fogyasztása mindössze 5,2 W és így egy órával tovább képes táplálni a gépet felvétel üzemmódban. Felezett sebesség is használható, ilyenkor egy 90 perces videokazettára háromórás felvételt tudunk készíteni. A bekapcsolás úgy történik, hogy félretoljuk az objektívet védő fedelet. Utána a külső-belső választókapcsolóval beállítjuk a fehéregyensúlyt, az objektív három állása közül kiválasztjuk a megfelelőt és már kezdődhet is ■ felvétel.

Az ember elgondolkodik azon, hogy miért nem bízták teljesen az automatikus áramkörökre a fehéregyensúly beállítását is, ahogy pl. a JVC–SABA kis kameráin, hiszen ezzel ■ leggyakoribb hibát küszöbölhették volna ki: azt, hogy elfelejtjük a kapcsolót megfelelő állásba hozni és így az egész felvett anyag színhibás lesz. Ez pedig csak meglehetősen nehezen korrigálható. Az a sanda gondolatunk támadt, hogy egyszerűen egy régi konst-

CCD–V 30 E

vizesnyolcasig

CCD–M 8 E

rukció „átöltöztetéséről" van szó, ami ■ fejlesztés legolcsóbb módja. Mert ■ kereső szintúgy optikai, mint régen; ez ■ gép sem tud visszajátszani – valószínű tehát, hogy ■ mechanika is a régi. Új azonban a CCD típusa és ez erőteljes javulást eredményez önmagában is a képminőség tekintetében anélkül, hogy a konstrukción lényegesen változtatni kellene. Az itt alkalmazott CCD 290 ezer képelemből áll.

A kamera fényérzékenysége (minimális megvilágítási igény) 25 lux. (Ne feledjük azonban, hogy a szóban forgó kamkorderek részére ajánlott optimális megvilágítás 300 lux felett van!) Ez megint egy kompromisszumra derít fényt. Ha ugyanis a méreteket és ■ súlyt csökkenteni kívánjuk, nem lehet nagyméretű, tehát nagy fényerejű objektívet alkalmazni és így végeredményben csökken az érzékelőre jutó hasznos fénymennyiség. És mivel ez szériában gyártott, szabványos méretű felület, kisebb lesz rajta a fénysűrűség és így kisebb a kapott hasznos jel.

Mivel ■ készülék nem tud visszajátszani és visszacsévélni sem, ajánlanak hozzá egy csévélőegységet, amely törlésre is alkalmas. A szokásos tartozékokon túl – akku, töltő, adapterkábel gépkocsihoz, hálózati adapter, előtétek, állványok – feltűntek ■ víz alatti felvételeket lehetővé tevő szerkezetek. Ezek közül legfontosabb az MPK–M 8 típusú vízhatlan, nyomásálló tok, amely 40 m mélységig védi meg ■ készüléket a víztől. Ebbe be van építve egy vízálló mikrofon. Gondoltak a víz alatti világításra is. E célra egy 50 W teljesítményű lámpát ajánlanak, amely a hozzá tartozó akkuról 30 percig világít (a lámpa típusa HVL–80 D, az akku jele NP–3000). Van egy egyszerűbb, SPK–M 8 típusú tok, amely csak 2 m mélységig nem ázik be.

MPK–M 8

HLV–80 D

SPK–M 8

NP–3000

AZ ÉPÍTÉSÜGYI TÁJÉKOZTATÁSI KÖZPONT Film- és Videostúdiója felajánlja szolgáltatásait!

VÁLLALJUK:
- reklám-, referencia-, propaganda-, oktató-, ismeretterjesztő filmek és VIDEO-filmek gyártását,
- meglévő filmek idegen nyelvű verzióinak készítését,
- 16 mm-es és 35 mm-es mozgófilmek VIDEO-kazettára való átírását, eredeti vagy idegen nyelvű hangosítását,
- VIDEO-filmek más rendszerű (VHS, U-MATIC) átmásolását, utólagos hangosítását,
- közel 600 építőipari témájú film kölcsönzését, vetítésszolgáltatás biztosítását a stúdió kamaravetítőjében, illetve a kért helyen,
- film- és videokatalógusunk megküldését.

ÉTK Film- és Videostúdió

Filmgyártási tevékenységünkről a 498-497 és 496-976, *filmforgalmazási tevékenységünkről* a 498-798 és 499-340 telefonszámokon adunk felvilágosítást.

HA AZ ÉTK SZOLGÁLTATÁSOKKAL KAPCSOLATBAN

- információra van szüksége,
- véleménye, javaslata van, hívjon bennünket!

ÉTK ÜGYFÉLSZOLGÁLAT: 423-422

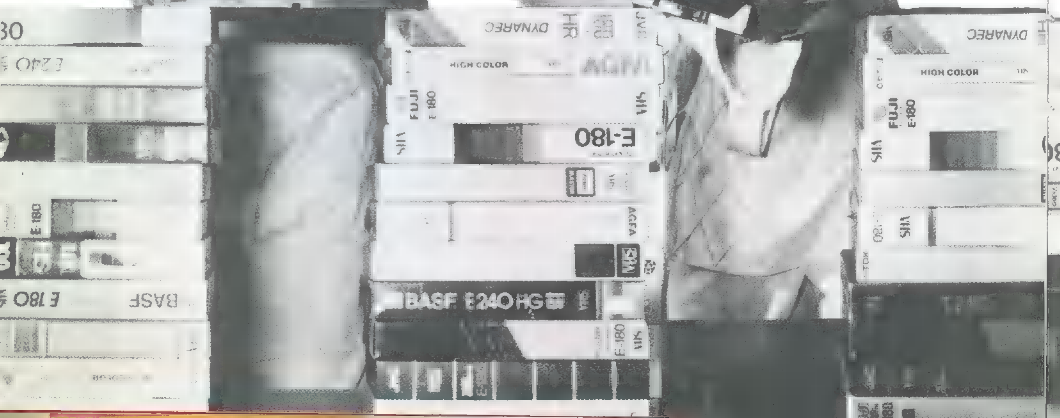
TESZT

Kazetta-törésspróba

Teszt rovatunkban ismertettünk már videomagnókat, kamkordereket és színes televíziókat, azonban a videózás legszükségesebb kellékeiről, a kazettákról, eddig még nem beszéltünk részletesebben. Ezt a hiányosságot szeretnénk most pótolni az NSZK-beli VIDEO című folyóirat közléseinek felhasználásával.

A tesztben 18 gyár 56-féle kazettatípusa szerepel. Szóljunk röviden az értékelési szempontokról. Elsőnek a drop-outról (világos-sötét vonalak megjelenése a képernyőn vagy kattogás a hangban), melynek értékelése elektronikus műszer segítségével történik, a hibák számának és nagyságának számlálása útján. Ebből a szempontból a legjobbaknak a Philips termékei bizonyultak – lehet, hogy a tesztelők egy kissé elfogultak voltak? –, legrosszabbnak a Konica SHG szalagok minősültek, mert ezeknél már újkorukban is erős felületi karcok voltak láthatók a mágnesrétegben, majd mikrosz-

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

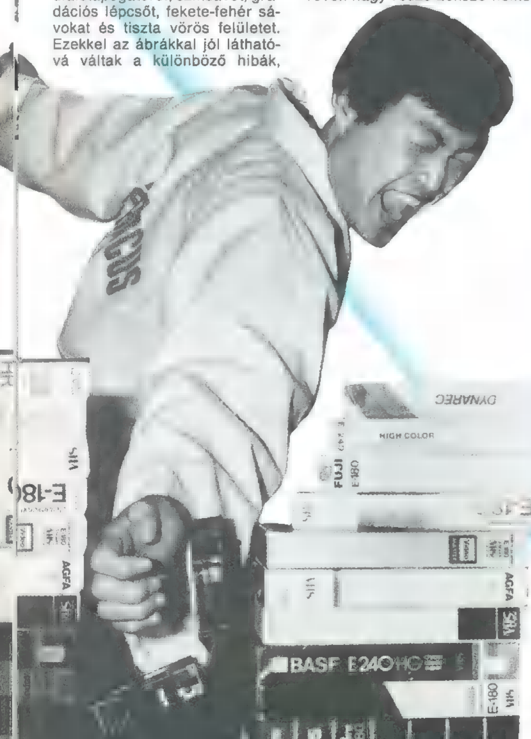
kóppal, 100-szoros nagyításban láthatóvá vált, hogy az emulzió nincs optimálisan elkeverve, vagy [redacted] gyártáskor porszemcsékkel együtt ragasztották fel [redacted] mágnesport.

Hifi hangfelvételkor is meglehetősen zavaróak [redacted] drop-outok, ugyanis pattogó zajt okoznak – ezért ilyen célra ezek [redacted] szalagok alkalmatlanok. A drop-outok miatt szorult a TDK HDX Pro a második helyre, [redacted] Maxell RX Pro mögött.

A következő szempont a jel/zaj viszony világosság- és színjelnél. Minél magasabb [redacted] dB érték, annál jobb a szalag, hiszen 6 dB különbség 100 százalékos javulást vagy romlást jelenthet. Ezt tapasztalták egy átlagos minőségű referenciakazettához viszonyítva (ennek mibenlétét nem árulták el) a TDK HDX Pro és [redacted] Maxell RX Pro szalagok esetében. A legrosszabbnak a Goldstar SHG minősült –2 dB-lel.

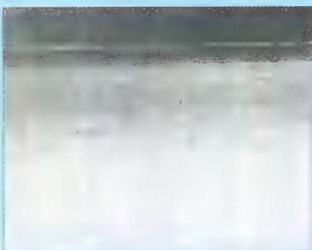
A labormérések kategóriájába tartozik az előbb említett jel/zaj viszony, azonban azt a kép osztályozásánál már értékeltük. A laborvizsgálatok természetesen még igen sok mechanikai és elektromos szalagjellemzőt tartalmaznak, amelyekkel azonban részletesen nem foglalkozunk, inkább visszatérünk [redacted] kép és a hang további minősítésére, a szubjektív nézés és hallgatás területére. A kazettákra tesztképeket és zenét (jelet) játszottak fel, így egy diaképet professzionális dialetapogatóról, színsávot, gradációs lépcsőt, fekete-fehér sávokat és tiszta vörös felületet. Ezekkel az ábrákkal jól láthatóvá váltak a különböző hibák, mint [redacted] képzaj, a színzaj, az átmenetek életlensége vagy csipkézettsége stb. A hangrész vizsgálatához CD-játszóról egy vibrafon zeneszámot és 1 kHz-es mérőhangot rögzítettek. A szalagok közötti különbségek igen jól értékelhetők voltak, mert az öt hifi kazetta abszolút tiszta hangot adott vissza, a sereghajtó szalagoknál a zenei információban erős pattogás és zaj is hallható volt. A normál hang értékelésénél nem lehet nagy minőségű követelményeket támasztani, itt a hibák inkábbb a szalagtovábbításra vezethetők vissza, mint futási ingadozásra.

Ezek lennének a vizsgált jellemzők, azonban ismeretük birtokában a kazetták tulajdonságainak faggatása még korántsem ért véget, mert a leglényegesebb csak most következik, [redacted] „nyúzás", vagyis [redacted] tartóssági vizsgálat. A tartóssági vizsgálat során százszor kell minden kazettának „végigszenvednie" az adott igénybevételi programot – miszerint visszacsévélés, előcsévélés, lejátszás, vissza, előre stb. Nyolc JVC magnó látta el hűséggel és derekasan éjjel-nappal ezt a szolgálatot, számítógéppel vezérelve [redacted] ciklusokat és az igénybevétel hosszát. Futballedzők mondják, hogy a 90 perces meccs alatt lehet éveket is öregedni. Elmondható ugyan[redacted] az agyonnyúzott öt tucat kazettára is, hiszen néhány nap alatt éveket öregedtek. A résztvevők nagy része zokszó nélkül ▶

Helyezés	Típus	Ár (DM)	Kép	Hifi hang	[redacted] hang	Drop-out	Labor	Mechanika	Minősítés
	STANDARD KAZETTÁK								
1.	Philips QG	11	2	1	2	1	1	1	nagyon jó
2.	Scotch EG plus	11	2	1	2	1	1	1	nagyon jó
3.	Agfa High-Color	12	2	1	2	2	1	1	nagyon jó
4.	Konica Super SR	10	3	1	2	1	2	1	jó
5.	TDK HS	11	3	1	2	1	2	1	jó
6.	Fuji HQ	11	2	1	3	2	3	2	jó
7.	BASF Chrd. EQ	13	3	1	2	2	2	2	jó
8.	Sony	12	2	1	3	2	2	2	jó
9.	Maxell [redacted]	10	3	1	2	1	3	1	jó
10.	PDM Standard HG	10	3	2	3	3	1	2	jó
11.	[redacted] Techroma	[redacted]	3	1	3	2	3	1	jó
12.	SKC PG	9	2	2	2	2	1	4	jó
13.	Hitachi	11	3	1	2	1	3	3	jó
14.	JVC [redacted]	11	3	2	3	1	3	3	jó
15.	Kodak	11	4	1	2	2	4	1	kielégítő
16.	Panasonic PS	10	3	2	2	2	4	2	kielégítő
17.	Goldstar	10	3	2	2	3	4	2	kielégítő
	HIGH-GRADE KAZETTÁK								
1.	Fuji [redacted]	13	1	1	3	1	0	1	nagyon jó
2.	TDK EHG	13	1	1	2	0	1	1	nagyon jó
3.	JVC SHG	19	1	1	2	2	1	1	nagyon jó
4.	Sony [redacted]	15	1	1	3	1	1	1	nagyon jó
5.	BASF SHG	14	2	1	2	1	1	1	nagyon jó
6.	Agfa HG	15	2	1	2	2	1	1	nagyon jó
7.	Magna HG	9	2	1	2	1	1	1	nagyon jó
8.	Philips XHG	13	2	1	2	0	1	3	jó
9.	Maxell HGX	12	2	1	2	1	1	3	jó
10.	Panasonic [redacted]	14	2	1	2	1	2	2	jó
11.	Raks [redacted]	11	3	1	2	2	2	1	jó
12.	Konica SHG	13	3	1	2	2	2	1	jó
13.	Kodak-Eastman [redacted]		3	1	2	2	3	1	jó
14.	SKC SHG	11	2	3	3	4	1	3	jó
15.	Goldstar HG	13	3	2	3	2	4	1	kielégítő
	HI-FI ÉS PRO KAZETTÁK								
1.	Maxell RX Pro	29	1	0	2	0	0	1	nagyon jó
2.	TDK [redacted] Pro	29	1	0	2	1	0	1	nagyon jó
3.	Fuji SXG Pro	27	1	1	2	2	0	1	nagyon jó
4 .	Fuji SHG Hi-Fi	16	1	0	2	1	0	2	nagyon jó
5.	Scotch EXG Hi-Fi	15	1	0	3	1	1	2	nagyon jó
6.	Kodak Hi-Fi	15	1	1	2	1	1	1	nagyon jó
7.	TDK [redacted]	19	1	0	2	0	0	3	nagyon jó
8.	Hitachi HF	18	2	0	2	1	1	1	nagyon jó
9.	Sony UHG Hi-Fi	18	1	1	2	1	1	1	nagyon jó
10.	[redacted] SHG Hi-Fi	17	2	1	2	2	1	1	nagyon jó
11.	Maxell HGX Gold	17	2	1	2	1	1	1	nagyon jó
12.	Kodak XHG	14	2	1	2	1	1	1	nagyon jó
13.	Kodak Eastman Pro	32	2	1	2	0	1	2	nagyon jó
14.	JVC Super Pro	23	1	1	2	1	0	3	nagyon jó
15.	Agfa HGX Hi-Fi	18	2	1	2	1	1	2	nagyon jó
16.	Philips EHG Hi-Fi	17	2	1	2	0	1	2	jó
17.	JVC SHF Hi-Fi	21	1	1	2	1	1	2	jó
18.	Scotch EXG Pro	20	1	1	2	1	1	3	jó
19.	[redacted] HG Hi-Fi	13	2	1	3	1	1	1	jó
20.	PDM SHG Hi-Fi	13	1	1	2	1	1	4	jó
21.	Konica Super Hi-Fi	[redacted]	2	1	3	1	2	2	jó
22.	Magna HGS	11	2	1	2	2	1	4	jó
23.	Panasonic SHF	16	2	1	2	1	2	3	jó
24.	Goldstar SHG Hi-Fi	15	3	2	3	1	4	4	kielégítő

A táblázatokban szereplő osztályzatok jelentése: 0 = kiváló, 1 = nagyon jó, [redacted] = jó, 3 = közepes, 4 = megfelelő.

Kráterek az emulzióban: ■ Konica SHG szalag mikroszkóp alatti felülete.

Karc: károsodás ■ PDM Standard szalagon párhuzamosan ■ szalag szélével 100-szoros nagyításban.

viselte a kínzást, ám némelyiknek túl sok volt a stressz. Némelyiküknél még jobb is lett a kép, mert ■ drop-outok „okai" kellőképpen lecsiszolódtak. A járatásnál szerzett tapasztalatokról bővebben az egyes gyártók és termékeik részletes ismertetése után beszélünk.

Az értékelések elvégezhetőségének érdekében a szalagokat Standard, High-Grade és Super-High-Grade (a Hifi és Pro kazettákkal együtt) osztályokba sorolták. A táblázaton belül az egyes jellemzőket osztályozták. A táblázat végén az összesítő értékelésnél „nagyon jó" és „kielégítő" minősítést adnak. A belső osztályzatok nem azonos súllyal esnek latba, mert például a kazetta viselkedése az öregítés folyamán eleve az értékelés 25 százalékát adja. A három alapvető osztály három szalagminőséget takar, de ■ mérce minden esetben ugyanaz volt, tehát a Philips QG standard osztályú kazetta „nagyon jó" értékelése egyértelműen jobb, mint a Goldstar Super HG Hi-Fi „kielégítő" minősítése.

Most tehát beszéljünk az egyes gyártókról és kazettáikról.

AGFA

Az AGFA különböző osztályba sorolható szalagjainál megtalálhatók az alapvető különbségek. A cég belső versenyét kevés drop-outjával, jó laborértékeivel a hifi kazetta nyerte. A HG és High-Color verseny szorosabb volt. Mindháromra érvényes, hogy nincs köztük kiugró, de mindegyik jó helyezést ért el. Így a High-Color a harmadik ■ Standard osztályban.

BASF

Két nagyon jó, egy jó – így fest ■ BASF eredménye. Mindhárom indulója a középmezőny első felében végzett. A gyártó azonban nem ünnepelhet, mert a hifi kazetta szereplése csaknem kudarccal végződött. Szerencséje, hogy két-két minta állt rendelkezésre és a második már jó volt, azonban egy hifi kazettától ez egyáltalán nem meggyőző viselkedés.

GOLDSTAR

Miért adjunk több pénzt egy High-Grade kazettáért, ha ■ Standard jobb? Ez a kérdés vetődik fel, ha a Goldstar-szalagok eredményeit megnézzük. Nem véletlen, hogy mindhárom kazettatípusa az utolsó helyen végzett.

FUJI

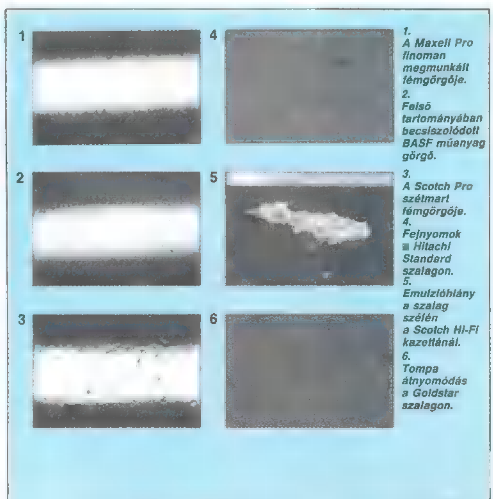
Ez a gyártó négy szalaggal képviseltette magát a népes mezőnyben HQ, SHG, SHG HI-FI és SXG Pro. Szinte semmi bírálnivalót nem lehetett találni, s amint ezt az értékelés is mutatja, mind a négy típus a megfelelő mezőny első felében végzett, igen szép eredménnyel.

HITACHI

Nem feltűnő – sem pozitív, sem negatív értelemben. Két indulója, a Standard a középosztálynál kicsit lejjebb, a HF kicsit feljebb végzett. Említésre méltó, hogy ■ HF hifi hang szempontjából igen jó volt, egyébként mindkét mintán tapasztalható volt szalaggyűrődés.

JVC

Három kazettájuk versenyzett, a legrosszabb jegyet a HR Standard szalag szerezte, a laborban mért színzaj-értékei miatt. A Super-High-Grade rászolgált nevére, osztálya harmadik helyén végzett, de közel sem dicsekedhet ilyen jó eredménnyel a Super-Pro, mert mezőnyének közepe alá került.

1. A Maxell Pro finoman megmunkált fémgörgője. 2. Felső tartományában becsiszolódott BASF műanyag görgő. 3. A Scotch Pro szétmart fémgörgője. 4. Fejnyomok ■ Hitachi Standard szalagon. 5. Emulzióhiány a szalag szélén a Scotch Hi-Fi kazettánál. 6. Tompa átnyomódás a Goldstar szalagon.

KODAK

Részvételi csúcs: 5 kazettával. Az eredmény már közel sem ilyen szép, mert csak ■ hifi végzett az élmezőnyben. A Kodak Eastman Pro 32 márkás árával kevesebbet nyújt, mint a hifi 15-ért. Fél árért jobbat?

KONICA

A drop-out-számláló alig bírta ■ mérést, különösen a Super-High-Grade esetén, mert az egyik minta felületén végig széles karc húzódott. A kép jellemzői általában közepesek, nincs különbség a Super-Hi-Fi esetében sem. Az ára viszont mindkettőnek meglehetősen magas.

MAGNA

A HG kazettájuk „nagyon jó" minősítést kapott, főleg a laborértékek és a drop-out miatt, azonban ez csak a 7. helyre volt elég. Rosszabb ■ helyzet a HGS-nél, főleg drop-out szempontból, így osztályában csak ketten értek el rosszabb helyezést. Becsületükre legyen mondva, hogy mindkettő ■ saját osztályában ■ legolcsóbb: 9 és 11 DM.

MAXELL

A verseny éllovasa a legmagasabb kategóriában az RX Pro, de közel sem dicsekedhetnek másik két indulójukkal, mert csak a középmezőny alatt végeztek.

PANASONIC

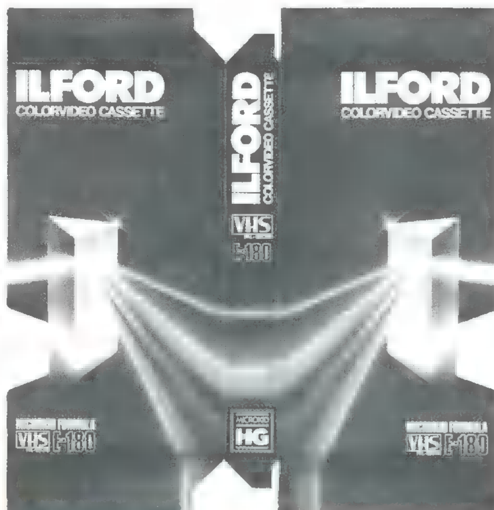
Felemás érzések: a drop-out-mérések szerint komoly gyártási problémák lehetnek, ezenkívül a háromból két szalagnál karcokat, gyűrődéseket, károsodott széleket észleltek. A PS típust a rossz világosság jel/zaj értékek csúsztatták lejjebb a listán, amellett, hogy a képminősége is igen gyenge volt.

PDM

Jók a laborértékek, gyengébb a drop-out, jó a hifi hang, azonban a régi mondás, hogy „minden jó, ha a vége jó", itt ellenkezőjébe fordult, mert a nyúzópróba anynyira igénybe vette – különösen a hifi szalagot –, hogy a 6. helyről a 20.-ra zuhant vissza.

PHILIPS

Egy „nagyon jó", két „jó" a mérleg állása. Az érdekesség csak az, hogy minél magasabb

[redacted] Polimer, bár az egyiken [redacted] látszik...

az osztály, annál gyengébb a helyezési szám. Tanulság: ha [redacted] Standard sorozat minősége állandó, érdemesebb azt venni, mint magasabb fokozatú társaikat.

RAKS

Ismeretlen név. Nem csoda, hiszen első ízben találkozunk török videokazettával. A minősítésük nem is olyan rossz, valamivel középmezőny alatt végeztek.

SCOTCH

Egy második, egy ötödik és egy 18. hely. Nem szép dolog, hogy a legdrágább szalag éri el a legsilányabb eredményt és [redacted] Standard jobbnak minősül, mint az EXG Pro.

SKC

Ha nem volna drop-out, akkor az SKC PG a 4. helyezéssel büszkélkedhetne, azonban a strapát nem bírta, így a 12.-re esett vissza. Az SKC sem induláskor, sem befejezéskor nem mutatott biztató eredményt.

SONY

Semmi kiemelkedő, mindhárom induló közepes igényeket kielégítő. A laborértékelésnél azonban kiderült: [redacted] gyenge színzajértékei miatt nem kifejezetten másolásra ajánlható szalagok.

TDK

Bánatra [redacted] TDK-nak nem lehet oka, mert négy indulójából mindegyik saját mezőnye első felében végzett, sőt kettő második helyezettként. Ez az egyenletesen jó teljesítmény homogén, megbízható gyártásra enged következtetni.

Végül beszélnünk kell egy olyan „gyártó" termékéről, amely [redacted] minősített szalagok sorában csak részben szerepel, mint MAGNA HG típus. Ez [redacted] gyártó pedig [redacted] hazai POLIMER, amely E–180-as és E–120-as hosszban szerel VHS kazettákat a MAGNA által gyártott és szállított anyagokból. Nem elírás! Csak összeszerelés folyik [redacted] POLIMER-nél, mert [redacted] szalag is, a kazettatest is, a töltőgép is MAGNA gyártmányú. Ha a tesztben szereplő szalagokat nézzük, a MAGNA HG nem szerepelt rosszul, mert a High-Grade osztály közepén, a 7. helyen végzett „nagyon jó" minősítéssel. Nem ilyen megnyugtató azonban, hogy a HGS típus osztálya végén, a 22. helyen végzett, főleg a kazettamechanika hibái miatt. A kazettatest azonos mindkét típusnál, tehát nem biztató, hogy hol jó, hol pedig gyenge. Sajnos az itthon összeszerelt kazetták még magukban hordják az itthoni szerelés technológiai-fegyelmi hiányosságait is. Persze csak az összeszerelés „hazai", az ár már „nyugati": a 180 perces 656, [redacted] 120 perces 498 forintba kerül.

Külön, egy kissé részletesebben érdemes foglalkozni a „nyúzási próba" azaz a százszori járatás tapasztalataival. Ez az igénybevétel többéves otthoni – tehát nem iparszerű – használatnak felel meg. Az első meglepetés akkor érte a tesztelőket, amikor kivették [redacted] kazettákat a magnókból: az egyikről az emulzió felkenődött [redacted] magnó fejére, másik kettőhárom nem tekercselődött vissza végállásig, mert megszorult vagy statikusan feltöltődött. Ezek csak [redacted] nyílt hibák, ezek után következett nézési teszt, ahol még érdekesebb tapasztalatokat szereztek. Stúdiómonitoron darabról darabra megnézve a szalagokat, az elváltozások láthatóvá váltak. A leggyakoribb hiba, hogy megnőtt a drop-out, melynek fő okai [redacted] keletkezett kis karcok és benyomódások a szalag felületén. Csak tesztképeken, nagy telítettségnél váltak láthatóvá vízszintes vonalak a képen, amelyek alig sötétebbek [redacted] környezetüknél. Ezek oka a szalag hátoldaláról történt tompa átnyomódás, ami nem a felületen okoz sérülést. Ez a hiba csak igen nehezen vehető észre. Sokkal jelentősebbek [redacted] felületi karcok, amelyek a képen jelentős vonalakban öltenek testet. Sérült szalagra vall még [redacted] sercegő, nyávogó hang (szalagszéli károsodások) és az erősen zajos, életlen kép. Végeredményben az 56 indulóból 29-en semmiféle fáradtsági jel nem mutatkozott, a többinél viszont annál inkább. A JVC Super Pro például első értékelés szerint a 4. helyen állt volna, de az igénybevétel után visszaesett [redacted] 14.-re. A Maxell HD csaknem az elsőről zuhant [redacted] 7.-re.

A szalagok felületét (első és hátsó oldal), és kazetták szalagvezető görgőit mikroszkóppal 50–100–200-szoros nagyításban vizsgálták. Ezek lefényképezett ábráit mutatják képeink.

A tapasztalatok alapján megállapítható, hogy igen kritikus pontja [redacted] kazettáknak a vezetőgörgő. Ezek vagy felpolírozott fémből vagy műanyagból készülnek. A fémek felülete teljesen sima, míg a műanyagoké szabad szemmel is láthatóan szabálytalan. Ez utóbbi egyenetlenségek azonban nem olyan döntőek, mert átnyomódnak ugyan, de „tompák", tehát [redacted] jel csak alig károsodik, míg [redacted] fém egyenetlenségei sokkal veszélyesebbek.

A szalagfutás nagy igénybevétel. A felvételen látszik, hogy [redacted] szalag a görgőt mennyire be tudja koptatni és ezek a benyomódások [redacted] szalagban és végül a képen is nyomokat hagynak. Természetesen a szalag letapogatott felületével szemben is igen magasak [redacted] követelmények, mert [redacted] videofej szorosan, nagy erővel nyomódik hozzá és sebessége is nagy. A bemutatott Hitachi szalagon jól látszanak [redacted] fej nyomai. Tanulság, hogy hiába állítják elő a legkiválóbb szalaganyagot, ha azt egy filléres alkatrész, [redacted] szalaggörgő tönkreteheti.

Összegezve megállapítható, hogy az igénybevételek során [redacted] legtöbb elváltozást a magasabb osztályba tartozó szalagok szenvedték el. A teljes vizsgálatra vonatkozóan elmondhatjuk, hogy az ár nem jelent semmit, mert [redacted] csúcskategória 11–32 márkás szalagjai közül nemegyszer az olcsóbbat érdemes venni.

Reméljük, tesztünkkel nemcsak videósoknak nyújtunk segítséget [redacted] vásárlásban, hanem ahhoz is hozzájárulunk, hogy az országos kereskedelmi hálózatban előbb-utóbb csak jó minőségű kazettákat lássunk. Annál is inkább, mert a nevezetes ESC- és UHER-eset (minőségi reklamáció miatti kötelező visszavásárlás) elvileg többé nem fordulhat elő, ugyanis ez év áprilisa óta a videokazetták is KERMI-vizsgálati kötelezettség alá esnek.

Videomindenség Nyugat-Berlinben

(FUNKAUSSTELLUNG, 1987)

Kezdjük mindjárt [redacted] hiányosságokkal. Amerikában már tavasszal bemutatja a JVC [redacted] Super VHS [redacted] soros bontású, [redacted] Sony pedig az 500 [redacted] bontó ED-Beta rendszerét. Természetesen mindkét cég NTSC rendszerben (amerikai és japán tv-szabvány). A Pal-Secam (európai tv-szabványok) változatot [redacted] voltak képesek fél év alatt elkészíteni. Csak 1988 közepére ígérik. Emlékeztetőül: [redacted] két új norma azért lenne nagy szenzáció, mert [redacted] házi rendszerek (VHS, Beta, Video 8), [redacted] még [redacted] félprofil U-matic rendszer is csak maximum 250 soros felbontású.

Könnyen elképzelhető, hogy mennyivel tisztább, részletgazdagabb képet nyújt a 400 soros Super VHS vagy az 500 sorra bontó ED-Beta. Ez utóbbiról személyesen is meggyőződhettem. A Sony nagyközönség elől elzárt területén [redacted] nagykereskedőknek készített bemutatón játtattak egy NTSC ED-Beta magnót egy nagy felbontású monitoron. Olyan éles, tiszta és színgazdag képet láttam, amilyet azelőtt még soha.

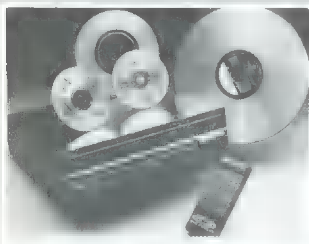
De most már jöjjenek a szenzációk! Új médiumok debütáltak ezen a kiállítá[redacted] A Sony, Philips, Pioneer, Hitachi bemutatták Combi CD-Video képlemezjátszójukat (1. ábra). Ez azért szenzáció, mert [redacted] összes lézerletapogatású lemezt képesek lejátszani: tehát [redacted] már ismert CD-lemezeket (max. 72 perc) is. Ezen felül a CD-V lemezt, amely [redacted] perc zenét képpel együtt + 20 perc zenét ad (ez [redacted] CD-lemezzel azonos méretű, tehát 12 cm, de nem ezüst, hanem arany színű korong). Látható volt a 20 cm-es képlemez, amely egy oldalán 20 perc képet ad, jó minőségű hanggal, és a 30 cm-es képlemez, amely egy-egy oldalán 1 óra műsort ad (kép + hang).

Természetesen mindegyik lézerlemez csúcsminőségű digitális hangot produkál (4–20 000 Hz, 98 decibeles dinamikával!). A képfelbontás 440 sor, ami szintén szenzáció. Ellenben csak 43 decibeles jel/zajt produkál, ami átlagos adat házi képmagnóknál.

A másik újdonsága [redacted] kiállításnak a DAT – Digital Audio Tape – magnó volt (2. ábra). Ez [redacted] kompakt kazettánál lényegesen kisebb, 4 mm széles szalaggal futó forgófejes új csodamagnó a lézerlemezzel (CD) [redacted] minőségű hangot ad. Mivel digitális jeleket rögzít a szalagra, így a másolat [redacted] eredetivel azonos minőségű (amit eddig soha semmilyen magnóval nem lehetett produkálni). A felvétel időtartama 2 óra. A szalagsebesség 8,15 mm/sec. [redacted] relatív felírósebesség 3,13 m/sec.

A legjobb, ha minden adatot cm/sec-ban adunk meg, akkor könnyű összehasonlítani a különböző magnók adatait.

[redacted] kazettás magnók 4,75 cm/sec-mal, a régi szalagos magnetofonok 9,5 cm/sec-mal, [redacted] jobbak 19,5 cm/sec-mal játszották [redacted] szalagot. A stúdiómagnókban [redacted] cm/

1. ábra. Yamaha CD-Video lemezjátszó, amely az összes lézerlemezt képes lejátszani

2. ábra. SONY Digital Audio Tape (DAT) magnó. Hangminőségét [redacted] profi berendezések sem érik el

3. ábra. SONY CCD-V-90-es kamkorder

Videomindenség Nyugat-Berlinben

sec-os sebességgel fut a szalag. Ha tovább növeljük a sebességet, több mágnesezhe- [redacted] szemcsével találkozik a fej, [redacted] a szalag mennyisége és ára kifizethetetlen lenne. [redacted] lépett be [redacted] a találmány, amelyet először [redacted] képmagnókban hasznosítottak, hogy [redacted] a szalagot futtassuk gyorsan, hanem a magnófejet pörgessük meg, mivel [redacted] lényeg a szalag és a fej sebessége egymáshoz képest. Ezt nevezzük relatív sebességnek.

A DAT kazettás magnót [redacted] képmagnó unokájának nevezhetjük, mivel ebben is forgófejek vannak, és [redacted] lassan haladó szalagra ferde csíkokban írják [redacted] jeleket [redacted] forgófejek. [redacted] relatív sebesség 313 cm/sec, ami [redacted] kazettás magnó sebességének 66-szoro[redacted]. Ezért [redacted] csodálkozni a kiváló adatokon.

[redacted] videokiállításról természetesen [redacted] hiányoztak [redacted] új kamkorderek sem. A Sony hozta [redacted] legnagyobb újdonságot, [redacted] CCD–V 90-es kamkordert (3. ábra). Ez a készülék Video 8-as kazettával működik, tehát 90 vagy 180 percet képes [redacted] kazettára felvenni (természetesen a 180 perces lassú játéküzem gyengébb képminőséget ad). A felvevő chipje a kamerarésznek [redacted] ezer képpontos, felbontást tesz lehetővé, ami az eddigi legjobb eredmény. A legkisebb világítás, ahol már képet ad, 7 lux, ami szintén kiemelkedő. Van egy szolgáltatása, mivel gyorsan mozgó tárgyakat (autóverseny, robbanás) képes [redacted] különböző fokozatban korrekten felvenni. Az már nem is meglepő, hogy inzertvágásra is képes (régi felvételbe törésmentesen új részletet ültethetünk be). Makrofelvételt is készíthetünk vele.

[redacted] Sony cég másik kis kamkordere, a CCD–V 50-es (4. ábra) egy digitális memóriát tartalmaz, amellyel képes megjegyezni egy képet (ez nyolc különböző színre változtatható), majd [redacted] felvétel közben ezt a tárolt képet bármikor lehívhatom, és ráültethetem az éppen élő képre. Ennek fontos adatai: 290 ezer képpont, 13 lux.

4. ábra. SONY CCD–V 50-es kamkorder memóriával

Weltweiter Sponsor Olympische Spiele 1988

MC 10, VHS-C kazettával üzemelő készülék

MC-10

VHS-C MOVIE

8 VIDEO HEAD

FLYING ERASE HEAD

AF PIEZO

HQ

A Panasonic [redacted] VHS–C formátumban egy átlag alatti képminőségű, de mindentudó, jó formájú, 8 fejes újdonsággal jött ki, amelyben forgó törlőfej is van (5. ábra). Ez inzertvágásnál előnyös. A forgó törlőfej VHS, illetve VHS–C rendszerben nagy előrelépés. Az összes eddigi VHS, VHS–C és Beta készülékekben a felvételeknél – ha egymás után [redacted] – nem volt gond a törléssel. A szalag először [redacted] álló törlőfej [redacted] halad el, utána a fejdob körül megy, ahol [redacted] új információt kapja meg. [redacted] baj akkor van, ha a meglévő felvétel közepébe akarunk becsempészni egy új részletet. Ez lenne az inzertfelvétel. Erre ezek a képmagnók nem képesek, mivel a törlőfej és a fejdob [redacted] van egy-két cm törölt szalagrész, amire kilépéskor már nem kerül új információ. Néhány készüléken egy cseles megoldással mégis lehet inzertfelvételt készíteni (Hitachi VT–7, JVC 725). [redacted] törlőfejet kikapcsolják, és [redacted] régi információt [redacted] forgófej felülírja. Ennek a megoldásnak az [redacted] hátránya, hogy a felvétel zajos lesz, mivel a régi kép nem volt kitörölve, és így nem homogén mágneses mezőre írjuk az új felvételt.

Ezért nagy jelentőségű [redacted] Panasonic MC–10-es kamkordere, ugyanis [redacted] a fejdobba beépítették a törlőfejet. Így ezzel már hibátlan inzertfelvételt lehet készíteni. A Video 8-as képmagnók mindegyikét forgó törlőfejjel látták el, éppen ezért az utólagos bevágásnál hiba nélkül szerkeszthetünk képet velük. Nem véletlen tehát, hogy kamkorderek piaci részesedése néhány év alatt meghaladta [redacted] 60 százalékot.

A Blaupunkt cég kihozta a Video 8-as rendszerű CR–8010-es kamkorderét, amely, 10 lux érzékenységű, ellenfény-kapcsolót, nagy sebességű zárat, makrót tartal[redacted] (6. ábra). Mérete igen kicsi, súlya 1,45 kg, felvesz és lejátszik (vannak olyan kamkorderek, amelyek csak felvenni tudnak). Van videokimenete és kábeles távvezérlője, és inzertálni is tud. Elődje, [redacted] CR–8000 a legtöbb tesztben [redacted] első helyen végzett. A CR–8010-esen tovább javították [redacted] képbontást, gyorsabb az automata fókusz és jobb a fehéregyensúly. Apró szépséghibája ennek a készüléknek, hogy [redacted] Blaupunkt csak [redacted] nevét adta hozzá. Valójában [redacted] Panasonic gyártotta, de [redacted] saját nevén nem óhajtotta kiadni, mivel [redacted] cég a VHS táborba tartozik, s így [redacted] Video 8 konkurense. Amikor [redacted] Blaupunkt szakemberét erről faggattam, ő azt [redacted] választ adta, hogy ez teljes mértékben [redacted] Blaupunkt által kifejlesztett és gyártott készülék. A készüléket forgatva rátaláltam [redacted] „Made in Japan” feliratra, [redacted] Blaupunkt embere már nem bizonygatta [redacted] igazát... [redacted] a jó kis készülék hatszoros zoomot tartalmaz, jó esélye van a Sony CCD–V 90 mellett a „legjobb” címért versenyezni. Mindkettő ára 4 000 DM.

Nagy VHS-kazettával futó kamkordert [redacted] Panasonic [redacted] be.

E[redacted] az NV–M5-ös, ami nem rossz, de már [redacted] újdonság

6. ábra. [redacted] Blaupunkt cég V 8-as rendszerű kiváló készüléke, CR–8010

(7. ábra). Ára 3500 DM. A VHS asztali magnóknál [redacted] digitális technika tört előre. Előnyei: kép a képben funkció, jobb minőségű állókép, stroboszkopikus másolás (azaz kevesebb veszteség [redacted] másolatban). A képmagnó tunerjébe betáplált adók képeit egyszerre képes [redacted] képernyőre küldeni [redacted] készülék. Különböző cégek más és más számú képre bontják fel [redacted] tv képernyőjét (8–12–16 részre). Mindegyik mezőben más adó képe jelenik meg (persze ezekből csak egy [redacted] élőkép, [redacted] többi álló). Így egy szempillantás [redacted] kiválaszthatom, hogy melyik adásra kapcsoljak, és nem kell [redacted] újságokat böngésznem. Ennek azért van jelentősége, mert [redacted] műholdakról jövő temérdek adást így könnyebb szelektálni.

Pár év alatt [redacted] műholdvétel nagyon előretört. A csarno[redacted] hatalmas antennarendszereket állítottak ki, [redacted] hozzá tartozó készülékekkel együtt. Újdonság, hogy majdnem minden cég elkészítette a parabolatükröt forgató beren[redacted] is, hogy [redacted] kelljen kulcsokkal [redacted] tetőre mászkálni az új irány beállítása végett. Ezt most már lakásból irányíthatjuk. Igaz, hogy a kényelemnek nagy ára van. Az egész berendezés ára 4–6 ezer DM között van.

Újdonság még az ITT cég új Digivision televíziója, amely [redacted] Hz-ről 100 Hz-re duplázta a képfrekvenciát, [redacted] ezzel megszüntette a tv-készülék sze[redacted] fárasztó villogását.

Tudjuk, hogy a mozgókép sok állókép, egymás után játszva, amelyben a jelenet fázisai – a szemünk tehetetlensége miatt – összeolvadnak folyamatos mozgássá. A határ kb. 18. képkocka másodpercenként, ekkor [redacted] harmonikusnak látszani [redacted] mozgás. Nálunk [redacted] tv-adás 25 képet ad másodpercenként, de két félkép[redacted] bont egy képet – így 50 félkép váltakozik másodpercenként. Ellenben ez az 50 félkép még mindig szemrontó villogást okoz, ha folyamatosnak is látjuk a mozgást. Ráadásul [redacted] képernyő világos, a szoba [redacted] – általában. Így pár óra alatt elfárad a szemünk. [redacted] legalább [redacted] Hz lenne a frekvencia, akkor már nem bántaná a szemet a vibrálás. Az ITT először [redacted] egyik félképet akarta megduplázni, így 75 [redacted] volna a képfrekvencia, de ezt csak bonyolultabb áramkörökkel tudta volna elérni. Egyszerűbb volt minden félképet megduplázni. Így 100 Hz-es képfrekvenciával túllőtt [redacted] célon, ám [redacted] volt [redacted] járhatóbb út. Mivel [redacted] képeltérítő tekercs így kétszer annyit dolgozik, jobban melegszik és nagyobb [redacted] áramfelvétele (ez a tekercs irányítja [redacted] pásztázó elektronsugarat, amely a sorokat írja a képernyőre).

A televíziók világában [redacted] mikro és a makro is szerepet kapott. Sok cég kihozta a saját LCD képernyőt tartalmazó 5–8 cm képátlójú [redacted] tévéjét. Képminőségük nem volt lenyűgöző, ellenben egy Sokol rádió méretben komplett tévét összeállítani, video-bemenettel fejhallgató-kimenettel, [redacted] már [redacted] lami! Közülük [redacted] Panasonic és a Philips állította ki a legjobb felbontású készülékeket (8. ábra).

A góliátok között [redacted] kisebbek [redacted] cm-es képátlójú tévék voltak. Még a Videoton is gyárt ilyen készüléket, 99 csatornás tunerrel, videobemenettel, hifi-sztereo hanggal – csak nem nekünk. Itt [redacted] vásáron látható volt!

[redacted] legnagyobbak, [redacted] Grundig és a Toshiba [redacted] cm-es diagonállal jöttek ki (9. ábra). A képük – őszintén – nem tetszett. A kisebb tévék élesebbeknek, kontrasztosabbaknak tűntek.

Szomorú, hogy nagy előrelépés csak [redacted] lézer-letapogatású készülékeknél (CD–V) és a digitális magnóknál (DAT) történt. Sajnálatos [redacted] is, hogy a [redacted] éve kapható Sony SL–HF–950-es Super Beta ma is legjobb képmagnó. Kép- és hangminőségét két év alatt is csak egy-két készülék [redacted] megközelíteni. Egyik a JVC HR–D 755-ös. A másik [redacted] szintén Sony, de Video 8-as rendszerű EV–S 850-es. Ezek néhány hónapja vannak piacon. [redacted] digitális készülékek nem váltották be a hozzájuk fűzött nagy reményeket, de minőségben megközelítették a Super Betát, mint [redacted] JVC HR–D 530-as (10. ábra) és Panasonic NV–D 80-as. A digitális áramköröket tartalmazó video a képminőséget nem javította meg. Amíg a vízszintes sorbontás egy videokészüléknél csak 250 sor, addig nincs jogosultsága [redacted] 95 cm-es televízióknak vagy [redacted] projektoroknak (kivetítő) sem.

Továbbra [redacted] várjuk a Super VHS-t [redacted] JVC-től és az ED-Betát [redacted] Sonytól. Sokszor [redacted] az érzésem, hogy [redacted] USA, Japán és Európa között egy nagy fal húzódik. Nagyon sok készülék egy-két éves késéssel kerül Európába. Olyanok is vannak (például [redacted] Hitachi VT–9 Hifi Stereo, hordozható videokészülék), amelyek sohasem voltak kaphatók Európában, pedig Amerikában már több mint két éve létezik [redacted] NTSC változata.

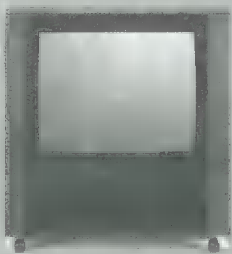
Széll Péter

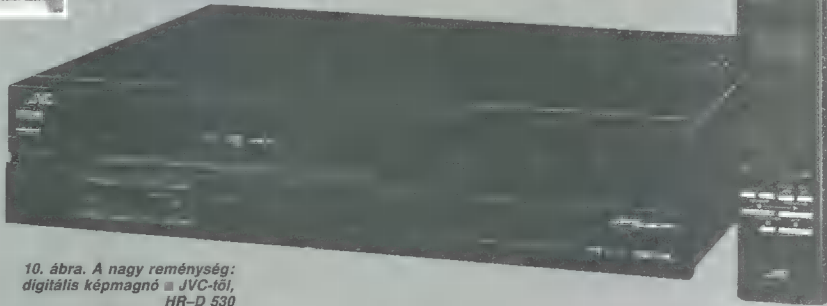
7. ábra. Az egyik legjobb VHS kamkorder: Panasonic NV–M5

8. ábra. [redacted] Philips egy 7,5 cm-es képátlójú tv-t hozott a kiállításra

9. ábra. A Grundig [redacted] cm-es tv-t készített

10. ábra. A nagy reménység: digitális képmagnó [redacted] JVC-től, HR–D 530

Ár az SKY CHANNEL űrből

A londoni belváros egyik jellegtelen, sokemeletes épületének ötödik emeletén harsogó zene fogadja a látogatót. Bár az épület többi részén is televíziós társaságok találhatók, ez a folyosó mégis kicsit különbözik a többitől. Mindenütt nagyméretű monitorok, hatalmas hangfalak állnak, s a képernyőkön a legfrissebb slágerlisták számai láthatók és hallhatók. Ez ugyanis az Európa-híres Sky Channel központja a londoni Foley Streeten.

1982-ben *Brian Haynes*, a Thames Television egyik producere elhatározta, hogy pár millió fontos alaptőkével megindítja a földrész első műholdról sugárzott televíziós adását, a Sky Channelt. A mai adatok és a statisztikák roppant tetszetősek. A legfrissebb kimutatások szerint 19 ország közel 10 millió otthonában, 26 millió tévénéző láthatja az „égi program" műsorait. A nálunk elsősorban könnyűzenei műsorairól ismert adó öt évvel ezelőtt mindössze 20–25 lelkes fiatalemberből állt, akik elhatározták, hogy egy „összeurópai" televíziós programáradatot sugároztatnak majd az űrből. De már a következő évben rá kellett döbbenniük, hogy a City bankárai által „összehordott" négymillió font épp csak az induláshoz elegendő. A hirdetők, úgy tűnik, nem ismerték fel az új reklámhordozó jelentőségét, és nehezen haladtak a tárgyalások a különböző országok postai illetékeseivel, szakértőivel is. S ekkor jött a döntő változás. Az ausztrál sajtómágnás, *Rupert Murdoch* – aki négy világrész több száz újságjának, könyvkiadójának és tv-társaságának tulajdonosa – News International vállalata révén – felvásárolta a társaság részvényeit és egyben átalakította annak szerkezetét is. A stáb hónapok alatt 150 fősre duzzadt, és mivel a sajtókirály meglátta ennek az új médiának a jelentőségét, legjobb szakembereit vezényelte a cég londoni központjába. Ma már szinte minden nyugat-európai országban fogható a Sky műsora kábeltelevíziós rendszereken keresztül. Londonon kívül irodái vannak Hollandiában, Belgiumban és Skandináviában is. Éves költségvetésük idén már eléri a 15 millió fontot, de még ez az ötödik év is valószínűleg veszteséggel zárul majd.

– Murdoch türelmes ember. Ha valamiben fantáziát lát, kivárja, amíg az igazán jövedelmező lesz! – kezdi beszélgetésünket *Fiona Waters*, a cég sajtófőnöke a hagyományos angol tea mellett. – Természetesen részvényeseink minél előbb jó osztalékot szeretnének kapni, s erre valószínűleg a jövő évben már sor is kerül. Gondolom, tudja, hogy legfőbb bevételi forrásunk a reklám. Sajnos azonban, különböző országokban jelentős kötöttségek vannak, s ez fékezi reklámbevételünk növekedését is. A legkomolyabb gondok éppen a hárommillió előfizetővel rendelkező Hollandiában vannak, ahol különféle törvények tiltják meg egyes árucikkek reklámozását.

– Magyarországon a Sky neve egybefonódott a videoklipek, a pop-rock zene sugárzásával. Úgy hiszem, ebből jelentős bevételre tehetnek szert önök is.

THE LIFE AND TIMES OF GRIZZLY ADAMS

The heartwarming story of man living in harmony with nature, with Dan Haggerty as the reclusive fur trapper in the North American wilderness

– Ez tévedés. Legnézettebb műsoraink ugyanis nem a zenei programok, de nem is a filmek vagy showműsorok, hanem meglepő módon a birkózás.

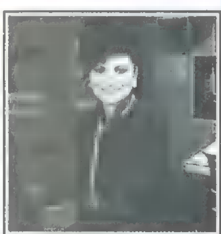
A legfrissebb kimutatást teszi elém, ami az idei nyár végén készült, s amelyben meghökkentő módon toronymagasan vezet a birkózásnak csúfolt pankráció. Második helyen a gyermekfilmek és a gyermekműsorok következnek, aztán a filmprogra-

mok, s jól leszakadva következnek a pop- és rockzenei videoklipek.

– Műsoridőnk körülbelül harmadrészét tették ki eddig a popzenei műsorok, de ez az arány egyre csökken. Mi ■ videoklipekért, bármilyen furcsa is – hiszen egyértelmű, hogy ez a lemezgyártó cégek számára ■ legjobb reklám –, fizetünk. Mégpedig nem is csekély összeget. Mivel lemezgyártó cégek egy videoforgalmazási szervezetbe tömörültek, még áralkura sincs sok lehetőségünk. Általában kétéves időtartamra vásároljuk meg a videoklipek sugárzási jogát fix összegért. A könnyűzenei programok csökkenésének oka elsősorban az, hogy ez ■ réteg (a 14–18 év közötti fiatalok) nem jelentős, „tőkeerős" vásárló. S ezért ■ hirdetők sem tolonganak nálunk, hogy a rockzenei műsorokban helyezzük el reklámfilmjeiket.

– Ha jól tudom, műsoraik jelentős részét önök készítik, tehát így befolyásolni tudják költségvetésüket, sőt a programok adásából és vételéből plusz bevételre is szert tehetnek.

– Napi 18 órás programunkban jelentős részt képviselnek ■ filmek, ■ sportesemények, ■ komédiák, a

FT–FASHION TV

Reporter Jeanne Beker brings you a stunning combination of music and fashion clothing – from street-wise city styles to the haute couture of Paris

dokumentumfilmek és a gyermekműsorok. Ezek jó részét – közel felét – mi állítjuk elő. Nem dolgozunk állandó stábbal, hanem a különböző műsorok elkészítésére kérünk fel művészeket, alkotókat. Műsoridőnk közel 50 százalékát az Európában készült produkciók teszik ki, s alig 4–5 százalékos arányban részesednek a tengerentúli „termékek". Hadd jegyezzem meg, hogy a tavalyi év egyik szenzációja volt a budapesti Petőfi Csarnokból közvetített rockgála.

– Ez azt jelenti, hogy terjeszkedési politikájuk következő állomásai a kelet-európai országok lesznek?

– Igen. Magyarországon már foghatók a Sky Channel állomásai a nagy budapesti szállodákban, és jelenleg tárgyalunk a Magyar Postával arról, hogy a közösségi kábeltelevíziós rendszerek is átvehessék műsorainkat. Mi ezért nem kérünk pénzt, hiszen reklámbevételünk növekszik, ha a televíziónézők száma gyarapszik. Jugoszláviában is fogható már a programunk, igaz, csak néhány helyen. Tárgyalunk az NDK és a lengyel televízióval is, de ezek a megbeszélések még igen kezdeti stádiumban vannak. Azt hiszem, az együttműködés mindkettőnknek előnyös lenne, hiszen mi szívesen vásárolnánk sportprogramokat, rajzfilmeket Magyarországról. Láttam néhány magyar mesefilmet, amelyek egészen kiválóak, s szerintem nálunk is sikert aratnának.

– És mi lesz a direkt műsorszóró műholdak belépésével? Hogyan tudja megőrizni vezető pozícióját a Sky Channel akkor, ha már több műhold sugározza adásait közvetlenül a televíziónézőkhöz?

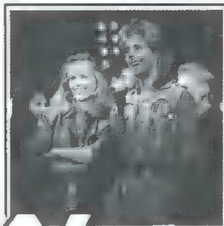
– Ebben még nem történt döntés. A direkt műsorszóró műholdak valóban alapvetően megváltoztatják a televíziózás fejlődését, de nem vagyunk benne biztosak, hogy rögtön át kell állnunk erre ■ technikára. Úgy véljük, hogy még a 90-es évek elején is megőrzik ■ versenyképességüket a kábelrendszerek. Így egyelőre nem akarunk beszállni ■ DBS (direkt műsorszóró) műholdak üzletébe. Ebben persze az is közrejátszik, hogy egy új szatellit Föld körüli pályára állítása nekünk is 10–20 millió font sterlingbe kerülne, s ez megfontolandó.

A tea lassan kihűl a poharakban, a képernyőn viszont változatlanul „vérforraló" videoklipek peregnek. A fiatal sajtófőnöktől megtudom, hogy a szigetországban, hazánkhoz hasonlóan, tv-előfizetési díjat kell fizetni, a színes tévékre 60 fontot, a fekete-fehérekre 23 fontot évente. Az ország jellegéből adódóan és a hagyományokat követve a legnépszerűbbek az úgynevezett „soap operák", amelyek legjobban a mi Szabó családunkhoz, vagy a tv-ben most sugárzott Szomszédok című sorozathoz hasonlíthatók Fiona Waters mosolyogva széttárja a karját. Mivel ez a legnépszerűbb, ezt kell a főidőben sugározni. Úgy látszik, a televíziózásban és a közízlésben valóban nincsenek határok.

Sz. P.

SKY TRAX

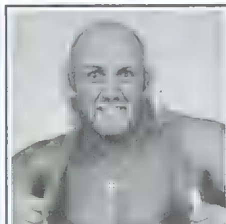

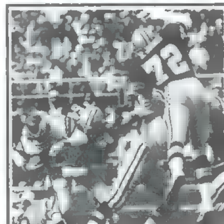

SPORT

SUPERSTARS OF WRESTLING

Showbiz meets sport as the superstars of the World Wrestling Federation meet in the ring – and out of it

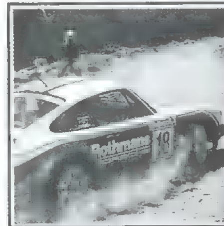
NFL AMERICAN FOOTBALL

Host Bob Payton presents weekly NFL action leading up to the Superbowl, broadcast "live" on Sky from California in January '87

TENNIS

Sky features highlights of each major round of The Davis Cup, plus other special matches such as the Federation Cup from Prague

MOTOR SPORTS

World-wide coverage of the main motor sports events, with Sky's now famous 'on-board' cameras giving viewers a competitor's view of the action

AZ EÖRS VEGYESIPARI KISSZÖVETKEZET ÁTJÁTSZÓKÁBEL-GYÁRTÁSI PROGRAMJA GARANCIA A MINŐSÉGRE

Az Eörs Vegyesipari Kisszövetkezet több éves tapasztalat alapján kiváló minőségben gyárt video és audio csatlakozó, illetve átjátszó kábeleket.
Tetszetős csomagolás, nagy üzembiztosság, esztétikus kivitel és garantált minőség jellemzi termékeinket, melyeket azonosító számmal láttunk el, hogy megrendelőink választását és a megrendelést megkönnyítsük.
Prospektusaink a szaküzletekben rendelkezésre állnak. Megrendelésre utánvéttel postán is szállítunk.
Termékeink lehetőséget nyújtanak ■ legkülönbözőbb csatlakozó rendszerek – DIN, Jack, RCA, Euro-Scart – közötti kapcsolatok létesítésére igen tág alkalmazási területeken, például:

hangátvitel (audio)
képátvitel (video)
kombinált videokészletek
antennacsatlakozók tv-hez
antennacsatlakozók rádióhoz
hangfalcsatlakozók.

Video összekötő kábeleink alkalmasak számítógép, tv és különböző csatlakozó rendszerű videorekorderek egymással és tv-vel való összekapcsolására, kép-hang átjátszás, több ponton való bevitelére. Az általunk gyártott kábeleket megrendelheti és megvásárolhatja ■

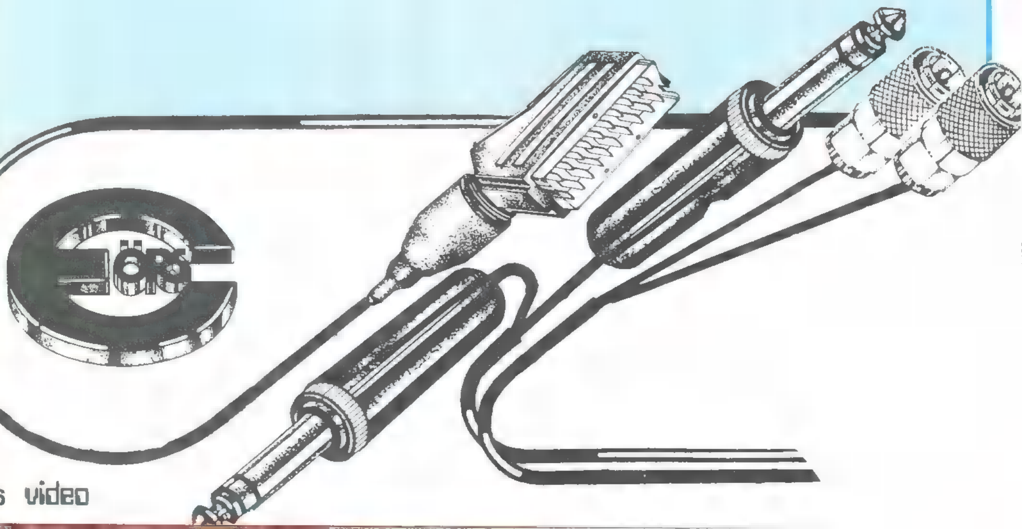
Budapest III., Szentendrei út 211. sz. alatti

üzletünkben, ahol egyéni és közületi vásárlókat egyaránt kiszolgálunk.

Tel.: 687-214, 350-307.

Nyitvatartás: hétköznap 9–19-ig
szombaton 9–13-ig

Kívánságra teljesen egyedi megrendeléseket is teljesítünk.

Palimadár lenn a földön...

[illegible] az itt [illegible] az [illegible] 2 [illegible] két [illegible] Az most [illegible] van [illegible] a [illegible] annak [illegible] volt. Mon- [illegible]

A [illegible] „[illegible]” [illegible] szólít [illegible] az [illegible] s [illegible] 30 [illegible] az ember [illegible] s egy mellékelt [illegible] zési [illegible] és 2 dollár beküldése [illegible] kazet- [illegible] az RCA [illegible]

[illegible] A listán [illegible] a [illegible] ami az adott [illegible] tíz [illegible] A többi is igen [illegible] sikeres. [illegible] kazettáért két [illegible] többe [illegible] S [illegible] biztos lehet az [illegible] el- küldik a [illegible] a [illegible] a [illegible] még [illegible] az az [illegible] abban sincs sok [illegible] kazettán [illegible] ez [illegible] az [illegible]

Az [illegible] kell. [illegible] két [illegible] alatt [illegible] az ember az [illegible] Nem [illegible] „[illegible] szokásos [illegible]”. S ez [illegible] nem [illegible] mint [illegible] a legi[illegible] a [illegible]zetta [illegible] Nem is [illegible] a [illegible]!

[illegible], az [illegible] a „[illegible] szokásos ára?” A másik azzal [illegible] a [illegible] 13 [illegible] elküldik a [illegible] érdeklődésének [illegible] lati [illegible]. Ebben [illegible] s ha a címzett azonnal nem [illegible] nem [illegible], kiküldik a [illegible] van 10 [illegible] visz- [illegible] de [illegible] és [illegible] az [illegible] is [illegible] akad. S az [illegible] a számla. Ha [illegible] arról [illegible]

[illegible] a [illegible] az RCA Video Club [illegible] a [illegible]

A [illegible] a kéretlen[illegible] ták késői [illegible] san [illegible] az [illegible] dzsessz- RCA kezdeti [illegible] amit a két darab [illegible] dolláros kazettán szenvedett [illegible] az [illegible]

Mindezt [illegible] direkt [illegible]

[illegible] a [illegible] az [illegible] a két [illegible] belül [illegible] s [illegible] nem vettem közben semmit.

Profi magántörténelem videón

Ha [illegible] az [illegible] egy [illegible], akkor már [illegible] is. A 8 [illegible] útitárs [illegible] az [illegible] a [illegible] az [illegible] előtt, amikor ássák az [illegible] a [illegible] és [illegible] a [illegible] zan [illegible] a [illegible]

[illegible] a filmtekercsek, csak [illegible] A [illegible] az [illegible] A [illegible] Nagyapa [illegible] s [illegible] részt nem is [illegible] ki az a [illegible] a [illegible] ken. [illegible] nem [illegible] kíváncsi [illegible], amint [illegible] átkanalazzák [illegible] a [illegible] az [illegible]

[illegible] attól [illegible] nem *film* [illegible] a [illegible] ese- [illegible] bi- [illegible] jó [illegible] A [illegible] viszont [illegible] van egy [illegible]

[illegible] is lenne az a [illegible] sokkal [illegible] de az [illegible] sem.

[illegible] színhá[illegible] rende[illegible] Ott sem na- [illegible] a [illegible] Ma egy [illegible] *tions* [illegible] van [illegible] a [illegible] désével.

Az amerikai családi [illegible] sem- [illegible] sem [illegible], mint [illegible] a [illegible] van [illegible] és [illegible] is az [illegible] aztán azokat se [illegible] őriznek családi [illegible]

[illegible] óta [illegible] amiből most [illegible] a [illegible] *mot* a család számára. [illegible] a [illegible]

[illegible] a család [illegible] a [illegible] a [illegible] A [illegible] a [illegible] videó[illegible]. A [illegible] a [illegible] felvételeket [illegible] hatói [illegible] vői [illegible] a [illegible] a [illegible] szerkeszt.

[illegible] két [illegible] A [illegible] a [illegible] és zenék [illegible], az úsztatások és [illegible] érzelmeket idéznek [illegible] a [illegible] ahogy [illegible] a [illegible] egy [illegible] a család [illegible]

S ha [illegible] az [illegible] a [illegible] „[illegible] az a [illegible] mert ki [illegible] oda [illegible] *korszerűbb* [illegible] a video [illegible] a [illegible]

Koppintott kazetták

A nagy amerikai [illegible] hozzászoktak, hogy [illegible] fel [illegible] *házi* [illegible] és [illegible]. Nemcsak odaát, az [illegible], hanem itt az [illegible] előtt, [illegible] is most nem [illegible] kat [illegible].

A Warner [illegible] Video [illegible] Angliában [illegible] a Mac[illegible] elnevezésű [illegible] rendszert. A CBS/Fox Video már túl van az [illegible] a [illegible] kezdte [illegible] a [illegible] Dun[illegible] még [illegible]. A [illegible] ez a legelső [illegible] program.

Az Orion Home Video úgy[illegible] az Egyesült Államokban, a nagyvárosi [illegible] akarja [illegible] tenni – [illegible]. A kazetták[illegible] nem [illegible] fel a [illegible] egy speciális eljárással [illegible] a [illegible].

A [illegible] no meg a [illegible] világából [illegible] hogy nincs olyan [illegible], amit ne lehetne megfejteni. A [illegible] átmeneti[illegible] akik hamarosan [illegible] a [illegible], a [illegible] s a *profik* [illegible] is [illegible]. A [illegible] de a [illegible].

A házi [illegible] az [illegible] hogy egy [illegible] mit [illegible]. Az USA-beli [illegible] összeállította az [illegible] kazetták katalógusát: [illegible] van [illegible] 25 000 [illegible]. Ebből csak egy [illegible] át [illegible] hoztak [illegible] ezer [illegible] és a közel[illegible] a [illegible] siontól. [illegible] a „régi, [illegible] ból [illegible] de [illegible] az [illegible] nek [illegible] a [illegible]? [illegible] a [illegible] táknál kezd[illegible] a [illegible] ni. [illegible] akik [illegible] – [illegible] házásra [illegible] hozzá a [illegible] többet [illegible] mint [illegible]. S [illegible] túl!

Az ilyenek vagy őrültek, vagy meggazdag

Vigyázat, itt most *buggyantságokról* lesz szó! Annak ■■ amerikai videopiacnak a *lökött* szélsőségeiről, ahonnan hozzánk inkább csak ■ másik véglet jut el, a nagy sikerek. S mindez annak alapján, amit ■ CBS tévétársaság egyik szerkesztője elcsevegett az amerikai „TV Guide" című műsorújságban.

*

Igaz, hogy cipőt lerúgva, heverőn elnyúlva lehet csinálni, otthon, de mégsem könnyű videokazettákat válogatni egy hetenként ötször jelentkező szórakoztató magazinhoz. Meg kell őket nézni!

A „Bizarr sportok és hihetetlen mutatványok" még jól indult, futballozó elefántokkal. A kéz- és lábujjaikon csúszkálva versenyző eszkimók már nem hiányoztak, de aztán jöttek a csótányok. Különböző színűre festett csótányokat beraknak egy-egy csésze alá, adott jelre ■ csésze felemelkedik, s ■ *jószágok* elindulnak ■ körben húzódó kerítés felé. Az első a győztes. És még ilyenek 60 percig. Akkor inkább már megtanulom, hogy „Hogyan...?"

„Hogyan olvassunk egy nő gondolataiban?" „Hogyan kezdjünk ki egy nővel? A flörtölés művészete és tudománya". Az egyikből megtudtam, hogy ha egy nő odajön hozzám egy bárban, hozzám simul és hosszan a szemembe néz, akkor érdeklődik irántam. A másik legjobb tanácsa az volt, hogy nyitó lépésként mosolyogjunk arra, akivel flörtölni akarunk. Aki még ezt sem tanulja meg a *tanfolyamból*, jobb, ha ■ „Video Társkereső" kazettához fordul.

A 60 perces kazetta ára 19 dollár 95 cent, ■ egy-egy percig beszél rajta „Dél-Kalifornia 60 magányos nője a legcsinosabbak közül". Ha valamelyikkel kapcsolatba akarok kerülni, be kell küldenem 15 dollárt a „Video Társkereső Klub"-nak tagsági díj fejében, ahonnan újabb 6 dollár ellenében kapok is 1 (egy) címet. Ha egyszerre hármat kérek, 3 dollár engedményt adnak. (Feministák, figyelem! Van ugyanilyen kazetta nők számára is – egyperces férfiakkal.)

Ha valakinek a társas kapcsolat eme formája sem felel meg, akkor „Béreljen barátot!", ahogy a kazetta címe mondja. Itt egy fickó bemutatkozik („Samnek hívnak"), majd elkezd beszélni kamera lencséjébe, mintha az lennék én. Kérdéseket tesz fel, utána szünetet tart, hogy válaszolhassak. Időnként megjegyzéseket tesz arra, amit – szerinte – válaszolhattam. Aztán családi fényképeket vesz elő, mesél a gyerek-

Angol video sikerlista

Augusztus első hetében [redacted] alábbi műsorkazetták voltak a legsikeresebbek Nagy-Britanniában, [redacted] eladások alapján.

1. Big Trouble in Little China (Nagy balhé [redacted] kínai negyedben)
2. Critters (Emberevő szörnyek)
3. Psycho 3
4. Soul Man (A soul énekes)
5. Colour Purple (A színe bíbor)
6. F/M Murder by Illusion (Trükkös halál)
7. Ruthless People (Könyörtelen emberek)
8. Wanted Dead or Alive (Keresik élve vagy holtan)
9. Aliens (Idegenek)
10. [redacted] Lisa
11. Out of Africa (Távol Afrikától)
12. Comet Quest (Hajsza egy üstökös után)
13. Target (Célpont)
14. Jewel of [redacted] Nile (A Nílus ékköve)
15. Freddy's Revenge (Freddy bosszúja)

Az amerikai „top ten"

A *Billboard* magazin közlése szerint augusztus legvégén – [redacted] kölcsönzések alapján – így festett [redacted] legnépszerűbb műsorkazetták rangsora az Egyesült Államokban.

1. The Golden Child (Arany gyermek)
2. Crimes of the Heart (A szív bűnei)
3. Hannah and Her Sisters (Hanna és nővérei)
4. Little Shop of Horrors (Rémségek kicsiny boltja)
5. Color Purple (A színe bíbor)
6. The Morning After (Másnap reggel)
7. Heartbreak Ridge (A keserűség hegyorma)
8. Children of [redacted] Lesser God (Egy kisisten gyermekei)
9. The Color of Money (A pénz színe)
10. No Mercy (Nincs irgalom)

szanak!

koráról, elmondja a legrémesebb emlékeit, és bevallja, hogy szívesen köpte le a kirakatokat sétálás közben. Ezt be is mutatja a kamera lencséjén.

Akkor inkább [redacted] magány! Ehhez is van videokazetta. A „Videokandalló" egy órán át mutatja ugyanabban a képkivágásban, hogyan ég a tűz. A „Videoakvárium"-ban halakat láthatok úszkálni. A kamera itt sem mozdul. A „Videokutya" tartalmát elképzelheti az ember…

Eztán nem marad más, mint „Mr. Boston hivatalosan jóváhagyott video bármixerkalauza". Ebből legalább kapok olyan ötletet egy alapos *fejlövéshez*, amit még sohasem kóstoltam.

*

Eme kazetták gyártói olyasmivel próbálkoznak, anélkül, hogy tudnák, amit egyszer egy Nobel-díjas fizikus a következőképp fejezett ki. „A probléma nem az, hogy őrült gondolattal van dolgunk, hanem az, hogy elég őrült-e, hogy igaz legyen." Tízezer ilyen ötletből biztosan akad 1 (egy), amelyik ráhibázik valamilyen valóságos szükségletre. Az meggazdagszik.

„Ez egy aerobic kazetta, kezdőknek."

Ahol tantárgy a video

– Ki akar az operatőr lenni?
– Ki lesz ■ riporter?
– Iván, Zoltán, akkor ti szerelitek össze és kezelitek majd ■ Canon kamerát; Éva és János világítanak, Kati lesz az asszisztens, Gabi pedig ■ riporter!

És néhány pillanattal később szakavatott kezek rendezik a stúdiót: helyére kerül az ötszáz wattos, csúcsfényt szolgáló lámpa, ezer wattal már világít a derítővény, működik ■ fejgép, az operatőr ■ kamerán beállítja az élességet és ■ fehéregyensúlyt. Az ITT képernyőjére kivetített képen még pontosít, majd indulhat ■ Saba képmagnóra a felvétel.

Nem egy városi televízió stúdiójában vagyunk, hanem a szentesi Horváth Mihály Gimnázium film- és video-szaktantermében, ahol tizenkét-tizennyolc éves diákok láthatóan szakavatottként kezelik a berendezéseket, majd ■ felvételt végignézve szigorúan elemzik ■ látottakat.

– Látod, ha variózol, közben igazíts ■ kamerával, hogy megfelelő legyen a kompozíció!

– Kicsit jobbra helyezhetted volna a riportalanyt, ilyenkor aszimmetrikusan kell komponálni a képet! – hangzanak a tanári intelmek.

Az ország valamennyi gimnáziuma megirigyelhetné ■ szentesiek gépparkját. A Csongrád Megyei Tanács művelődési osztályának anyagi segítségével és ■ Soros-alapítvány 200 ezer forintos támogatásával tudta az iskola megvásárolni 1987 elején 211 ezer forintért a Grundig VS–150 típusú kamkordert, ■ Saba CVC 76-os kamerát, képmagnóval együtt 230 ezer forintért, a Canon VC–200-as kamerát adapterrel, 155 ezerért. A fekete-fehér Sony kamera a megyei művelődési központ ajándéka volt, a két Akai VS-3 SEC magnót még 1984-ben kedvezményesen vásárolta a gimnázium. Két Videoton és egy ITT színes tévé, valamint a városi tv-adótól kapott négy monitor teszi teljessé a videolistát. A középiskolában már másfél évtizede működik a Kiváló együttes címmel kitüntetett filmszakkör, így a korábbi berendezések – lámpák, audio magnók – szintén segítik ■ videózást.

A szentesi gimnáziumban két éve fakultatív tantárgyként szerepel az órarendben a film- és videoismeretek elnevezésű tantárgy. Az irodalmi-drámai osztály tagjai választhatnak a második osztály végén: vajon a következő két évben színházi ismereteket kívánnak tanulni, vagy a képi művészettel, technikával szeretnének foglalkozni. Tavaly tizenheten végeztek ■ videofakultáción, idén tizenegyen vannak ■ negyedikesek. Harmadik osztályban hetente négy, negyedikben öt órában ismerkednek a diákok a vizuális alapfogalmakkal, filmtörténettel, a filmkészítés technikájával, menetével, a videoeszközökkel, e technika lehetőségeivel, s ■ gyakorlatban is megtanulnak bánni a berendezésekkel. A világítástól, ■ forgatáson és a vágáson át ■ vetítésig minden tanuló minden folyamatban részt vesz ■ év során. A délelőtti foglalkozásokat délután szakköri munka egészíti ki. A diákokat két pedagógus oktatja: filmesztétikára *Perjesné Dózsa Erzsébet*, aki egyébként rajz- és műalkotáselemzést tanít, és *Kátai József* fizika-kémia tanár, aki már huszonöt éve megszállott amatőrfilmes, az iskola filmszakkörének alapítója, a Magyar Amatőrfilm- és Video Szövetség elnökségi tagja, s e fakultációs tárgy oktatási tervének kidolgozója. Igaz, néhány évvel ezelőtt, ahány intézménynek, intézetnek és osztályának köze van a filmhez és a pedagógiához, az mind beleszólt ■ tantervbe, de végül is csaknem az eredeti változat szerint folyhat ma az oktatás Szentesen.

– Hasonlóan osztályoznak mind videóból, mind más tárgyakból – meséli *Virág Olga* végzős diák. – Írunk dolgozatot filmesztétikából, filmtörténetből, de technikai részből inkább többet gyakorolunk és kevesebbet felelünk. Tanárképző főiskolára szeretnék jelentkezni, így közvetlenül nem biztos, hogy hasznosítani tudom a most tanult ismereteket, de az tény, már egész más szemmel nézem a filmeket, mint korábban.

– Ha végzek, lehet, hogy elmegyek filmklubvezetőnek – tervez *Szalay Gabriella*, akinek a felvétel során a riporteri feladatok jutottak. – Ha minden igaz, az év végén C kategóriás klubvezetői igazolványt is kapunk a bizonyítvány mellé.

Ezt ugyan még nem tudja biztosan megerősíteni Kátai József tanár úr, de azt igen, hogy ■ bizonyítvány megszerzéséhez a diákoknak az érettségi előtt ■ filmről és a videóról tanultakat záróvizsgán kell bizonyítaniuk. Arról a változásról is beszámol, hogy akik a következő tanévben jelentkeznek az irodalmi-drámai osztályba, s azon belül is videofakultációra, azoknak felvételi feladatokat kell megoldaniuk. Kreativitásukról, vizualitásukról kell majd számot adniuk. (A film és a video iránt érdeklődő nyolcadikosok február 10-ig adhatják be jelentkezési lapjukat.)

A meglévő eszközpark nagy lehetőséget kínál a diákoknak, az iskolának, hogy kihasználják a video előnyeit. Az iskolarádió mintájára a gimnáziumban máris megszületett a Suli-Video, ami valójában alkamanként jelentkező húsz perces képes iskolahíradó: riportokkal, interjúkkal mindarról, ami ■ tanulókat foglalkoztatja. A nagyszünetben, a szaktanterem előtti folyosón az egyik legutóbbi híradó izgalmas riportja arról szólt, vajon helyes-e a faliújságon részletesen feltüntetni ■ diákok, osztályok félévi tanulmányi eredményét, ■ mezőgazdasági munkák teljesítményét. De forgattak már ■ diákok a ritkán nyitva tartó szentesi református templomban, készült video a város nevezetességeiről, ■ a múzeum felkérésére egy-egy lebontandó alkalmi kiállításról is.

A tanulók szemmel láthatóan élvezik a film- és videoórákat, úgy érzik, jól választottak. Kátai József így látja a fakultáció lényegét, értelmét:

– Ha többet nem, csak a filmet értő és szerető embereket tudunk nevelni, akkor már megérte! Vizsgálatok mutatták ki, hogy az átlagemberre ható ingerek hetvenöt százalékban vizuális jellegűek, s így van ez ■ művészetekben is. A magyar iskolákban azonban oktatási energiánknak csak kétháram százalékát fordítjuk vizuális nevelésre, a vizuális élmény befogadására, a látvány, kultúra fejlesztésére.

Falus Tamás

A hazai oktatásügy helyzetére – általában véve – [redacted] anyagi lehetőségek hiánya jellemző, mégis kedvező változásnak tűnik, hogy egyre több iskola alkamazza a videotechnikát hétköznapi munkája során, [redacted] tanítás könnyítésére. [redacted] iskolavideo ugyan még nem általános, [redacted] ott ahol kihasználják [redacted] korszerű technika adta lehetőségeket, hamar megtérül [redacted] videohálózat kiépítésére fordított összeg. [redacted] az összegek – melyek ezúttal [redacted] Stúdió GM-től származnak – eltérőek lehetnek, némi támpontot adhatnak arra, hogy mennyibe kerül egy ilyen rendszer megvalósítása. Egy átlagos, húsz tantermes iskolát véve alapul, a tv-antenna-rendszer, [redacted] videohálózat, és a hozzátartozó diszpécser telefonrendszer kiépítése mintegy 180–260 [redacted] [redacted] kerül akkor, ha az iskola épületében már megvan [redacted] szükséges kábelcsatorna-hálózat. Amennyiben „régi" típusú [redacted] kívánnak videotechnikával ellátni – [redacted] [redacted] [redacted] épületekből többnyire hiányzik [redacted] szükséges hálózat – a telepítés költségei elérik [redacted] 250–320 ezer forintot. [redacted] így kiépített technikai rendszer alkalmas arra, hogy az iskola valamennyi tantermében működjön a videohálózat. A diszpécsertelefon segítségével [redacted] központ bármelyik teremből „irányítható", s nemcsak kész kazetták játszhatók, hanem tetszés szerint saját tv-felvételekből is összeállíthatók [redacted] oktatófilmek. A hálózat működtetéséhez természetesen szükség van képmagnókra (általában két készülék tökéletesen kiszolgál egy iskolát) [redacted] minden osztályteremben egy tévékészülék[redacted] is; ezeknek [redacted] ára nincs benne a videohálózat kiépítésének költségeiben.

Az önálló MOVI

A magyar filmes szakma robbanásszerű átszerveződésével új időszámítás kezdődött 1987 közepétől. Ennek egyik legfontosabb mozzanataként a MAFILM mamutvállalata hat kisebb vállalatra bomlott, négy önálló filmstúdióra, a MAFILM-re mint új funkciókkal rendelkező szolgáltató-kölcsönző intézményre és [redacted] MOVI-ra (Magyar Mozi- és Videogyár).

A MOVI a szétválás előtt a Mafilm II-es számú telepe volt, ahol elsősorban rövidebb filmeket készítettek. Annak idején volt már önálló cég, de a hatvanas években betagozódott a MAFILM-be, feltehetően [redacted] nagyszervezetek üdvözítő hatására, az építő szemlélet jegyében.

Napjaink azonban az önálló vállalkozások kora, [redacted] ebben az új szituációban a MOVI teljes gyártási és forgalmazási jogkört kapott, azaz [redacted] saját maga gyártotta filmjeit akár külföldön is forgalmazhatja. Tevékenysége kétirányú: egyrészt továbbra is dolgozik állami megbízásra; különféle katonai és oktatófilmeket készítve; másrészt külső megrendelésre, amely a közvetlen piaci szempontok érvényesítése, illetve [redacted] nyereség szempontjából [redacted] meghatározóbb. Számos külső megrendelésre forgatnak reklámfilmeket, amelyeket [redacted] forgatókönyvet küldő megbízó cég és a MOVI közötti alkufolyamat előz meg.

A MOVI – mint a neve is mutatja – elsősorban videóra készíti játékfilmjeit, ezeknek [redacted] produkcióknak az aránya mintegy harminc-negyven százalék, míg a többi filmjüket hagyományos technikával készítik. Tekintve azonban, hogy növekedett a MOVI videós kapacitása, ezt az arányt növelni szeretnék.

A telephelyen korábban is működő stúdiók [redacted] MOVI-ba integrálódtak; tudományos, dokumentum-, katonai, híradó- és reklámstúdió működik, ezek azonban még nem önálló jogi személyek. Ez év januárjától, a tervek szerint [redacted] egyes stúdiók önálló belső gazdálkodási rendszerrel és önelszámolással működnek. Idén a tervezett árbevétel 350 millió forint.

Természetesen nem lesz könnyű [redacted] MOVI-nak, hiszen a támogatás összege nem növekszik, azaz kereskedelmi-vállalkozói tevékenységének fokozásával tud csak olyan tőkéhez jutni, amelyből folyamatosan fejlesztheti technikai felszereltségét. Az eddigi magyarországi szimulált filmpiacról ki kell lépnie, nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi piacra is. Már most is folytatnak külföldi tárgyalásokat; amerikai játékfilm forgatókönyve érkezett hozzájuk.

A MOVI önállóságának első időszakát éli, minden energiáját a belső korszerűsítésre (új videoberendezések vásárlására, produkciós stúdiók építésére stb.) fordítja. Körülbelül ötszáz dolgozójából hatvanan végeznek adminisztratív munkát, [redacted] többiek közvetve vagy közvetlenül művészeti tevékenységet végeznek.

Cs. E.

Video α

Ez a címe annak a színvonalas könyvnek, mely harmincezer példányban nemrég jelent meg a Múzsák Közművelődési Kiadó gondozásában. A *Márczi Imre* és *Zelnik József* szerkesztette kiadvány valóban [redacted] video alfájától, [redacted] elektronikus képrögzítés kezdeteitől vezeti el az olvasót [redacted] képmagnó, [redacted] szalag, [redacted] kamera felépítésén, működési elvén át egészen napjainkig, sőt [redacted] jövőig, a közvetlen műsorszóró műholdak vételi lehetőségéig.

A kötet szerzői úgy szólnak [redacted] videózásról, technikájáról, hogy az [redacted] legyen annak [redacted] videobarátnak, képmagnó-tulajdonosnak, aki híján van az alapos műszaki ismereteknek, de annak [redacted] szakembernek se legyen unalmas, [redacted] esetleg hivatásszerűen akar videóval foglalkozni. Konkrét javaslatokkal, gyakorlati tanácsokkal is segíteni kívánják a készüléktulajdonosokat: írnak arról, hogyan érdemes kamerával felvételt készíteni, mikor, milyen világításra van szükség, miként kell vágni vagy trükköt alkalmazni, s hogyan lehet a leghasznosabban berendezni egy videostúdiót. [redacted] kiadványban olvashatunk a videózás hazai felhasználási lehetőségeiről, [redacted] kábeltelevíziózásról, [redacted] videoművészet formálódásáról. (Érdekesség, hogy [redacted] Video és film című fejezetet *Bódy Gábor* írta.)

[redacted] kötetet a videózás hazai és nemzetközi szakirodalmának válogatott bibliográfiája és [redacted] szakszavakat megmagyarázó kislexikon teszi gazdagabbá. A láthatóan alapos munkával és gondos szerkesztéssel készült, sok hasznos ismeretet és tudnivalót tartalmazó mű 130 forintért kapható [redacted] könyvesboltokban.

Moképtelen helyzet

Az elmúlt év második felében újabb amerikai filmek kölcsönzési, eladási és kábeltévéjogát vette meg a MOKÉP. Így, [redacted] Manson cég filmjei kölcsönözhetők a Videotékákból, s beérkezett Hongkongból is [redacted] Golden Harvest forgalmazó cégtől újabb harminc játékfilm. Azonban szerencsésnek mondhatja magát az a kölcsönző, akinek jut e filmekből, mivel a MOKÉP-nak változatlanul az üres kazetta hiánya okozza [redacted] legnagyobb gondot. Az importkorlátozások miatt nem számíthatnak [redacted] külföldi alapanyaggal dolgozó Polimer kazettáira, s arra sincs lehetőség, hogy árucserével juthasson üres kazettákhoz a vállalat.

Egyébként újabb két üzletben kölcsönözhetők műsoros videokazetták [redacted] fővárosban: [redacted] belvárosban [redacted] Mozaik áruházban, a Petőfi Sándor utca 12. alatt és Rákospalotán a XV. kerületben az Óda utca 20-ban.

A Videotéka tagjai [redacted] helyeken is megkapják a MOKÉP nemrég elkészült ízléses, szines katalógusát, mely több mint hétszáz kölcsönözhető játékfilm legfontosabb tudnivalóiról ad tájékoztatást. A film időtartama és alkotóinak neve mellett [redacted] művek rövid tartalmi leírása is igyekszik megkönnyíteni a választást. A katalógus [redacted] filmet gyártó ország és műfaj szerint is felsorolja az alkotásokat, de neves hazai és külföldi rendezők, színészek alapján is közöl listát [redacted] bérelhető filmekről. Azoknak a műveknek [redacted] jegyzékét is külön közli, amelyeket [redacted] hazai mozikban nem lehetett látni, de műsoros kazettán kölcsönözhetők.

A téka tagjai ingyen kapják a kiadványt (melynek ára egyébként 96 forint), de bárki meg is vásárolhatja. A MOKÉP-nél ígérik, hogy ha elfogyna [redacted] kiadvány, lesz belőle utánnyomás, s a katalógust alkalmanként újabb filmeket ismertető füzetekkel egészítik ki.

F. T.

A MOKÉP Videotéka sikerlistája [redacted] 1987. III. negyedévi kölcsönnapok száma alapján:

1. Kalandorok (francia bünügyi film)
[redacted] sokk (francia bünügyi film)
3. A csendőr nősül (francia vígjáték)
4. A csendőr [redacted] Yorkban (francia vígjáték)
[redacted] csendőr nyugdíjba megy (francia vígjáték)
6. Seriff [redacted] égből (olasz kalandfilm)
7. Seriff és [redacted] idegenek (olasz kalandfilm)
8. Bajhozó (francia bünügyi film)
9. Csillaghajó invázió (amerikai sci-fi)
10. [redacted] meztelen ököl (amerikai karatefilm)
11. Folytassa [redacted] (angol vígjáték)
12. Folytassa Cowboy (angol vígjáték)
13. Legfőbb kockázat (amerikai bünügyi film)
14. Kungfu lány (hongkongi karatefilm)
15. [redacted] királynő birodalma (hongkongi karatefilm)
16. Egészséges erotika (magyar játékfilm)
17. Szexmisszió (lengyel sci-fi)
18. Megáll [redacted] idő (magyar játékfilm)
19. [redacted] sólyom nyomában (NDK kalandfilm)
20. No megállj csak! (szovjet mesefilm)

Pályázat

Márciusban, [redacted] Budapesti Tavaszi Fesztivál idején másodízben rendezi meg az

Országos Ifjúsági Video Szemlét

[redacted] Petőfi Csarnok, a Mozgó Képek szerkesztősége és [redacted] Művelődési Minisztérium Filmfőigazgatósága.
A szemle célja, hogy fórumot teremtsen [redacted] fiatal videózók számára, s képet adjon a hazai videózás tartalmi, szakmai színvonaláról.
A pályázatra olyan elektronikus képrögzítési eljárással [redacted] művekkel lehet nevezni, amelyeket még nem forgalmaztak, s nem nyertek díjat [redacted] Országos Video Szemlén. A beküldött alkotásokat szakmai zsűri előzetesen értékeli, s tesz javaslatot, mely [redacted] kapjanak helyet a versenyprogramban. Az értékelés során a művészi tartalmat hordozó, fikciós, kísérleti vagy dokumentarista művek előnyt élveznek, műfaji megkötöttség azonban nincsen.
A zsűri első díja 10 [redacted] forintot ér, [redacted] második [redacted] ezret, a harmadik 3 ezret. A közönség által legjobbnak ítélt mű díja 5 ezer forint.
[redacted] nevezéseket és [redacted] kazettákat a szervezők február 15-ig [redacted] Petőfi Csarnok címére [redacted] beküldeni.
A videokazettákért [redacted] pályázat hirdetői anyagi felelősséget vállalnak!

Televideo: indul a kölcsönzés

Ötven szórakoztató műsort kíván megjelentetni idén a Televideo. A tervek között különféle szórakoztató összeállítások, zenés műsorok show-k és mesék szerepelnek. Húsz francia krimit is forgalmazni fog [redacted] kiadó. Az iskolák, közművelődési intézmények számára szintén körülbelül ötven kazettát készítenek; a szexuális felvilágosítástól a cukorbetegeknek szolgáló jó tanácsokig, s bővül majd a választék nyelvleckékben is. Az érdeklődők a tervek szerint a teljes kínálatot megtalálhatják majd [redacted] Televideo mintaboltjában, mely Budapesten [redacted] Lenin körút 30-ban nyílik majd meg. Az elképzelések szerint várhatóan megindulhat ebben az évben [redacted] kiadó műsoros kazettáinak kölcsönzése is.

A Televideo Kiadó sikerlistája

[redacted] videokazetták [redacted] és a forgalmazási idő figyelembevételével, 1987 III. negyedévében:

I. Nyilvános forgalomban

1. **Süsü, [redacted] sárkány**
2. **Gálvölgyi János műsora (Speciálisan videóra készült összeállítás)**
3. **A nagy ho-ho-horgász**
4. **Alfonshow**
5. **Indul [redacted]**
6. **Nótaszó**
7. **Magyar népmesék**
8. **Böngészde**
9. **Sej, haj, cigányélet**
10. **Tündér Lala**

II. Iskolai forgalomban

1. **[redacted] ember tragédiája**
2. **Antigoné**
3. **Honfoglalás**
4. **Magyar tájak**

[redacted]. Magyarország állatvilága

Grazban tartották az UNICA (Nemzetközi Amatőrfilm Szövetség) második fesztiválját. A huszonhárom országból érkezett résztvevők összesen 139 művet vittek magukkal, de ebből mindössze kilenc volt videofilm. Csak [redacted] svájciak, szovjetek, nyugatnémetek jelentkeztek egy-egy és [redacted] svédek, magyarok két-két alkotással. Igaz, a tavalyi tallinni fesztiválhoz képest már ez is óriási előrelépés, hiszen akkor csak két videofilm – egy szovjet és egy magyar – szerepelt a kínálatban. A videotechnika nagy áttörése tehát – legalábbis ezen a fesztiválon – elmaradt.

„Ez azonban csak az úgynevezett aktív videózásra vonatkozik és arra is megszorításokkal" – vélekedik *Dékány István* a Magyar Amatőrfilm és Video Szövetség főtitkára." A képmagnók valóban elárasztották a világot, becslések szerint Magyarországon jelenleg megközelítőleg már félmillió ilyen berendezés található. Kamera viszont legföljebb néhány tízezer. Természetesen ezek tulajdonosai közül sem mindenki vesz részt a mi munkánkban. Amíg a videokamerák, elsősorban nálunk, irreálisan sokba kerülnek, nem is várható változás."

Grazban egyébként [redacted] magyarok négy amatőr versenyfilmjükre kaptak díjat és *Navratil Ferenc:* Sztravinszkij Tavaszi áldozat című darabjára készített videoalkotása kapott bronzérmet. Magyarországon viszonylag későn és kevéssé terjedt el a video aktív művelése, de – ahogy ez [redacted] díj is bizonyítja – annál lelkesebb gárda csinálja.

A fesztivál tablója azonban nem teljes, mert nem mutatja Európa élvonalát, hiszen a fejlett országokban az amatőrök jelentős része, ha tehetséges, egykettőre profivá válhat. Ezért nem is nagyon vesznek részt az ilyen típusú amatőrfesztiválokon. A szocialista országok videósainak jelentkezése főleg azért érthető, mert nekik ezenkívül nem sok lehetőségük van a megméretésre.

Ami biztos:

[redacted] táblázatunkban szereplő drágább s olcsóbb készülékek mindegyikét megtalálhatja [redacted] érdeklődő... [redacted] Lajtán túli üzletekben. A közölt árakban – mármint ami [redacted] NSZK márkát illeti – lehetnek kisebb-nagyobb eltérések, hiszen ezek még országokon belül is rugalmasan követik [redacted] piac változásait.
Ami ugyancsak szinte biztos, hogy [redacted] felsorolt készülékek némelyikével is csak hosszú utánjárás és kis [redacted] segítségével találkozhat a vásárló [redacted] hazai használtcikk-kereskedelem üzlethálózataiban. Bár közöljük 1987-es irányárainkat, [redacted] összegekhez [redacted] legritkább esetben kapcsolódnak kézzel fogható, raktáron lévő készülékek. Amióta ugyanis [redacted] ajándékozólevéllel behozott műszaki cikkek után 45 százalékos vámot kell fizetni, tehát 1987 márciusától [redacted] üzletekbe gyakrabban téved be fehér holló, mint eladni szándékozó ember...

A minősítés jelzőszámainak magyarázata:

0 = kiváló
1 = nagyon jó
2 = jó
3 = megfelelő
4 = még megfelelő

Marad a hiány

Nem sok jóval tudja kecsegtetni [redacted] kereskedelem ebben az évben sem azokat, akik képmagnóvásárláson törik a fejüket.

Viszonylag nagyobb tételben először 1985-ben volt kapható video az állami üzletekben, pontosan 4700. Két évvel ezelőtt ez a szám már 24 100 darabra emelkedett, s remélni lehetett, hogy hasonlóan dinamikus lesz a felfutás a következő esztendőkben is. Különösen annak ismeretében, hogy míg 1985-ben még átlagosan 63 ezer

KÉPMAGNÓK

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Bizományi	Fotoelektronik	Ofotért	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése
Luxus kategória: 2450 márkától 3000 márkáig											
1	JVC HR–D755EG	VHS	2900	160 000	–	–	1	0	1	1	nagyon jó
2	Panasonic NV–D80EG	VHS	2800	160 000	120 000	115 000	1	0	1	1	nagyon jó
3	Blaupunkt RTV–900	VHS	2800	130 000	120 000	–	1	0	1	1	nagyon jó
4	ITT VR 3997	VHS	2800	120 000	–	–	1	0	1	1	nagyon jó
5	Sony EV–S 85OPS	Video–8	3000	–	–	–	1	0	2	2	nagyon jó
6	ITT VR 3995	VHS	2650	170 000	–	–	1	0	2	1	nagyon jó
7	Panasonic NV–890EG	VHS	2650	110 000	–	108 000	1	0	2	1	nagyon jó
8	JVC HR–D566EG	VHS	2500	130 000	120 000	102 000	2	0	2	2	jó
9	JVC HR–D565EG	VHS	2500	120 000	–	101 000	2	0	2	2	jó
10	Akai VS–607EO	VHS	2500	120 000	–	101 000	2	0	2	2	jó
Komfort kategória: 1750 márkától 2400 márkáig											
1	JVC HR–D470 [redacted]	VHS	2100	95 000	–	93 000	1	0	2	1	nagyon jó
2	Panasonic NV–H70	VHS	2400	110 000	–	98 000	1	0	2	1	nagyon jó
3	Blaupunkt RTV 454	VHS	2100	90 000	–	–	1	0	2	1	nagyon jó
4	ITT VR 3977HIFI	VHS	2100	99 000	–	89 000	1	0	2	1	nagyon jó
5	Blaupunkt RTV 478	VHS	2100	90 000	100 000	97 000	1	0	2	1	nagyon jó
6	Grundig VS 380 HiFi	VHS	2400	100 000	–	110 000	2	0	1	1	nagyon jó
7	Akai VS–516EQ	VHS	1900	85 000	–	–	1	1	2	1	nagyon jó
8	Fisher FVH–P990KV	VHS	2150	90 000	–	90 000	2	0	2	1	nagyon jó
9	ITT Digicontrol VR 3948	VHS	1800	65 000	–	–	2	2	1	1	nagyon jó
10	Mitsubishi HS–421 VPS	VHS	2300	95 000	–	93 000	1	0	3	1	nagyon jó
11	ITT Digicontrol VR 3946	VHS	1800	65 000	–	–	2	2	1	1	nagyon jó
12	Mitsubishi HS–410	VHS	2200	80 000	–	84 000	1	0	2	1	nagyon jó
13	Loewe Opta OC 75H	VHS	2150	80 000	–	–	2	0	3	1	nagyon jó
14	Grundig VS–340HIFI	VHS	1900	85 000	–	–	2	1	2	0	jó
15	Philips VR 6860HIFI	VHS	2250	90 000	100 000	90 000	2	0	2	1	jó
16	Hitachi VT–175E HIFI	VHS	2100	80 000	–	88 000	2	1	2	1	jó
17	Grundig VS [redacted]	VHS	2100	85 000	–	–	2	2	1	1	jó
18	Loewe HiFi [redacted]	VHS	2200	85 000	–	98 000	2	0	3	1	jó
19	Philips VR 6760	VHS	1900	–	–	–	1	0	3	1	jó
20	Blaupunkt RTV 324	VHS	1950	–	–	–	2	2	2	1	jó
Közép kategória: 1350 márkától 1700 márkáig											
1	Panasonic NV–G21	VHS	1700	70 000	68 000	–	1	3	1	1	nagyon jó
2	Blaupunkt RTV–330	VHS	1700	80 000	–	81 000	1	3	1	1	nagyon jó
3	Sharp VC–793	VHS	1650	–	60 000	–	2	0	2	1	nagyon jó
4	Panasonic NV–G12	VHS	1500	60 000	–	74 000	1	3	1	1	nagyon jó
5	Blaupunkt RTV–320	VHS	1500	–	–	–	1	3	1	1	nagyon jó
6	Grundig VS–410	VHS	1500	58 000	–	–	2	3	2	1	jó
7	Grundig VS–400	VHS	1450	55 000	–	68 000	2	3	2	1	jó
8	Nordmende VR 1205	VHS	1500	60 000	–	69 000	1	3	2	1	jó
9	Panasonic NV–G14	VHS	1600	60 000	64 000	72 000	1	3	2	1	jó
10	Hitachi VT–135E VPS	VHS	1600	65 000	56 000	69 000	2	3	2	1	jó
11	Blaupunkt RTV–315	VHS	1350	55 000	50 000	63 000	2	3	2	1	jó
12	JVC HR–D170E	VHS	1400	–	–	59 000	1	3	2	1	jó
13	Akai VS–126EO	VHS	1350	50 000	54 000	62 000	2	3	2	1	jó
14	Orion VH–2204 HS	VHS	1700	65 000	–	71 000	2	1	2	1	jó
15	JVC HR–D210	VHS	1400	–	50 000	–	1	3	3	1	jó
16	Sharp VC–682 GH	VHS	1500	–	–	62 000	2	3	2	1	jó
17	Mitsubishi HS–338G	VHS	1600	65 000	70 000	69 000	1	3	3	1	jó
18	Hitachi VT–120E	VHS	1400	55 000	–	62 000	2	3	2	1	jó
19	Philips VR 6467	VHS	1450	55 000	–	58 000	2	3	3	1	jó
20	Sanyo VHR–1300G	VHS	1600	–	–	62 000	2	3	2	1	jó
21	Panasonic NV–G10	VHS	1450	60 000	56 000	60 000	1	3	3	1	jó
22	Panasonic NV–G7	VHS	1400	–	58 000	49 000	2	3	3	1	jó
23	Fisher FVH–P975KV	VHS	1650	75 000	60 000	68 000	2	3	3	1	jó
24	Mitsubishi HS–3376	VHS	1300	–	–	49 000	1	3	3	1	jó
25	Sanyo VHR–2500G	VHS	1700	–	–	65 000	1	3	3	1	jó
26	Loewe Mono [redacted]	VHS	1600	60 000	–	–	2	3	3	1	jó
27	Philips VR–6660	VHS	1700	–	–	38 000	2	3	3	1	jó
[redacted]	JVC HR–D150	VHS	1600	49 000	56 000	60 000	2	3	2	2	jó
29	Fisher FHV–P910K	VHS	1350	60 000	55 000	–	2	3	2	2	jó
30	Hitachi VT–110E	VHS	1400	50 000	–	42 000	2	3	2	1	jó
31	JVC HR–D140EG	VHS	1350	–	–	48 000	[redacted]	3	3	2	jó
32	Hitachi VT–64CT	VHS	1500	–	–	54 000	2	3	2	2	jó
33	Panasonic NV–460	VHS	1600	65 000	62 000	48 000	2	3	3	2	jó
34	Akai VS–304ED	VHS	1600	70 000	–	47 000	2	3	3	2	jó
35	Philips VR–6460	VHS	1498	–	–	49 000	2	3	2	3	jó

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Bizományi	Fotoelektronik	Ofotért	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése
	Standard kategória: 1300 márkáig										
1	Grundig VS–300	VHS	1300	60 000	–	59 000	2	3	1	1	jó
2	Orion VH–2600RC	VHS	1200	50 000	48 000	40 000	2	3	2	1	jó
[illegible]	Orion VH–4015RC	VHS	1200	55 000	–	–	2	3	2	1	jó
[illegible]	Fisher FVH–P905K	VHS	1200	60 000	46 000	50 000	2	3	2	1	jó
5	Orion VH 630RC	VHS	1200	55 000	–	50 000	2	3	2	1	jó
6	Hitachi VT–100E	VHS	1200	55 000	46 000	48 000	2	3	2	1	jó
7	Mitsubishi HS–318G	VHS	1300	60 000	–	49 000	2	3	3	1	jó
8	Sharp VC–651GH	VHS	1300	60 000	–	50 000	2	3	3	1	jó
9	Akai VS–116EO	VHS	1100	50 000	–	44 000	3	3	2	1	jó
10	Tensai TVR–1400	VHS	1150	–	44 000	41 000	2	3	3	1	jó
11	Sanyo VHR–1100G	VHS	1300	–	–	–	2	3	3	1	jó
12	Universum VR 2361	VHS	1200	50 000	–	32 000	2	3	3	1	jó
13	Orion VH 250KT	VHS	999	40 000	–	36 000	2	3	3	1	jó
14	Goldstar GHV–51FP	VHS	990	40 000	40 000	35 000	3	3	3	1	jó
15	Tensai TVR 1360	VHS	998	40 000	–	38 000	2	3	3	1	jó
16	Panasonic NV–230	VHS	1300	55 000	48 000	49 000	2	3	2	2	jó
17	Orion VH–600RC	VHS	1100	45 000	–	42 000	2	3	3	1	jó
18	Samsung VX–520TC	VHS	1250	–	–	45 000	2	3	3	1	jó
19	ITT VR 3906	VHS	1300	45 000	–	44 000	2	3	3	2	jó
20	Samsung VB–510TC	VHS	1150	–	45 000	48 000	2	3	3	1	jó
21	Goldstar GHV–1221P	VHS	1000	40 000	45 000	45 000	3	3	3	1	jó
22	Toshiba V–83G	VHS	1200	–	–	54 000	2	3	3	2	jó
23	Fisher FVH–P710K	VHS	1200	49 000	–	–	2	3	3	2	
24	NEC N9034G	VHS	1100	45 000	–	49 000	3	3	3	2	
25	NEC N9033G	VHS	1050	45 000	–	47 000	3	3	3	3	
	HORDOZHATÓ KÉSZÜLÉKEK										
1	Panasonic NV–180	VHS	3200	–	140 000	125 000	2	2	2	1	jó
2	Olympus VC 104E	VHS	3200	–	–	–	2	2	2	1	jó
3	Hitachi VT–8CT	VHS	3400	180 000	140 000	–	2	2	2	2	jó
4	JVC BR–6200	VHS	3600	150 000	–	–	2	2	2	2	jó
5	JVC HR–S10EG	VHS	3200	180 000	–	–	2	2	3	2	jó
6	Saba PVR 6083	VHS	3200	150 000	135 000	–	2	2	3	2	jó
7	Mitsubishi HS–710G	VHS	1800				2	2	3	2	jó
8	Sharp VC–3300	VHS	2200				2	2	3	2	jó
9	Dual VR 92	VHS	3100				3	2	2	2	jó
10	Hitachi VT–7	VHS	2900	140 000	150 000	–	2	2	2	3	jó
11	Orion VP 10	VHS	2000	–	–	–	3	2	2	3	
	KAMKORDEREK										
1	Sony V30E	Video–8	3000				2	2	1	2	jó
2	Kyocera KD 1100E	Video–8	3000				2	2	1	2	jó
3	Fuji P300AF	Video–8	3000				2	2	1	2	jó
4	JVC GR–C1	VHS–C	2700	150 000	–	–	2	3	2	0	jó
5	Aiwa CV–50	Video–8	3000				2	2	2	1	jó
6	Telefunken 890 movie	VHS–C	2700				2	3	2	0	jó
7	JVC GR–C11	VHS–C	2600	150 000	–	167 000	2	2	2	2	jó
8	Philips VKR 6836	VHS–C	2600				2	2	2	2	jó
9	Grundig VS–C30	VHS–C	2600				2	2	2	2	jó
10	Sony Pak M10E	Video–8	3000				2	2	3	1	jó
11	JVC GR–C9	VHS–C	2400				2	2	2	2	jó
12	Grundig VS–C20	VHS–C	2400				2	2	2	2	jó
	KAMERÁK										
1	Panasonic F10 CCD		3800	400 000	–	–	0	2	2	2	nagyon jó
2	Panasonic WVP–G1		3900	280 000	–	–	1	2	2	2	nagyon jó
3	Panasonic WVP–F2		2900	180 000	–	–	1	2	2	2	nagyon jó
4	Canon VC–30		3300	–	–	–	2	2	2	2	jó
5	Panasonic WVP–A2		2400	150 000			2	3	2	1	jó
6	Blaupunkt TVC–323		2400	–	–	–	2	3	2	1	jó
7	JVC GX–N8		2500	140 000			2	2	1	2	jó
8	Dual VCC 95		2500				2	3	1	2	jó
9	Saba CVC 76SL		2400				2	3	2	2	jó
10	Saba CVC 74SL		2000				2	3	2	2	jó
11	Sharp XC–78		2400				2	3	3	2	jó
12	Orion VCC–10		1800				2	2	3	2	jó
13	Hitachi VK–C1600		2900				2	3	2	2	jó
14	Panasonic WVP–A1		1900	63 900	–	50 000–79 000	2	3	2	2	jó
15	Grundig FAC 12		2000				2	3	3	2	jó
16	Canon VC–200		2300				2	3	3	2	jó
17	Philips VK 4101		1500				2	3	3	2	jó

forinba került egy képmagnó, addig 1986-ban már csak 45 800 forintba. Tavaly az első félévben 13 ezer készülék fogyott el a boltokban, kétszer annyi, mint az azt megelőző év első hat hónapjában. Minden remény megvolt tehát arra, hogy csúcs születik a hazai videoeladási statisztikában, de ez sajnálatos módon elmaradt. A képmagnók ugyanis árucsere keretében érkeztek be az országba, s *ezeket [illegible] csereüzleteket 1987 második félévében leállították*. Csupán az a néhány ezer berendezés juthatott el az üzletekbe, amelyekre a szerződést még a korlátozások előtt kötötték.

Amennyiben ezek az intézkedések 1988-ban is életben maradnak, nincs remény arra, hogy a képmagnóhiány megszűnik.

Többé-kevésbé bizonytalan még a hazai összeszerelésű készülékek sorsa (Videoton, Orion), hiszen az importkorlátozások az alkatrész-behozatalt is sújtják. Biztos prognózist az 1988-as esztendőre csak a Skála Selectronicnál, a Skála és az ITT vegyesvállalatánál kaptunk. Amíg 1987-ben a hazai piacon ötezer darab DIGIcontrol VR–3946 típusjelű sztereo képmagnót értékesítettek (49 900 forintért), idén nő [illegible] mennyiség és a választék is. A DIGIcontrol mellett piacra dobnak VR–3918 típusjelzéssel egy egyszerűbb monokészüléket, amelynek ára előreláthatólag alatta marad a hazai kereskedelemben immár „bűvösnek" mondható 40 ezer forintnak. Ugyanakkor a komolyabb igényű (és pénzű) vásárlóréteg számára VR–3938 jelzéssel professzionális asztali készülékkel jelentkeznek. Ahogy ezt az őszi BNV is sokan láthatták, az új „gép" sok minden egyéb mellett képes a szinkroncsík nélküli gyorsításra, a fokozatos lassításra, [illegible] különböző csatornák egyidejű megjeleníttetésére, a kép nagyítására…

Árat a lap nyomdába adásakor azonban még nem tudtak mondani, [illegible] [illegible] mennyiségről is csak annyit, [illegible] három említett típusból összesen 15 ezer darab kerül [illegible] hazai üzletek pultjaira. A múlt évi mennyiségnél ugyancsak valamivel több, közel 30 ezer Skála-ITT színes tévé jut a honi vásárlóknak.

F.–V.

„Videokörúton" Münchenben

Lehet, hogy az új útlevélrendelet megváltoztatja majd külföldi vásárlási szokásainkat is, addig azonban, amíg ez bekövetkezik, sokunkra a kapkodás a jellemző. Szűkre szabott időnkből az utolsó napot szánjuk az otthon katalógusból vagy baráti konzultációk során kiszemelt árura, ám üzletről üzletre járva lenyűgöz a választék és a folyton előtűnő kedvezmények hirdetése. Sokszor csak itthon derül ki, jó vagy rossz üzletet kötöttünk.

Müncheni tartózkodásom idején alkalmam volt alaposabban körülnézni a videopiacon, tapasztalataim talán másokat is hozzásegítenek a jó vásárhoz.

A statisztikák szerint Ausztria (Bécs) után az NSZK-ba utazik a legtöbb magyar turista, s München előkelő helyet foglal el úticéljaink között. A legszembetűnőbb különbség Bécs és München üzletei között az, hogy az egykori császárváros árai húsz-harminc százalékkal magasabbak; a bajor főváros boltjai pedig mindent kínálnak, mi szem-szájnak ingere, a kommersz készülékektől a félprofesszionális berendezésekig.

A példa kedvéért olyan videomagnót választottam ki, amelyet most mindenki számon tart: a tesztekben első helyen álló, luxus kategóriájú JVC HR–D755 referenciamagnót. Átlagos osztrák ára 20 ezer schilling. Münchenben a *nagyáruházláncok szakosztályai* ennél mintegy tíz-tizenöt százalékkal olcsóbban, körülbelül 2800 DM-ért kínálják. Ha így, vásárlói használatra kategóriákat kreálunk a kereskedelmi egységek közt, akkor az előbb említett nagyáruházak a legelőkelőbb s egyben legdrágább osztályba tartoznak.

Felosztásom szerint a második csoport a városszéli – más városok határán is szép számmal megtalálható – nagy, szakosodott *raktáráruházaké*. Itt csaknem a teljes választékát megtalálhatjuk – sőt ki is próbálhatjuk – a piac kínálatának. Áraik tíz-tizenöt százalékkal alacsonyabbak a belvárosi nagyáruházakéinál. Itt a JVC sztár 2600 DM-ért vásárolható meg.

A harmadik kereskedelmi egységet azok a nagy számban fellelhető *szakboltok* alkotják, amelyek a szórakoztató elektronikai készülékekre specializálódtak. Választékuk minden igényt kielégítő, széles spektrumú, de – a jól bevált, keresett berendezéseket leszámítva – félévesnél régebbi típus nem található meg bennük. Az ár itt a raktáráruházakban lévőnél is kedvezőbb, vizsgált videomagnónkat, igaz csak néhány márkával, de 2600 DM alatt árulják.

A negyedik csoport, az általában a *pályaudvarok körül* koncentrálódó, különböző bevándorolt nemzetek fiainak tulajdonában lévő *kis vegyeskereskedések* csoportja, amelyekben a grillsütőtől az életmentő felszereléseken át a rugós bicskáig minden megtalálható. Áraik az előbb említett szakboltok áraival megközelítően azonosak, de a vásárolt termékek minősége, megbízhatósága nem mindig váltja be a hozzájuk fűződő reményeket. S ezekben az üzletekben reklamációnak, s főként utólagos, esetleg Magyarországról levélben történő felszólamlásnak helye általában nincsen.

Van még egy üzlettípus, amelyhez többnyire a jó szerencse, az éles szem vagy baráti kezek vezetik el az utazót. Ez a szűkös turistaellátmányhoz szokott magyaroknak valóságos megváltás. Ezek *üzlet, sőt raktár nélküli*, ám komplett katalógusválasztékkal felszerelt *irodák,* ahol a vevő kiválaszthatja és megrendelheti az árut. Magam egy ilyet ismerek Münchenben, a Sendlingertor-platz közelében, az Altstadtring egyik házában székelő *Firma TDK Import-Export*ot. Kétségkívül szokatlan ez a forma, főként magyar szemmel az, de a németek semmi kivetnivalót nem találnak benne. A törvényesen bejegyzett cég sokat spórol az áru installálásának és raktározásának költségein, s így meglehetősen alá tud kínálni az eddig említett boltfélék árainak. A példaként hozott JVC HR–D755 videomagnó itt 2090 DM, s ha ezt összevetjük a nyugatnémet Video Magazin által megadott 2900 DM árral, a különbség elgondolkodtató. Ebben az irodában történetesen magyar nyelven is részletes műszaki leírást, szakszerű tanácsokat kaptam, s megtudhattam, hogy ezt az alacsony árat a vevőkkel szemben tanúsított bizalomnak köszönhetik. Eleve úgy kalkulálnak, hogy a vásárló a hivatalos vámeljárás után a hozzáadott-értékadó (Mehrwertsteuer) papírjait az üzletbe visszajuttatja.

Ezt az ötféle üzletet találtam én Münchenben, de más nyugat-európai városok boltjait is megközelítően hasonló módon lehetne felosztani.

Kiss Árpád

Bőséges

Mire ezek a sorok megjelennek, a Quelle csomagküldő hálózat több mint 1100 oldalas őszi-téli katalógusának kínálata még éppen érvényes lesz. Lényeges változást valószínűleg csak a ruházati cikkek terén hoz majd a februári szezonváltás. A műszaki-híradástechnikai termékek iránt érdeklődőknek a Quelle a megszokott minőséget kínálja, azzal a változással, hogy idén a „nagy márkák" is saját nevükön szerepelnek a katalógusban.

Mielőtt az árakat és a kínálatot részletesebben vizsgálnánk, talán nem árt újra tisztázni, mi a különbség a Quelle és annak „magyarított" változata, a Forrás között. Nagyon egyszerűen: a Centrum-Quelle szolgáltatásai – a katalógus minden oldalát beleértve – azoknak szólnak, akik devizaszámlával rendelkeznek, vagyis külföldön végzett munka utáni járandóságukat itthon költhetik el

kínálat – szűk közönségnek

valutában. Szám szerint nincsenek sokan – mintegy 80 ezer devizaszámla-tulajdonos lehet hazánkban. A Centrum szakemberei nem adják fel a reményt, hogy idén talán már megszűnik a BC-számla tulajdonosokkal szembeni megszorítás tekintve, hogy ők még nem vásárolhatnak a Quelle üzleteiben. A Forrás más cég, más vásárlási lehetőség; legfőbb jellemzője – sajnos – hogy az eredetihez képest csak jóval szűkebb árukeretből lehet választani, [illegible] hónapokra előre azt sem lehet biztosan tudni, hogy mi kapható, illetve mi jegyeztethető elő. Így a Forrás árukínálata iránt érdeklődőknek csak azt tudjuk tanácsolni hogy mielőtt felkeresik az üzletet, telefonon tisztázzák pontosan [illegible] lehetőségeket. A kisebb választék dacára, [illegible] Forrás nagy előnye, hogy forintban is befizethető az ár, [illegible] minőséget ugyanaz a Quelle szisztéma garantálja, amely egyformán szigorúan tesztel minden terméket, mielőtt [illegible] csomagküldő hálózat a nevét adná hozzá – függetlenül attól, hogy milyen pénznemben fizet a vásárló.

Akinek lehetősége van rendszeresen átböngészni [illegible] vaskos Quelle katalógust, megszokhatta már, hogy [illegible] szórakoztató elektronikai kínálat eddig az egységes „Universum" márkanév alatt futott, csak ritkán lehetett valamelyik „nagyágyú" saját nevét viselő termékkel találkozni. Idén először, az Universumok mellett megjelentek az eredeti gyártó nevét viselő – egyebek között – videók és tartozékok is. A Quelle ezzel a lépéssel részint az igények jobb kiszolgálására, másrészt az árak skálájának bővítésére törekszik. A nevet ugyanis meg kell fizetni; az eredeti márkanéven szereplő termékek – kevés kivétellel – valamivel drágábbak, mint az „egyennevet" viselő társaik.

A [illegible] mm-es kamerák között idén a Sony, a Sanyo és a Bauer cégek termékei között válogathatnak: árban és minőségben is nagyok a különbségek. A legolcsóbb a Sony „kis profi" jelzővel ellátott kamerája 998 márkáért. Ugyanez a cég még egy 8 mm-es berendezést kínál 2798 márkáért, árban pedig a Bauer 8 mm-ese képviseli a „csúcsot": 3998 márkáért kapható, [illegible] szolgáltatásai is méltóak az árához. A Sanyo 8 mm-ese árban forintra (pardon, márkára) egyezik a Philips VHS kamerájával, 3698 márka mindkettő. A Philips egy árban, kivitelben és szolgáltatásban szerényebb kamerát is kínál 2998 márkáért.

A videomagnók között az Universumok választéka árban 648 és 978 márka között változik: a szolgáltatások valamennyi berendezésnél tökéletesen kielégítik [illegible] „házi videózók" igényeit. A félprofesszionális képmagnók ára csaknem duplája az előző kategóriának: 1098 és 1498 márka között változik; ebben a sorban – például – a Hitachi terméke 1298 márkáért [illegible] középmezőnyt képviseli árban és minőségben is.

A legkényesebb igényű vásárlóknak ugyancsak mélyen kell a zsebükbe nyúlniuk, de a digitális képmagnók szolgáltatásai megérik az árukat. A kínálatból messze kiemelkedik a Sony 8 mm-es hi-fi digitális rendszerű berendezése 2998 márkáért. A NEC, [illegible] Hitachi, a Toshiba és az ITT digitális VHS képmagnóinak ára jóval alacsonyabb: 1298 és 1998 márka között változik. A hifi sztereo képmagnók között [illegible] legolcsóbb egy Universum 1398, a legdrágább egy ITT berendezés 2898 márkáért. (Az utóbbihoz a katalógus kedvcsinálónak a Quelle minőségellenőrző intézetének véleményét is mellékelte, mely szerint a drága masina valamennyi tulajdonsága nagyon jó.)

Kazetták: BASF, Sony, Scotch, Maxell, TDK, Agfa, Fuji és természetesen Universum VHS és 8 mm-es változatokban. A két NSZK-beli gyártmány, az Agfa és az Universum ha minőségben nem is, árát tekintve a legjobb. Az előbbi E-180-as változatban háromdarabos csomagolásban 29,85 márka, az utóbbi 5-ös (!) csomagolásban csak 39,75 márka. Mindössze 38,85 márka a 240 perces Agfa kazetta háromdarabos és 59,75 márka az Universum ugyancsak ötös csomagban. A többi típus esetében [illegible] 180 perces kazetták egyike sem éri el a 40 márkát háromdarabos csomagolásban, [illegible] valamennyi 240 perces változat olcsóbb 47 márkánál. A 8 mm-es kazetták ára lejátszási időtől függően 23–33 márkába kerül darabonként.

Ami a műsoros kazetták kínálatát illeti: móka, kacagás, szex, horror, többmázsás pofonok, vér és valamennyi fegyvernem képviselteti magát kis és nagy sztárok társaságában, 49,95–99,95 márkáig terjedő árakon.

A vázlatos választékbemutató után néhány szó a vámról és a Centrum-Quelle hálózat új szolgáltatásairól. A vám alapjául szolgáló összeg minden esetben a katalógusár szorozva [illegible] DM napi árfolyamával (tehát valamivel előnyösebb a szokásos tarifánál), a szállítási költségeket a Centrum vállalja. Újdonság, hogy ha a vevő előre kéri, akkor a megrendelt készüléket már áthangolva szállítják a lakására (eddig erre nem volt lehetőség, mert a csomagot a vásárló előtt kellett felbontani). Ugyancsak kedvező változás, hogy 1988-tól megszűnik az eddig ismert 5 százalékos „sürgősségi felár"; a legkeresettebb cikkekből mintaterem nyílik, melynek készletéből a szokásos egy hónapos várakozási idő helyett napokon belül lehet vásárolni a megfelelő összegért.

Szenes Éva

...ntra Thomson

Az őszi BNV-n [illegible] televíziók iránt érdeklődők körében két készülék keltett figyelmet: [illegible] Orion Vénusz és a Videoton TS 4350 T gyártmánya. Utóbbi nagydíjat is kapott [illegible] nemzetközi vásáron. A szakemberek szerint mindkét termék európai színvonalú, [illegible] az elmúlt öt év fejlesztési megtorpanása után megújuló technikát jeleznek televíziógyártásunkban.

A „Vénusz" CTV 256/K típusú az első magyar monitor formájú készülék. Színes képcsöve [illegible] cm-es, kezelő, [illegible] és csatlakozó elemei legalul, a képcső alatt helyezkednek el. Modul-rendszerű, ami egyben [illegible] is jelenti, hogy könnyen és gyorsan szervizelhető. A félvezetős áramköri elemekből kialakított fokozatokat egy-egy modul tartalmazza, amelyek dugaszolható csatlakozókkal illeszkednek a készülék alaplemezébe.

A készülék 8 állomás programozására alkalmas. Formáján kívül újdonság az úgynevezett KÁBEL TUNER. Ez egy olyan hangoló egység, amelynek segítségével a készülék alkalmas lesz a földfelszíni és a műholdas adások kábeles jeltovábbító rendszerében kialakított valamennyi csatorna vételére [illegible] kibővített VHF I és III, illetve az UHF tv-sávokon. A készüléken az OIRT SECAM és [illegible] CCIR PAL rendszerű adások egyaránt vehetők, valamint csatlakoztatható hozzá kép- és hangmagnetofon, személyi számítógép, fülhallgató és póthangszóró is. A hang-kimenőteljesítmény 2,5 W, tömege 30 kg. Képcsöve lengyel gyártmányú RCA-licenc.

A VÉNUSZ CTV 256/K sorozatgyártása már megkezdődött az Orion gyárban, [illegible] előreláthatólag idén 28 500 forintért piacra kerül.

Biztos sikerre számíthat [illegible] Videoton TS 4350 T típusú, BNV-nagydíjas tv-készüléke, valamint TS 4350 [illegible] típusú mechanikus változata. Mindkét típus korunk legmodernebb gyártástechnológiájával készült – ezt garantálja [illegible] francia Thomson cégtől vásárolt technológia. (Ez az [illegible] cég egyébként, amely bekebelezte a DUAL-t, a SABA-t és a Telefunkent, valamint az angol Fergusont.) A két évvel ezelőtt kötött szerződés nem egyszerűen licencvásárlásról, hanem közös fejlesztésről is szól. Előljáróban néhány „bizalomgerjesztő" adat: a megbízhatósági mérések szerint két hiba közötti átlagidő 10–12 ezer óra, míg az eddigi típusoknál mintegy 3-5 [illegible] órányi volt [illegible] idő. A készülékbe [illegible] 56 cm-es átmérőjüekből a világ bármelyik típusú képcsöve beilleszthető. 1987 második félévében [illegible] első kétezer darabot lengyel képcsővel, a továbbiakat viszont import képcsővel hozzák forgalomba, amelyek úgynevezett szupersarkos formájúak lesznek. A T-vel jelölt típus, vagyis [illegible] távirányítású, frekvenciaszintézeres lesz, amely meggátolja [illegible] adóállomások elhangolódását. A készülék monitorként is használható, hangteljesítménye 5 W.

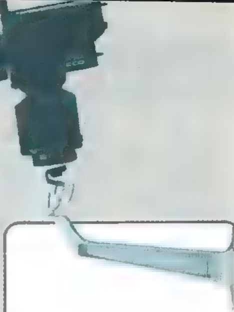
Már [illegible] alaptípus is alkalmas arra, hogy idővel a szatellitadások vételére alkalmas modullal szereljék fel, sőt: akinek lesz elég pénze rá, az egy éven [illegible] vásárolhat magának Jumbo, [illegible] 110 cm-es képcsőátlójút is.

A Videoton kereskedelmi szakemberei szerint az új típusok árai nagyjából megegyeznek majd [illegible] most kapható készülékek áraival, vagyis 30–35 ezer forintba kerülnek majd. Végezetül a cég egy nagyvonalú szolgáltatásáról: aki az említett típusokat vásárolja, azzal termékfelelősség-biztosítást kötnek. Tehát, ha [illegible] készülék bármiféle kárt okoz használójának, annak [illegible] biztosító azonnal fizet...

S. A.

kis-Lexikon

A magazin műszaki szakkifejezéseihez

AC

(Alternating Current) – váltakozó áram, szokás még hálózati feszültségnek (Line Voltage) is nevezni. Nálunk és általában Európában 220 V és 50 Hz, a tengeren túl 110 V és 60 Hz

ANTENNANYERESÉG

– irányérzékeny antenna fő vételi irányában mért érzékenysége viszonyítva egy nem irányított (minden irányban egyenletesen érzékeny) antenna nyereségéhez

COLOR UNDER

(„szín alul") – képmagnókban alkalmazott modulációs rendszer, ami azt jelenti, hogy rögzítés előtt különválasztják ■ világosságjelet a színjeltől, majd ■ előbbit a frekvenciasávban felfelé, az utóbbit lefelé tolják el és így választják el őket egymástól (a világosságjelet frekvenciamodulációval, a színjelet amplitúdómodulációval rögzítik)

EFP

(Electronic Field Production – helyszíni videoműsor-készítés) – gépkocsiba telepített mozgó felvételi egység, amely a stúdió számára adásba adható videoanyagot készít

ENG

(Electronic News Gathering – elektronikus hírgyűjtés) – híradófelvétel, amelyet ma már kis vagy egyszemélyes stáb készít hordozható videoeszközökkel

FEHÉRSZINT

– a videojel legnagyobb értéke (0,7 V), amelynél a tévé képernyőjén fehéret látunk

FEKETESZINT

– ■ videojel legkisebb értéke (0 V). Ilyenkor a tévéképernyő „fekete", mivel az elektronsugarak nem gerjesztik ■ fényporréteget

FM

(frekvenciamoduláció) – olyan jelátviteli eljárás, melynek során egy ún. vivőhullám frekvenciájának változásai hordozzák az átvinni kívánt információt

GAMMA

– általában a megvilágítás erőssége és az annak hatására létrejött fizikai változás összefüggését megmutató görbe átlag-meredeksége. A videotechnikában beszélünk ■ felvevőcsövek gammájáról, ami a tárgylemezt ért megvilágítás (expozíció) és az ennek következtében kapott jeláram görbéjének meredeksége; ■ képvisszaadó csövek gammája az azok vezérlő elektródájára adott jel és ■ képernyőn ennek hatására megjelenő fényerő összefüggését leíró görbe meredeksége

KIOLTÓJEL

– ■ képtartalmat letiltó impulzus, melynek időtartama alatt az elektronsugár visszafut és közben átviszik a szinkronjeleket és egyéb (pl. teletext) jeleket

LUMINANCIAJEL

(„luma") – l. világosságjel. Régebben a szinkronjelek nélküli videojelet értették alatta, ma színjelek nélküli (fekete-fehér) videojelet jelenti

MODEM

(modulátor-demodulátor) – kétirányú átalakító (illesztő) egység, amely a forrás és a hálózat elemei közti kapcsolatot teszi lehetővé (pl. speciális video állóképek telefonvonalon való továbbítása)

PAY-TV

– olyan kábeltévé közvetítés, ahol bizonyos műsorok megnézéséért külön kell fizetni

PIXEL

– elemi fotoelektromos képérzékelő, sok ilyen egymás mellé rendezésével képátalakító eszközt lehet készíteni

PREVIEW

(előzetes megtekintés) – 1. olyan monitor videostúdiókban, amelyen a bevágni kívánt képet lehet látni; 2. szerkesztő képmagnók (editáló vezérlők) olyan funkciója, ami ■ vágást elpróbálja, mielőtt a vágás ténylegesen megtörténne

RASZTER

– ■ tévéképernyőn vízszintes irányban pásztázó elektronsugár nyomvonala

REDUNDANCIA

– információfelesleg; nem feltétlenül rossz dolog, mert zajos átviteli csatornában segíti a kommunikációt azáltal, hogy az esetleg elvesző információrészletek ismételten átvitelre kerülnek és így a hír tartalma egyértelműen megállapítható

RGB

(vörös, zöld, kék) – a színestévé-rendszerek szabványosított alapszínei, illetve az ezeknek megfelelő elektronikus jelek (színjelek)

SOFT

– lágy átmenet videotrükköknél egy kontúr mentén

SZÁMÍTÓGÉPES GRAFIKA

– számítógép és videokészülék összekapcsolásával sajátos videoképek előállítása, illetve meglevő videoképek különféle módokon való torzítása

SZINKRONJEL

– ■ videoképet visszaállító rendszer számára adott segédjel (pl. az elektronsugár olyan helyzetét biztosító időzítőjel, amely lehetővé teszi, hogy az egyes képrészleteket olyan geometriai struktúrában rajzolja fel, ahogy a valóságban elhelyezkedtek a felvétel során)

SZÍNKÜLÖNBSÉGJELEK

– a színes videojel átvitele során képzett moduláló színjelek

UTÓMUNKÁLAT

– a nyers videofelvételek egységes videoanyaggá rendezésének különféle munkafázisait összefoglaló megnevezés

Szerelem és erotika a filmművészetben

4. rész

Talán helyénvaló lett volna, ha sorozatcímünkből erre az alkalomra száműzzük a művészet szót, ugyanis az alábbiakban kis szexfilmtörténetet olvashatnak. Igaz, annak idején a magyar kultúra irányítói e műveket a harmadik T (tiltani) kategóriájába sorolták, mi mégsem tartjuk ezeket annyira veszélyesnek. Azok az állampolgárok is velünk érthetnek egyet, akik nyugat-európai útjukról régebben szexfilmkópiákkal, ma pedig szex-videokazetákkal térnek haza...

Sorozatunk előző részében már szó esett arról, hogy a szexfilmek előfutárai a sztriptízfilmek voltak, s bár rendezőik igyekeztek fondorlatos módon álcázni a mindenki számára teljesen egyértelmű mondani-, azaz mutatnivalót, mégis vastagon kilógott a lóláb. Előszeretettel alkalmazták például az úgynevezett „kulturális keretbe való ágyazást", ami a gyakorlatban úgy valósult meg, hogy Párizs éjszaka, Párizs titkai és hasonló címekkel „útifilmeket" forgattak, amelyekbe tematikailag remekül beleillett egy-egy éjszakai sztriptízbár meglátogatása. Ott aztán „véletlenül" sikerült lencsevégre kapni egy vetkőzőszámot elejétől végéig.

Közismert tény: amikor a cenzúra éberségét kell kijátszani, a rendezők leleményessége hihetetlen mértékben fokozódik. Ma már kideríthetetlen, ki volt az a találékony szexfilmrendező, aki kiagyalta, hogy a természetes körülmények között élő, bennszülött népek szexuális életéről, szokásairól kellene filmet készíteni. Ezek a művek azt próbálják elhitetni velünk, hogy a premier planban látható szeretkezés csupán jól megfontolt etnográfiai érdekből került filmszalagra. A szerelmi esemény bemutatása többnyire a leletmentő régész aprólékos gondosságával jellemezhető; vigyáztak, nehogy egyetlen kis részlet is veszendőbe menjen. Amit látunk, az maga a színtiszta tudomány... Félretéve a tréfát, meg kell állapítanunk, a néprajzosok nem sok hasznát vehetik ezeknek a filmeknek, ugyanis a rendezők fittyet hánytak e népek szexuális szokásaira, sajátos, csak rájuk jellemző tulajdonságaikra, s csak azt vették szemügyre, ami bátran nemzetközinek nevezhető.

A szexfilmtörténet olyan műveket is számon tart, amelyeket méltán sorolhatunk a filmművészet legnagyszerűbbjei közé. Ilyen volt például Ingmar Bergman Csend című játékfilmje, amelyben Ingrid Thulin emlékezetesen botrányos főszerepet játszott – sok országban be is tiltották a vetítését. Az igazi meglepetést azonban Japán okozta. Erről a zártnak hitt és hagyományőrzéséről híres országról Európa fel sem tételezte, hogy a testi szerelmet filmen ábrázolja, méghozzá olyan elemi erővel, ami meghökkenést váltott ki a kontinensen. Szinte a pornográfia határát súrolta a hatvanas években készült japán művészfilmek némelyike, s szadisztikus elemeket is bőségesen találhatunk bennük. A távol-keleti rendezők ezekben az alkotásaikban mégsem lépték át soha azt a leheletfinom határvonalat, amely elválasztja a valódi műalkotást az értéktelen tucatárutól.

Az előbb említett kényes határvonalról a nyugat-európai filmesek egyszerűen nem voltak hajlandók tudomást venni, sőt inkább tudatosan átléptek rajta, így kényszerítve ki a szexfilm műfajként való elismerését. Meddő igyekezet volna azt állítani, hogy e törekvésükből örökbecsű művek születtek, hiszen a cél a közönségigények kielégítése volt. Leginkább Svédország és Japán egzotikus tájain forgattak a rendezők – egzotikusan meztelen szereplőkkel. Akkoriban ez még tökéletesen megfelelt Nyugat-Európa férfinézőinek.

Ezzel egy időben az Egyesült Államokban is megindult a nudistafilm-gyártás. Az ottani sajátos életritmusnak megfelelően a cél az volt, hogy az elképzelhető legrövidebb idő alatt minél nagyobb számú ruhátlan nőt mutassanak be. Ehhez a tömegjelenet-szerű meztelenkedéshez csak annyit fűzhetünk hozzá, hogy egy pucér nő még vonzó, talán kettő is... no de huszonnyolc, és egyszerre!?

A filmvásznon látható szépségek, miután utolsó ruhadarabjaikat is lehányták magukról, mi egyebet tehettek volna, mint hogy leültek, majd felálltak, le-föl mászkáltak. A cenzúra ugyanis nem engedélyezte meztelen férfiak megjelenését ezekben a filmekben, s továbbra is tiltotta a szeretkezés ábrázolását. A nyugatnémet Russ Meyer, akit keresetlen egyszerűséggel a szexfilmek királyaként emlegetnek, még a szigorú kötöttségek ellenére is tanúbizonyságot tett rendkívüli újítókészségéről. Példátlan népszerűségére azzal tett szert, hogy összeválogatta hazája már-már abnormális mellbőségű (és vállalkozókedvű) leányait, akik teljesen meztelenül tűrték, amíg Russ Meyer a létező összes kameraállásból lefilmezi őket. S ha valaki azt hinné, hogy Meyer nézőközönsége aberrált, szexuálpatologikus egyénekből toborzódott, művei pedig visszhangtalanul tűntek el a feledés homályában, annak említsük meg: 1970-ben Russ Meyer Fesztivált rendeztek – nem akárhol! – az amerikai Yale Egyetemen. Az amerikaiak csodabogarak, mondhatnánk, hiszen a csótánygyorsasági versenytől a békaugrató bajnoksá- ▶

gig mindenféle bolondságot komolyan vesznek. Csakhogy Russ Meyer nem állt meg a Yale Egyetemen. Egy évvel később a Museum of Modern Art Egy este Russ Meyerrel címen bemutatta legemlékezetesebb filmjeit…

A Meyer-féle mellfilmek némi változatosságot hoztak [redacted] nudista művek szürke sokaságába, ám a rendezőket és a közönséget ez egyáltalán nem vigasztalta. Fanatikus buzgósággal keresték [redacted] kitörési lehetőséget a szűkre szabott keretek közül. Erre a legjobb alkalomnak az látszott, amikor [redacted] nyugatnémet Egészségügyi Minisztérium elhatározta: anyagilag támogatja egy szexuális felvilágosító film elkészítését. 1967-ben be is fejezték [redacted] Helga című alkotást, amelyet – [redacted] kellő csonkítás elvégzése után – [redacted] magyar közönségnek is levetítettek.

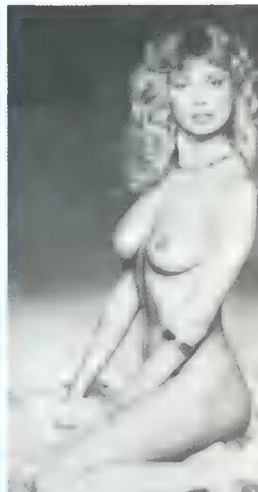
A Helgában bemutatott szerelmi aktus szinte jeladásként hatott: egyszerre, varázsütésre lett szívügye több tucat rendezőnek, hogy [redacted] nyugatnémet fiatalság [redacted] sínylődjék tovább akkori szexuális elmaradottságában. A cenzúra – minthogy a felvilágosító művek hatósági indíttatásra készültek – tehetetlen volt, [redacted] dühöngésen kívül nem tehetett egyebet. A sajtótermékekben és [redacted] mindennapi szóhasználatban is megjelent a „szexuális forradalom" kifejezés, s amit ezzel kifejeztek, elsöprő erejűnek bizonyult.

A vihargyorsan terjedő felvilágosítási hullám sajátos módon jelent meg a mozikban: megszületett az áldokumentarista riportfilm. Idehaza nyilván országos derültség fogadná a hírt, miszerint filmet forgatnak a tanácselnökök szexuális életéről – felvilágosító célzattal. Nos, Nyugat-Németországban kellő komolysággal nézték végig, amint háziasszonyok, titkárnők, sőt levélhordók vallottak nemi életük – foglalkozásukkal szorosan összefüggő – titkairól. A legnagyobb sikert az a tízrészes sorozat aratta, amely [redacted] diáklányok önvallomásait tárta a nagyközönség elé: az első hat rész forgalmazásából hatvanmillió nyugatnémet márka bevételt könyveltek el.

A szexuális forradalom végső győzelméhez nagymértékben hozzájárult [redacted] maga eszközeivel a nyomtatott sajtó is. A színes technikával nyomtatott képeslapok, magazinok oldalain egyre gyakrabban találkozott az olvasó félig vagy teljesen levetkőzött fotómodellekkel. A reklámokban elharapózott az öncélú meztelenség, [redacted] hosszú idő kellett, amíg [redacted] hirdetések képi megoldásai visszatértek [redacted] jó ízlés medrébe.

Csaknem egy időben az említett riportfilmekkel, megjelentek olyan szexfilmek is, amelyek már egy csöppet sem titkolták, álcázták céljukat. Mintha csak újra lejátszódott volna a filmtörténet kezdeti időszaka, [redacted] majdnem spontán nudista filmektől eljutottak [redacted] rendezők a forgatókönyv alapján készített filmekig.

A múlt abban is megismétlődött, hogy elképesztően bárgyú történeteket filmesítettek meg. A forgatókönyvírók nemigen erőltették meg az agyukat, a funkciótlan, gyenge lábakon álló sztorival szemben mindössze egyetlen követelményt támasztottak: az eseményeknek mindenképpen szeretkezéssel kellett végződniük.

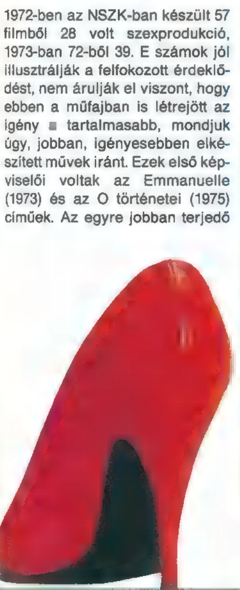

1972-ben az NSZK-ban készült 57 filmből 28 volt szexprodukció, 1973-ban 72-ből 39. E számok jól illusztrálják a felfokozott érdeklődést, nem árulják el viszont, hogy ebben a műfajban is létrejött az igény a tartalmasabb, mondjuk úgy, jobban, igényesebben elkészített művek iránt. Ezek első képviselői voltak az Emmanuelle (1973) és az O történetei (1975) címűek. Az egyre jobban terjedő pornográf filmek mellett népszerűség tekintetében nem maradtak el a szinte művészi operatőrmunkával készített különféle erotikus művek sem. A közönség érdeklődésének kielégítése végett szép számban forgattak szexkomédiákat és diákszexfilmeket is. Ebből az áradatból hamarosan kiemelkedtek a legvonzóbb, a nézőkre a legnagyobb hatást gyakorló filmszínésznők, megszülettek az új szexsztárok, mint Sylvia Kristel, Sybil Danning, Laura Gemser, Clio Goldsmith, Nastassia Kinski.

A erotikus filmek ilyen tömeges megjelenésével egy időben egyre nagyobb számban láttak napvilágot a különböző, szexszel foglalkozó magazinok, amelyekben az olvasók megtalálhatták az ízlésüknek legjobban megfelelő teljesen meztelen hölgyeket. Mindemellett az Egyesült Államokban, Skandináviában és a nyugat-európai országokban széles körű vizsgálatokat folytattak, hogy felmérjék, valóban annyira károsak-e az emberek személyiségére nézve a szexfilmek, az erotikus regények és folyóiratok, mint ahogyan azt ellenzőik állítják. Egy svédországi felmérés például azt állapította meg, hogy a szex- és pornófilmek elterjedésével szoros összefüggésben jelentősen csökkent az erőszakos nemi közösülések száma. Bár az ellentábor képviselői azzal vádolták meg a felmérésben résztvevőket, hogy merőben propagandacéllal hozták ki ezt az eredményt, valójában semmi sem indokolt volna a hetvenes évek elején ilyen agresszív reklámot az amúgy is népszerű erotikus filmeknek.

Amerikai közvélemény-kutatások megerősítették, hogy azokban a házasságokban, amelyekben a férj és a feleség együtt néznek szex-pornó filmeket, sokkal kevesebb a szexuális zavarok száma, mint a többiekében. E filmek – azon túl, hogy szórakoztatnak – új, másféle, izgalmasabb szexuális magatartásmódra tanítják meg nézőiket, hozzásegítenek, hogy kilépjünk a saját magunk kialakította szexuális korlátaink közül, nyitottabbak, felszabadultabbak legyünk – állítják az e kérdésekkel foglalkozók.

Bár azóta alábbhagyott az a fantasztikus mértékű érdeklődés, ami a kezdeti időszakban tapasztalható volt, e sok országban hivatalosan kiátkozott műfaj túlélte önmagát.

Berkes András

VJ

A disc-jockey mintájára új fogalom honosodott meg az Egyesült Államokban: video-jockey, vagy egyszerűen VJ. Az elmúlt két évben sorra születtek meg Amerikában a diszkóklubok mintájára ■ videoklubok. Nem meglepő, hogy az új technika képtelennél képtelenebb – helyesebben képesebbnél képesebb – ötleteivel teret nyert abban ■ országban, ahol a nagy diszkómánia idején is évente, félévente, havonta nyitottak és zártak a színvonalas klubok. Csupán azért, hogy ■ törzsközönség számára már esetleg unalmassá váló berendezést, díszletet, színpadképet újjal váltsák fel és a korábbitól eltérő hangulattal hívogassák a vendégeket.

A video megjelenése és térhódítása azonban alapvetően megváltoztatta ■ szórakozóhelyek arculatát. A klubok tulajdonosainak, üzemeltetőinek még inkább belsőépítészek, látványtervezők és technikusok fantáziájára, tudására kellett bízni a tánctermek, bárok kialakítását. Sok helyen pedig a disc-jockey mellett külön video-jockeykat is szerződtettek. A látvány, a kép egyenrangúvá vált a zenével, hiszen a nagyobb élményt, a fül mellett már elsősorban a szemnek kell befogadnia.

A láz elérte a szórakozóhelyeket. A televízió képernyője, amely egykoron ■ bárokban csak arra volt jó, hogy a vendégek a meccseket bámulják rajta, mára ■ szórakoztatás legfőbb eszközévé vált az ország legmodernebb táncklubjaiban és ■ zenés éjszakai találkahelyeken. Ma már egy klub video nélkül csupán csendes és unalmas helynek tűnik. Úgy kortyolni az italt, hogy csúcstechnika vesz körül, miközben egyik szemeddel a kedvesedre pillantasz, ■ másikkal a fejed fölött vibráló képeket nézed – ez napjaink szórakozása!

New York szívében, Manhattan negyedének keleti 14. utcájában két esztendővel ezelőtt nyitotta meg kapuit ■ *Palladium*, melyet az első igazi videodiszkók között tartanak számon. A Palladiumban egy hangfalakkal körülbástyázott tornateremnyi területű táncterem fölött két, egyenként huszonöt (!) monitorból álló hatalmas videotábla függ. A képernyőkön akár egyetlen képet is lehet sugározni, mely huszonöt részből áll össze egésszé. A nagyobb hatás kedvéért a táblák természetesen mozgathatók, megdönthetők, s aki nem fél, az a „videofalak" alatt táncolhat. A video-jockeyk itt főleg neoexpresszionista művészek videoalkotásait vetítik. A zenét azért változatlanul a disc-jockeyk szolgáltatják, de a muzsikának gyakorta nincs közvetlen köze a látványhoz. A VJ-k ■ kép ritmusát igyekeznek a zene ritmusához komponálni, s ezzel adni különleges élményt a klubba járóknak. A Palladium elit helynek számít a diszkók között, nem kis feladat ide bejutni a szórakozni vágyóknak.

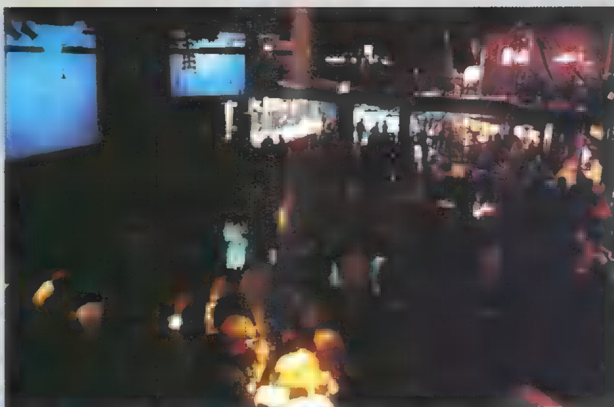
Szintén New Yorkban, Manhattanben, a nyugati 21. utcában található a *Private Eyes* névre keresztelt videodiszkó. A klubba belépő szeme elé harmincnégy monitor tárul, mely gúlába helyezve áll a színpad mögött, de a táncparkettet is vagy tucatnyi képernyő övezi. A monitorokat soha nem kapcsolják ki, bár gyakorta csak háttérvilágításként használják az élő koncertekhez. A két video-jockey a gondosan tervezett látványt elsősorban a montázsokra építi. A dalszövegekhez kapcsolódó képeket a videotechnika eszkö-

zeivel varázsolják ■ képernyőkre. Ha például egy vers a cowboyokról szól, akkor a monitorokon rodeojelenetet, esetleg egy pisztolypárbajt vetítenek. Mindezt úgy, hogy a képek olykor szétfolynak, szétesnek, hogy később más formában álljanak össze – illeszkedve ■ zene üteméhez. Ehhez ■ video kezelőinek tökéletesen kell ismerniük ■ számítógépbe táplált videokönyvtáruk összes szalagját, felvételét.

Washington D. C.-ben, Georgetownban a *Poseurs* ■ legnépszerűbb videodiszkó. Nem kínál különleges csemegéket, előadókat, művészi képeket, csupán ■ hagyományos slágerlistákon szereplő számok klipjeit ígéri. De azok aztán két, egyenként három méter magas óriásképernyőn láthatók, melyek besugározzák az egész táncparkettet. A diszkó kisebb helyiségeiben és bárrészében hagyományos nagyságú monitorokon nézhetik ■ muzsikát a vendégek.

A chicagói *Video Metro* még a Washingtoni extraméreteken is túltesz. A háromszintes klubban három és fél méter magas a képernyő, melyből három is van, ■ a képek gyakorta egyikről a másikra futnak át, ezzel is fokozva a hatást. A slágerlistás dalok itt este tizenegy órától hangzanak és tűnnek fel.

Semmibe veszi viszont ■ toplistákat a dallasi *Video Bar* két társtulajdonosa. Az Amerika legújabb történelméből jól ismert Elm Street-i videoklubban elsősorban animációs filmeket és avantgard képzőművészeti kiállításokon rögzített felvételeket vetítenek ■ zene mellé az idelátogatóknak, akik elfogadják a tulajdonosok ízlését.

A másik népszerű és színvonalas dallasi videotalálkozóhely ■ *Strack Club* két dolog miatt híres. Egyrészt, mert ■ két video-jockey saját maga készít videoművészeti alkotásokat, s humorosan összevágott népszerű mozifilmeket is vetít ■ muzsika aláfestéseként, másrészt mert itt alakították ki ■ video WC-t. Az illemhelyeken ugyanis a plafonon is található egy monitor, melyen ■ hagyományos zenés képeket időnként egy bámuló szem váltja fel.

A minneapolisi *First Avenue* nevű zenés szórakozóhelyet mint Prince szülővárosának klubját ismerik Amerika-szerte. A video jockeyk önálló videókat készítenek ■ városba látogató zenekarokról, melyek eredetiségükkel váltak népszerűvé. Forgattak már többek között ■ U2-ról és a Ramonesről. A klub ma is él a korábbi ötlettel: néhány havonta megújítja teljes berendezését.

A Los Angelesben, a Santa Monica Boulevard-on, lévő *Revolver* videoklub arról nevezetes, hogy itt nincs tánc. A kis helyiséget faltól falig video borítja, s minden nap más programot kínál a jövő slágereitől ■ lefutott tévéjátékokból készített klipeken át a toplistás dalok vetítéséig.

A legjobb videodiszkók között tartják számon ■ honolului *Hula's* klubot is, bár az egzotikus hawaii videodiszkóban a terasz táncparkettje bizonyára szebb látványt nyújt naplementekor az ezeréves, lampionokkal kivilágított banánfa alatt, mint belső terem, ahol hat monitor sugároz egyetlen nagy képet, igaz hatalmas páfránylevelek és friss trópusi virágok tövében.

A videotechnika tehát bevonult a diszkóklubok, éjszakai szórakozóhelyek világába. De nemcsak bevonult, hanem fel is pezsdítette ■ tánctermek olykor fagyos hangulatát, új vizuális élményt kínálva az ennek befogadására kész vendégseregnek. S bár ■ legkorszerűbb berendezések megvásárlásához sok pénzre van szükség, néhány technikai furfanggal és jó ötletekkel bizonyára a világ más tájain is el lehet érni, hogy ■ videodiszkó valóban az legyen, amire neve is utal.

F. T.

BUDAÖRSI VEGYESIPARI SZÖVETKEZET

2040 Budaörs, Csata u. 17.
Telefon: 668-451, 668-479/26.

Problémája van a televíziós vétellel? Szeretné a környező országok televíziós adásait venni?

SEGÍTÜNK ÖNNEK!

Szövetkezetünk kifejlesztette a kábeltelevízió- és a központi vevőantenna-rendszerekhez felhasználható elemeket.

- **Antennafejerősítők, tip. AFE**
- **Közösségi antennaerősítő doboz tápegységgel, tip. KAE 1001**
- **Csatornaerősítők, tip. CSE**
- **Csatornakonverterek, tip. CSK**
- **Sáverősítők, tip. SE**
- **Szelektív szűrők, tip. SZSZÜ**
- **Házerősítő, tip. HE 1001**
- **Koaxiális csillapítók**
- **Koaxiális csatlakozó aljzatok, tip. KOCSA**
- **Koaxiális OIRT váltószűrős csatlakozó aljzatok**
- **Különféle lakáscsatlakozó szerelvények.**

Ezeken kívül fejlesztés alatt:

- **Árnyékolt koaxiális leágazók (1–2 leágazással)**
- **Árnyékolt koaxiális elágazók (teljesítmény hibridek, 2–4 ágra)**
- **Árnyékolt iránycsatolós leágazók több ágra.**

Gyártmányaink alkalmasak a családi házak és lakótelepi nagyközösségi rendszer tv-vételének biztosítására. Csatlakozó szerelvényeink árnyékolt kivitelben készülnek.
Kifejlesztett gyártmányaink előnye, hogy a műholdas műsorszórás beindulásakor nem kell a szerelvényeket cserélni.
Szövetkezetünk különféle rádió-konverter típusokat is gyárt.

Bővebb felvilágosítás:

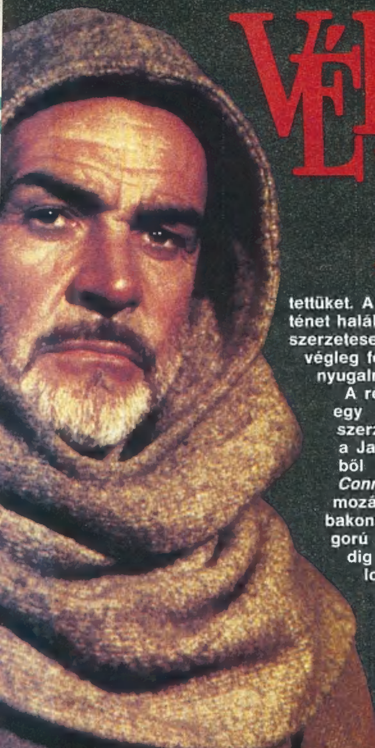
BUDAÖRSI VEGYESIPARI SZÖVETKEZET

2040 Budaörs, Csata u. 17.
Telefon: 668-451, 668-479/26.

VÁLASSZ ENGEM – angol
EROTISSIMO – olasz
A KÖD – amerikai
KÉS A KÉZBEN – francia

VÉRPETTYES RÓZSÁK

A hatalmas várat nem fegyveresek, hanem csuhába öltözött szerzetesek uralják. Benedek-rendi kertészek, földművesek és borászok igazgatják a hatalmas, furcsa kolostor nyugalmas életét. Az egyhangú napok zsolozsmáját megdöbbentő esemény kavarja fel. Holtan találnak fél tucat szerzetest. A gyilkos vagy gyilkosok nem egyszerűen lemészárolták a szerencsétleneket, hanem a legváltozatosabb és leglehetetlenebb módon követték el a szörnyű tettüket. A vérfagyasztó történet halálra rémíti a békés szerzeteseket, és úgy tűnik, végleg felborul a kolostor nyugalma.

A rejtély kiderítésére egy ferences rendi szerzetes érkezik, akit a James Bond-filmekből jó ismert *Sean Connery* alakít. A nyomozás eleinte ólomlábakon halad előre szigorú inkognitóban, pedig a középkori Sherlock Holmes hűséges társát, „Watsont" is segítségül hívja. A misztikus gyilkosságsorozat mögött azonban nem szexuális aberrációt vagy személyes bosszút kell keresni: a kor és a történelem szellemének megfelelően az egyházi és a világi hatalom összecsapásáról van szó, amelyben az áldozatok csak statiszták voltak. A komolyabb küzdelem csak ezután kezdődik...

Így fest a közelmúlt és a közeljövő egyik legnagyobb videosikerének zanzásított változata – természetesen a végkifejlet kihagyásával. A The Name of the Rose, vagyis A rózsa neve című film már eddig is hatalmas kasszasiker. A mozikban telt házak előtt vetített alkotás *Umberto Eco* olasz író Il nome della rosa című regényéből készült, amely eredetileg 1980-ban jelent meg Itáliában. Az angol fordítás három évvel ezelőtt készült el és hónapokig vezette a könyvsikerlistákat. Az addig ismeretlen olasz író – aki egyébként bolognai nyelvészprofesszor – hirtelen az egyik legismertebb krimiszerzővé lépett elő.

Könyvének sikerét a fordulatos, izgalmas szerkesztésen túl történeti hitelessége adja. Eco a krimiírók zömével ellentétben arról ír, amihez ért, amit az írás előtt hosszabb ideig tanulmányozott. A kolostori környezet leírása, a szerzetesek életének bemutatása azon túl, hogy valóságos és életszerű, meggyőzően támasztja alá a fordulatos cselekményszövést.

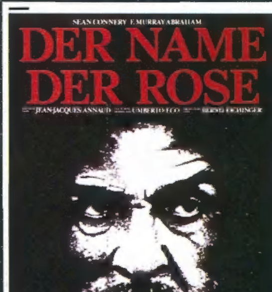
Minden nagy sikerű regény „végzete" a megfilmesítés. A több száz – esetünkben több mint 500 – oldalas regényekből így készülnek „képes tömörítmények", amelyekből éppen csak a regény lényege, a mondandó hiányzik. A rózsa neve francia rendezője, *Jean-Jacques Annaud* azonban úgy látszik, szerencsésen elkerülte ezt a veszélyt. Sikeres filmadaptációjának két legfontosabb eleme: a költségvetés és a főszereplő kiválasztása. Annaud három filmkészítő cég, a Neue Constantin, a Cristaldi-film és a Les Ariane koprodukciójára és pénzére építve állította ki az európai mércével gigantikus – 46 millió NSZK-márka! – költségvetésű filmet. A stáblistán is nagy nevek sorakoznak: *Alexandre Mnouchkine,* a híres kísérletező színház igazgató-rendezője, *Alain Godard,* a forgatókönyv egyik írója, a zeneszerző *James Horner* és persze a főszereplő, Sean Connery.

A eredeti helyszínen forgatott film a kritikusok és a nézők szerint is remekül sikerült, és nem vesztett a könyv értékeiből. Sőt, maga Umberto Eco is felsőfokokban nyilatkozott művének megfilmesítéséről, Connery mesteri játékáról és a valósághű környezetről.

A Sherlock Holmes-történetek „szerelmesei" *Jorge Louis Borges* misztikus művészetének rajongói, a Benedek-rendi szerzetesek életére kíváncsi diák metafizikához vonzódó felnőtt, a könyvtártörténet megszállottjai és a vérfagyasztó horrorfilmek kigúvadt szemű nézői egyaránt lelkesedni fognak ezért a filmért – írta a Sunday Times kritikusa a bemutató után –, s ha ők megnézik, ki marad ki a szórásból? A költői kérdésre adott válasz szomorú: egyelőre a magyar nézők. De reméljük, nem sokáig.

Sz. P.

A rózsa neve

(THE NAME OF THE ROSE)

Szereplők: Sean Connery, F. Murray Abraham, Feodor Chaliapin Jr., William Hickey, Michael Lonsdale, Ron Perlman, Christian Slater, Valentina Vargas

Társproducerek: Franco Cristaldi és Alexandre Mnouchkine

Zene: James Horner

Fényképezte: Tonino Delli Colli

Forgatókönyv: Andrew Birkin, Gerard Brach, Howard Franklin, Alain Godard

Producer: Bernd Eichinger

Rendezte: Jean-Jacques Annaud

